

IV

*(Informacje)*INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE UNII EUROPEJSKIEJ – ROK BUDŻETOWY 2011

(2012/C 348/01)

SPIS TREŚCI

	<i>Strona</i>
Wprowadzenie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	2
PART I: Skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz informacja dodatkowa	3
Bilans	4
Rachunek wyniku ekonomicznego	5
Rachunek przepływów pieniężnych	6
Zestawienie zmian w aktywach netto	7
Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego:	8
CZĘŚĆ II: Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu oraz informacja dodatkowa	97
Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu	98
Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania z wykonania budżetu	120

WPROWADZENIE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za 2011 r. sporządzono na podstawie informacji przedstawionych przez instytucje i organy na mocy art. 129 ust. 2 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Unii Europejskiej. Niniejszym oświadczam, że sprawozdanie to zostało sporządzone zgodnie z tytułem VII tego rozporządzenia finansowego oraz z zasadami, regułami i metodami rachunkowości określonymi w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

Księgowi tych instytucji i organów przekazali mi wszystkie informacje niezbędne w celu sporządzenia sprawozdania finansowego prezentującego aktywa i pasywa Unii Europejskiej oraz wykonanie budżetu, jak również potwierdzili ich wiarygodność.

Niniejszym poświadczam, że w oparciu o wyżej wymienione informacje oraz kontrole, które uznałem za niezbędne przed podpisaniem sprawozdania finansowego Komisji Europejskiej, mam wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację finansową Unii Europejskiej we wszystkich istotnych aspektach.

(podpisano)

Philippe TAVERNE
Księgowy Komisji
18 lipca 2012 r.

CZĘŚĆ I

Część i: skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz informacja dodatkowa ⁽¹⁾

SPIS TREŚCI

	<i>Strona</i>
Bilans	4
Rachunek wyniku ekonomicznego	5
Rachunek przepływów pieniężnych	6
Zestawienie zmian w aktywach netto	7
Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego:	8
1. Istotne zasady rachunkowości	8
2. Informacja dodatkowa do bilansu	19
3. Informacja dodatkowa do rachunku wyniku ekonomicznego	39
4. Informacja dodatkowa do rachunku przepływów pieniężnych	49
5. Aktywa i zobowiązania warunkowe oraz inne pozycje	49
6. Korekty finansowe i odzyskanie środków	53
7. Działalność UE w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek	77
8. Zarządzanie ryzykiem finansowym	85
9. Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych	90
10. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	92
11. Zakres konsolidacji	93

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w poniższych tabelach nie sumują się.

BILANS

		mln EUR	
	Nota	31.12.2011	31.12.2010
AKTYWA TRWAŁE:			
Wartości niematerialne i prawne	2.1	149	108
Rzeczowe aktywa trwałe	2.2	5 071	4 813
Inwestycje długoterminowe:			
<i>inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności</i>	2.3	374	492
<i>aktywa finansowe aktywa dostępne do sprzedaży</i>	2.4	2 272	2 063
Aktywa finansowe: Pożyczki długoterminowe	2.5	41 400	11 640
Długoterminowe należności i należności ściągalne	2.6	289	40
Zaliczkowanie długoterminowe	2.7	44 723	44 118
		94 278	63 274
AKTYWA OBROTOWE:			
Zapasy	2.8	94	91
Inwestycje krótkoterminowe:			
<i>aktywa finansowe aktywa dostępne do sprzedaży</i>	2.9	3 619	2 331
Krótkoterminowe należności i należności ściągalne:			
<i>aktywa finansowe pożyczki krótkoterminowe</i>	2.10	102	2 170
<i>inne należności i należności ściągalne</i>	2.11	9 477	11 331
Zaliczkowanie krótkoterminowe	2.12	11 007	10 078
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.13	18 935	22 063
		43 234	48 064
AKTYWA OGÓŁEM		137 512	111 338
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE:			
Świadczenia emerytalne i rentowe oraz inne świadczenia pracownicze	2.14	(34 835)	(37 172)
Rezerwy długoterminowe	2.15	(1 495)	(1 317)
Finansowe zobowiązania długoterminowe	2.16	(41 179)	(11 445)
Inne zobowiązania długoterminowe	2.17	(2 059)	(2 104)
		(79 568)	(52 038)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE:			
Rezerwy krótkoterminowe	2.18	(270)	(214)
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	2.19	(51)	(2 004)
Zobowiązania (wobec wierzycieli)	2.20	(91 473)	(84 529)
		(91 794)	(86 747)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		(171 362)	(138 785)
AKTYWA NETTO			
Kapitały rezerwowe	2.21	3 608	3 484
Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie ⁽¹⁾	2.22	(37 458)	(30 931)
AKTYWA NETTO		(33 850)	(27 447)

⁽¹⁾ W dniu 1 grudnia 2011 r. Parlament Europejski przyjął budżet, który zapewnia zapłatę zobowiązań krótkoterminowych Unii z zasobów własnych, które zostaną pobrane przez państwa członkowskie lub do których wniesienia wezwie się państwa członkowskie w 2012 r. Ponadto zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego (rozporządzenie Rady nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. z późn. zm.) państwa członkowskie wspólnie gwarantują wypłacanie świadczeń emerytalnych i rentowych.

RACHUNEK WYNIKU EKONOMICZNEGO

		<i>mln EUR</i>	
	Nota	2011	2010
PRZYCHODY OPERACYJNE			
Przychody z tytułu zasobów własnych i wkładów	3.1	124 677	122 328
Pozostałe przychody operacyjne	3.2	5 376	8 188
		130 053	130 516
KOSZTY OPERACYJNE			
Koszty administracyjne	3.3	(8 976)	(8 614)
Koszty operacyjne	3.4	(123 778)	(103 764)
		(132 754)	(112 378)
(DEFICYT) / NADWYŻKA Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Przychody finansowe	3.5	1 491	1 178
Koszty finansowe	3.6	(1 355)	(661)
Zmiany stanu zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych oraz innych świadczeń pracowniczych		1 212	(1 003)
Udział w deficycie netto wspólnych przedsiębiorstw i jednostek stowarzyszonych	3.7	(436)	(420)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK		(1 789)	17 232

RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

		mln EUR	
	Nota	2011	2010
Wynik ekonomiczny za rok		(1 789)	17 232
<i>Działalność operacyjna</i>	4.2		
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych		33	28
Amortyzacja		361	358
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu pożyczek długoterminowych		(29 760)	(876)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zaliczkowania długoterminowego		(605)	(2 574)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu długoterminowych należności i należności ściąganych		(249)	15
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		(3)	(14)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zaliczkowania krótkoterminowego		(929)	(642)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu krótkoterminowych należności i należności ściąganych		3 922	(4 543)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw długoterminowych		178	(152)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu długoterminowych zobowiązań finansowych		29 734	886
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu innych zobowiązań długoterminowych		(45)	(74)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw krótkoterminowych		56	1
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu krótkoterminowych zobowiązań finansowych		(1 953)	1 964
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań (wobec wierzycieli)		6 944	(9 355)
Nadwyżka budżetowa za poprzedni rok ujęta jako przychód niepieniężny		(4 539)	(2 254)
Pozostałe przepływy niepieniężne		(75)	(149)
<i>Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych oraz innych świadczeń pracowniczych</i>		(2 337)	(70)
<i>Działalność inwestycyjna</i>	4.3		
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(693)	(374)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu inwestycji długoterminowych		(91)	(176)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu inwestycji krótkoterminowych		(1 288)	(540)
PRZEPIYWY PIENIĘŻNE NETTO		(3 128)	(1 309)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(3 128)	(1 309)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	2.13	22 063	23 372
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	2.13	18 935	22 063

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

mln EUR

	Kapitały rezerwowe (A)		Kwoty, do których wniesienia należy wezwać państwa członkowskie (B)		Aktywa netto = (A) + (B)
	Kapitał rezerwowy według wartości godziwej	Inne kapitały rezerwowe	Skumulowana nadwyżka/ (deficyt)	Wynik ekonomiczny za rok	
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2009 R.	69	3 254	(52 488)	6 887	(42 278)
Zmiany stanu kapitału rezerwowego Funduszu Gwarancyjnego		273	(273)		0
Zmiany wartości godziwej	(130)				(130)
Inne		4	(21)		(17)
Alokacja wyniku ekonomicznego za 2009 r.		14	6 873	(6 887)	0
Wynik budżetowy za 2009 r. przypisany państwom członkowskim			(2 254)		(2 254)
Wynik ekonomiczny za rok				17 232	17 232
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2010 R.	(61)	3 545	(48 163)	17 232	(27 447)
Zmiany stanu kapitału rezerwowego Funduszu Gwarancyjnego		165	(165)		0
Zmiany wartości godziwej	(47)				(47)
Inne		2	(30)		(28)
Alokacja wyniku ekonomicznego za 2010 r.		4	17 228	(17 232)	0
Wynik budżetowy za 2010 r. przypisany państwom członkowskim			(4 539)		(4 539)
Wynik ekonomiczny za rok				(1 789)	(1 789)
STAN NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2011 R.	(108)	3 716	(35 669)	(1 789)	(33 850)

INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

1.1 PODSTAWA PRAWNA I ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Księgi rachunkowe Unii Europejskiej prowadzi się zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. (Dz.U. L 248 z 16 września 2002 r.) w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Unii Europejskiej oraz zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania ww. rozporządzenia finansowego.

Zgodnie z art. 133 rozporządzenia finansowego Unia Europejska przygotowuje swoje skonsolidowane sprawozdanie finansowe w oparciu o system rachunkowości memoriałowej bazujący na Międzynarodowych standardach rachunkowości dla sektora publicznego (IPSAS) lub, w razie ich braku, na Międzynarodowych standardach sprawozdawczości finansowej (IFRS). Wspomniane zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji muszą być stosowane przez wszystkie instytucje i organy UE objęte konsolidacją, co pozwala na wprowadzenie jednolitych zasad rachunkowości oraz wyceny i prezentacji sprawozdań w celu harmonizacji procesu sporządzania sprawozdań finansowych i konsolidacji. Konta prowadzone są w euro w układzie roku kalendarzowego.

1.2 ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Celem sprawozdania finansowego jest dostarczenie przydatnych dla szerokiego kręgu odbiorców informacji o sytuacji finansowej, wynikach i przepływach pieniężnych danego podmiotu. W przypadku UE, będącej podmiotem sektora publicznego, bardziej konkretnym celem jest dostarczenie informacji przydatnych w procesie decyzyjnym oraz wykazanie, że podmiot rozlicza się z powierzonych mu środków. Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o wyżej wymienione cele.

Ogólne założenia (lub zasady rachunkowości), których należy przestrzegać przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, są określone w regule rachunkowości UE nr 2 i są identyczne z zasadami opisanymi w Międzynarodowym standardzie rachunkowości dla sektora publicznego (IPSAS) nr 1, i obejmują: rzetelną prezentację, zasadę memoriału, założenie kontynuowania działalności, ciągłość prezentacji, agregowanie, kompensowanie i porównywalność informacji.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z wyżej wymienionymi regułami i zasadami wiąże się z koniecznością dokonania przez kierownictwo szacunków, które mają wpływ na kwoty wykazywane w niektórych pozycjach bilansu i rachunku wyniku ekonomicznego, a także związane z nimi pozycje aktywów i zobowiązań warunkowych.

1.3 KONSOLIDACJA

Zakres konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe UE obejmuje wszystkie znaczące jednostki kontrolowane (instytucje i agencje), jednostki stowarzyszone i wspólne przedsiębiorstwa, co stanowi 50 jednostek kontrolowanych, 5 wspólnych przedsiębiorstw i 4 jednostki stowarzyszone. Pełna lista jednostek objętych konsolidacją znajduje się w nocie 11.1. W porównaniu z 2010 r. zakres konsolidacji poszerzono o 7 jednostek kontrolowanych (jedną instytucję i 6 agencji). Wpływ poszerzenia zakresu konsolidacji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest nieznaczący.

Jednostki kontrolowane

Decyzja o objęciu jednostki konsolidacją opiera się na koncepcji kontroli. Jednostki kontrolowane to wszystkie jednostki, o których polityce finansowej i operacyjnej bezpośrednio lub pośrednio decyduje Unia Europejska, aby móc czerpać korzyści z ich działalności. Wykonywanie tego typu uprawnień musi być możliwe na bieżąco. Jednostki kontrolowane są w pełni objęte konsolidacją. Konsolidacja rozpoczyna się od samego początku objęcia kontroli, a kończy się z momentem zakończenia sprawowania kontroli.

Najpowszechniejszymi wskaźnikami sprawowania kontroli w ramach Unii Europejskiej są: utworzenie jednostki na mocy traktatów ustanawiających lub prawa wtórnego, finansowanie jednostki z budżetu ogólnego, posiadanie praw głosu w organach zarządzających, przeprowadzanie kontroli przez Europejski Trybunał Obrachunkowy i udzielanie absoltorium przez Parlament Europejski. Oczywiście jest, że dla każdej jednostki należy dokonać oceny, aby móc zdecydować, czy co najmniej jedno z wyżej wymienionych kryteriów jest wystarczające do stwierdzenia faktu sprawowania kontroli.

Zgodnie z tym podejściem uznaje się, że instytucje (poza EBC) oraz agencje UE (poza agencjami wchodzącymi w skład dawnego drugiego filara) są pod wyłączną kontrolą UE, a zatem są objęte konsolidacją. Za jednostkę kontrolowaną uznaje się również Europejską Wspólnotę Węgla i Stali w likwidacji (EWWiS).

Wszystkie istotne transakcje i salda pomiędzy jednostkami kontrolowanymi przez UE podlegają wyeliminowaniu, a niezrealizowane zyski i straty z transakcji pomiędzy jednostkami nie są istotne, więc nie zostały wyeliminowane.

Wspólne przedsiębiorstwa

Wspólne przedsiębiorstwo jest wynikiem ustaleń umownych, na mocy których Unia Europejska i jedna lub więcej stron („wspólnicy”) podejmują działalność gospodarczą podlegającą wspólnej kontroli. Wspólna kontrola jest to określony w umowie podział bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad działalnością z możliwością świadczeń.

Udziały we wspólnych przedsiębiorstwach wykazywane są zgodnie z metodą praw własności i są początkowo ujmowane według kosztu. Udział Unii Europejskiej w wynikach wspólnie kontrolowanych jednostek jest ujmowany w rachunku wyniku ekonomicznego, a jej udział w zmianach stanu kapitału rezerwowego jest ujmowany w kapitale rezerwowym. Wartość księgowa wspólnego przedsiębiorstwa w sprawozdaniu finansowym w dniu bilansowym jest równa kosztowi początkowemu wraz ze wszystkimi zmianami (dalsze wkłady, udział w wynikach i zmianach stanu kapitału rezerwowego, utraty wartości oraz dywidendy).

Niezrealizowane zyski i straty z transakcji pomiędzy Unią Europejską a jej wspólnie kontrolowanymi jednostkami nie są znaczące, w związku z czym nie zostały wyeliminowane. Zasady rachunkowości stosowane przez wspólne przedsiębiorstwa mogą różnić się od zasad przyjętych przez Unię Europejską dla tych samych transakcji i zdarzeń w podobnych okolicznościach.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które Unia Europejska bezpośrednio lub pośrednio wywiera znaczący wpływ, lecz nie ma nad nimi kontroli. Przyjmuje się, że znaczący wpływ występuje wtedy, gdy Unia Europejska posiada bezpośrednio lub pośrednio przynajmniej 20 % praw głosu.

Udział finansowy w jednostkach stowarzyszonych wykazywany jest zgodnie z metodą praw własności i jest początkowo ujmowany według kosztu. Udział Unii Europejskiej w wynikach jednostek stowarzyszonych jest ujmowany w rachunku wyniku ekonomicznego, a jej udział w zmianach stanu kapitału rezerwowego jest ujmowany w kapitale rezerwowym. Wartość księgowa jednostki stowarzyszonej w sprawozdaniu finansowym w dniu bilansowym jest równa kosztowi początkowemu wraz ze wszystkimi zmianami (dalsze wkłady, udział w wynikach i zmianach stanu kapitału rezerwowego, utraty wartości oraz dywidendy). Otrzymane wypłaty od jednostek stowarzyszonych obniżają wartość bilansową aktywów. Niezrealizowane zyski i straty z transakcji pomiędzy Unią Europejską a jej jednostkami stowarzyszonymi nie są znaczące, w związku z czym nie zostały wyeliminowane.

Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone mogą różnić się od zasad przyjętych przez Unię Europejską dla tych samych transakcji i zdarzeń w podobnych okolicznościach. W przypadku gdy Unia Europejska posiada przynajmniej 20 % funduszu kapitału inwestycyjnego, stara się nie wywierać znaczącego wpływu. Fundusze te traktuje się zatem jako instrumenty finansowe sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży, w związku z czym nie stosuje się metody praw własności.

Jednostki nieobjęte konsolidacją, których funduszami zarządza Komisja

Funduszami programu ubezpieczeń zdrowotnych dla pracowników Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz funduszu gwarancyjnego dla uczestników zarządza w ich imieniu Komisja, jednak z uwagi na to, że jednostki te nie są kontrolowane przez Unię Europejską, nie są one też ujęte w jej skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym – bardziej szczegółowe informacje na temat odpowiednich kwot znajdują się w nocie 11.2.

1.4 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1.4.1 Waluta i zasady przeliczania

Waluta funkcjonalna i sprawozdawcza

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w mln euro, przy czym euro jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Unii Europejskiej.

Transakcje i salda

Transakcje w walutach obcych przelicza się na euro według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Dodatkowo i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz z przeliczenia na koniec roku kursów wymiany pieniężnych składników aktywów i zobowiązań denominowanych w walutach obcych ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego.

Inne metody przeliczania stosuje się w przypadku rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, które zachowują wartość w euro według kursu na dzień zakupu.

Stan na koniec roku pieniężnych składników aktywów i zobowiązań denominowanych w walutach obcych przelicza się na euro według kursu obowiązującego na dzień 31 grudnia:

Kurs wymiany EUR

Waluta	31.12.2011	31.12.2010
BGN	1,9558	1,9558
CZK	25,7870	25,0610
DKK	7,4342	7,4535
EEK	Nie dotyczy	15,6466
GBP	0,8353	0,8607
HUF	314,5800	277,9500
LVL	0,6995	0,7094
LTL	3,4528	3,4528
PLN	4,4580	3,9750
RON	4,3233	4,2620
SEK	8,9120	8,9655
CHF	1,2156	1,2504
JPY	100,2000	108,6500
USD	1,2939	1,3362

Zmiany w wartości godziwej papierów wartościowych reprezentujących wartości pieniężne, denominowanych w walucie obcej i sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, które powiązane są z różnicami kursowymi, ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego. Różnice kursowe dotyczące niepieniężnych składników aktywów i zobowiązań finansowych, wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmowane są w rachunku wyniku ekonomicznego. Różnice kursowe dotyczące niepieniężnych składników aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży wykazywane są w kapitale rezerwowym według wartości godziwej.

1.4.2 Wykorzystanie szacunków

Zgodnie z IPSAS i ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym muszą opierać się na szacunkach i założeniach kierownictwa, których podstawą są możliwie jak najbardziej wiarygodne dostępne informacje. Istotne szacunki dotyczą m.in. kwot na świadczenia pracownicze, rezerw, ryzyka finansowego związanego z zapasami i należnościami, naliczonych dochodów i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, aktywów i zobowiązań warunkowych oraz stopnia utraty wartości w przypadku wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych. Rzeczywiste wyniki mogą nie pokrywać się z szacunkami. Zmiany w zakresie szacunków znajdują odzwierciedlenie w okresie, w którym stają się one wiadome.

1.5 BILANS

1.5.1 Wartości niematerialne i prawne

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o amortyzację i straty z tytułu trwałej utraty wartości. Te aktywa amortyzuje się metodą liniową przez szacowany okres ich użytkowania. Wartości niematerialne i prawne powstałe w wyniku procesów wewnętrznych są kapitalizowane, gdy spełnione są odpowiednie kryteria określone w zasadach rachunkowości UE. Koszty, które można kapitalizować, obejmują wszystkie koszty, które da się bezpośrednio przyporządkować i które są niezbędne do opracowania, wytworzenia i przygotowania danego składnika aktywów, aby mógł on funkcjonować w sposób zgodny z zamierzeniami kierownictwa. Koszty powiązane z działalnością naukowo-badawczą, koszty prac rozwojowych oraz koszty utrzymania, których nie można kapitalizować, uznaje się za wydatki poniesione.

1.5.2 Rzeczowe aktywa trwałe

Wszystkie rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o amortyzację i straty z tytułu trwałej utraty wartości. Koszt historyczny obejmuje wydatki, które da się bezpośrednio przyporządkować do nabycia lub budowy składnika aktywów.

Późniejsze koszty są uwzględniane w wartości bilansowej składnika aktywów lub ujmowane jako odrębny składnik aktywów, jedynie gdy jest prawdopodobne, że przyszłe korzyści ekonomiczne lub świadczenia związane z danym składnikiem aktywów wpłyną do Unii Europejskiej oraz pod warunkiem, że możliwa jest wiarygodna wycena kosztu tego składnika aktywów. Koszty związane z naprawą i utrzymaniem wykazywane są w rachunku wyniku ekonomicznego w okresie obrachunkowym, w którym zostały poniesione. Ponieważ Unia Europejska nie zaciąga pożyczek pieniężnych w celu sfinansowania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, nie istnieją żadne koszty takich pożyczek powiązane z tego rodzaju zakupami.

Grunty i dzieła sztuki nie podlegają amortyzacji, jako że uznaje się, że mają one nieokreślony okres użytkowania. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji, ponieważ aktywa te nie są jeszcze dostępne do użytku. Inne składniki aktywów amortyzowane są metodą liniową w celu alokacji ich kosztu do ich wartości rezydualnej przez szacunkowy okres ich użytkowania:

Stawki amortyzacji

Aktywa	Stawka amortyzacji metodą liniową
Budynki	4 %
Maszyny i narzędzia	10 % do 25 %
Meble	10 % do 25 %
Wyposażenie i instalacje	10 % do 33 %
Pojazdy	25 %
Sprzęt komputerowy	25 %
Inne rzeczowe aktywa trwałe	10 % do 33 %

Zyski i straty ze sprzedaży ustala się, porównując wpływy, pomniejszone o koszty sprzedaży, z wartością bilansową sprzedanego składnika aktywów i ujmuje się je w rachunku wyniku ekonomicznego.

Leasing

Leasing rzeczowych aktywów trwałych, w przypadku którego zasadniczo całe ryzyko oraz korzyści związane z własnością przypadają na Unię Europejską, uznaje się za leasing finansowy. Leasing finansowy kapitalizuje się w kwocie równej wartości godziwej przedmiotu leasingu, ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, lub w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej. Każdą opłatę leasingową wykazuje się w podziale na zobowiązanie i koszty finansowe, aby uzyskać stałą stopę w stosunku do nieuregulowanego salda zobowiązań finansowych. Zobowiązania z tytułu opłat leasingowych bez uwzględnienia kosztów finansowych ujmuje się w innych zobowiązaniach (długo- i krótkoterminowych.) Odsetki od kosztów finansowych ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego przez okres leasingu, tak aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do nieuregulowanego salda zobowiązania w każdym z okresów. Aktywa posiadane na podstawie leasingu finansowego amortyzuje się przez okres użytkowania składnika aktywów lub przez okres leasingu, w zależności od tego, który z nich jest krótszy.

Leasing, w przypadku którego leasingodawca zachowuje znaczącą część ryzyka i korzyści związanych z własnością, jest leasingiem operacyjnym. W przypadku leasingu operacyjnego opłaty wykazuje się metodą liniową w rachunku wyniku ekonomicznego przez okres leasingu.

1.5.3 *Utrata wartości aktywów niefinansowych*

Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie są amortyzowane i są corocznie kontrolowane pod kątem utraty wartości. Amortyzowane składniki aktywów są analizowane pod kątem utraty wartości, gdy zdarzenia lub zmiana okoliczności wskazują, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Stratę z tytułu trwałej utraty wartości wykazuje się w kwocie, o którą wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wartość godziwa składnika aktywów pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa.

Wartości rezydualne i okresy użytkowania wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych są analizowane i w razie konieczności korygowane najrzadziej raz do roku. Wartość bilansowa składnika aktywów jest natychmiast odpisywana do jego wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego szacunkowa wartość odzyskiwalna. Jeżeli uznane w poprzednich latach przyczyny utraty wartości nie mają już zastosowania, odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są odpowiednio odwracane.

1.5.4 *Inwestycje*

Udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach

Udziały w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsiębiorstwach wykazywane są metodą praw własności. Koszty kapitału własnego są korygowane w taki sposób, aby odzwierciedlały udział zmniejszeń lub zwiększeń aktywów netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstw, które da się przyporządkować Unii Europejskiej po początkowym ujęciu, jeżeli występują oznaki utraty wartości, i w razie konieczności dokonuje się odpisu do niższej wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalną określa się zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 1.5.3. Jeżeli przyczyny utraty wartości przestają mieć zastosowanie w późniejszym terminie, odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości odwraca się do wartości bilansowej, jaka zostałaby określona, gdyby nie dokonano żadnego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Inwestycje w funduszach venture capital

Klasyfikacja i wycena

Inwestycje w funduszach *venture capital* klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży (zob. 1.5.5), zatem wykazuje się je w wartości godziwej z zyskami i stratami wynikającymi ze zmian wartości godziwej (wraz z różnicami kursowymi) ujętymi w kapitale rezerwowym według wartości godziwej.

Zapłata według wartości godziwej

Jako że inwestycjom w fundusze *venture capital* nie można przypisać wartości wynikającej z notowania na aktywnym rynku, wycenia się je w rozbiciu na poszczególne pozycje po koszcie lub według wartości aktywów netto (biorąc za podstawę wyceny niższą z obydwu wartości). Niezrealizowane zyski z wyceny według wartości godziwej ujmują się w kapitale rezerwowym, a niezrealizowane straty ocenia się pod kątem utraty wartości w celu ustalenia, czy należy je ująć jako odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w rachunku wyniku ekonomicznego lub jako zmiany stanu kapitału rezerwowego według wartości godziwej.

1.5.5 *Aktywa finansowe*

Klasyfikacja

Unia Europejska dzieli swoje aktywa finansowe na następujące kategorie: aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy; pożyczki i należności; inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności; oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja instrumentów finansowych ustalana jest w momencie początkowego ujęcia i podlega ponownej wycenie na każdy dzień bilansowy.

(i) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli został nabyty zasadniczo w celu sprzedaży w perspektywie krótkoterminowej lub jeżeli został do niej zaklasyfikowany przez Unię Europejską. W kategorii tej ujmują się również instrumenty pochodne. Należące do tej kategorii aktywa uznaje się za aktywa obrotowe, jeżeli ich realizacja przewidziana jest w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

(ii) *Pożyczki i należności*

Pożyczki i należności to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi ze stałymi lub ustalonymi płatnościami, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają one, gdy UE przekazuje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi i nie ma zamiaru wprowadzać należności do obrotu. Wykazuje się je w aktywach trwałych, z wyjątkiem składników, których termin zapadalności przypada w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego.

(iii) *Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności*

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi ze stałymi lub ustalonymi płatnościami i stałymi terminami zapadalności, które Unia Europejska ma zamiar i może utrzymywać do terminu zapadalności. W ciągu ostatniego roku budżetowego Unia Europejska nie utrzymywała żadnych inwestycji zaliczających się do tej kategorii.

(iv) *Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży*

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to aktywa niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały przypisane do niniejszej kategorii lub które nie zaliczają się do żadnej z pozostałych kategorii. Klasyfikuje się je jako aktywa obrotowe lub trwałe, w zależności od tego, w jakim terminie UE planuje je zbyć. Inwestycje w jednostkach nieobjętych konsolidacją oraz inne inwestycje kapitałowe (np. operacje w oparciu o kapitał wysokiego ryzyka) nieujmowane metodą praw własności również klasyfikuje się jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Początkowe ujęcie i wycena

Zakup i sprzedaż aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży, wykazuje się na dzień transakcji, czyli dzień, w którym Unia Europejska zobowiązała się kupić lub sprzedać składnik aktywów. Pożyczki wykazuje się w dniu przekazania środków pieniężnych pożyczkobiorcom. Instrumenty finansowe w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji w przypadku wszystkich aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, a koszty transakcji ujmuje się jako koszty w rachunku wyniku ekonomicznego.

W początkowym ujęciu wartość godziwa składnika aktywów finansowych odpowiada zwykle cenie transakcji (tj. wartości godziwej otrzymanej zapłaty). Jednakże wartość godziwą udzielonej pożyczki długoterminowej, która jest nieoprocentowana lub oprocentowana poniżej rynkowych stóp procentowych, ustala się jako wartość bieżącą wszystkich przyszłych wpływów środków pieniężnych dyskontowanych w oparciu o obowiązującą stopę procentową dla podobnego instrumentu o podobnym ratingu kredytowym.

Pożyczki udzielone z pożyczonych funduszy wycenia się według ich kwoty nominalnej, którą uznaje się za wartość godziwą pożyczki. Istnieją ku temu następujące powody:

- „Otoczenie rynkowe” pożyczek UE jest bardzo specyficzne i różni się od rynku kapitałowego, na którym emitowane są obligacje komercyjne lub skarbowe. Pożyczkodawcy na rynku kapitałowym mają bowiem możliwość wyboru alternatywnych instrumentów, co znajduje swoje odzwierciedlenie w cenach rynkowych. UE jest jednak pozbawiona tej możliwości, jako że nie może ona inwestować środków na rynkach kapitałowych; pożycza środki tylko po to, by udzielić pożyczek o takiej samej stopie procentowej. Oznacza to, że UE nie ma innej możliwości udzielania pożyczek, wykorzystując pożyczone środki, lub inwestowania tych środków. Dlatego też nie istnieją koszty alternatywne i tym samym nie ma podstawy do porównania ze stopami rynkowymi. W rzeczywistości pożyczki udzielane przez UE same w sobie reprezentują rynek. Zasadniczo, jako że nie można zastosować opcji kosztu alternatywnego, cena rynkowa nie oddaje rzetelnie istoty operacji udzielania pożyczek przez UE. W związku z tym nie jest właściwe ustalanie wartości godziwej pożyczek UE w odniesieniu do obligacji komercyjnych i skarbowych.
- Ponadto, jako że nie istnieje aktywny rynek ani podobne transakcje, z którymi można by porównać operacje udzielania pożyczek przez UE, stopa procentowa, którą ma stosować Unia Europejska do ustalenia wartości godziwej pożyczek udzielanych w ramach europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej, pożyczek na wsparcie bilansu płatniczego oraz innych takich pożyczek, powinna być równa pobieranej stopie procentowej.
- Co więcej, w przypadku tych pożyczek między pożyczkami udzielonymi i zaciągniętymi występują efekty równoważące z uwagi na ich charakter wzajemny. Stąd też efektywna stopa procentowa dla pożyczki udzielonej równa się efektywnej stopie procentowej powiązanych pożyczek zaciągniętych. Poniesione przez UE koszty transakcji, którymi następnie obciążono beneficjenta pożyczki, są bezpośrednio ujmowane w rachunku wyniku ekonomicznego.

Instrumenty finansowe usuwa się z ksiąg w przypadku wygaśnięcia lub przeniesienia prawa do otrzymywania wpływów pieniężnych z inwestycji oraz w przypadku gdy Unia Europejska przeniosła zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z własnością.

Późniejsza wycena

- (i) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są następnie wykazywane w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej „instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy” ujmują się w rachunku wyniku ekonomicznego w okresie, w którym powstały.
- (ii) Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności ujmują się po zamortyzowanym koszcie w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej. W przypadku pożyczek udzielonych z pożyczonych funduszy ta sama efektywna stopa procentowa stosowana jest do udzielonych i zaciągniętych pożyczek, gdyż pożyczki te mają cechy operacji wzajemnych, a różnice między warunkami i wysokościami kwot pożyczek udzielonych i zaciągniętych nie są istotne. Poniesione przez UE koszty transakcji, którymi następnie obciążono beneficjenta pożyczki, są bezpośrednio ujmowane w rachunku wyniku ekonomicznego.
- (iii) Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności – obecnie UE nie posiada żadnych inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności.
- (iv) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są następnie wykazywane w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży ujmują się w kapitale rezerwowym według wartości godziwej. W przypadku sprzedaży lub utraty wartości aktywów sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, skumulowane korekty wartości godziwej ujęte uprzednio w kapitale rezerwowym według wartości godziwej ujmują się w rachunku wyniku ekonomicznego. Odsetki od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obliczone w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej ujmują się w rachunku wyniku ekonomicznego. Dywidendy od instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmują się po stwierdzeniu prawa UE do otrzymania płatności.

Wartość godziwą inwestycji notowanych na aktywnych rynkach ustala się w oparciu o bieżące oferowane ceny zakupu. W przypadku składników aktywów finansowych, dla których nie ma aktywnego rynku (i w przypadku nienotowanych papierów wartościowych), Unia Europejska określa wartość godziwą w oparciu o metody wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawnych transakcji na warunkach rynkowych, odniesienie do innych analogicznych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

W przypadku gdy nie można w wiarygodny sposób wycenić wartości godziwej inwestycji w instrumenty kapitałowe, które nie są notowane na aktywnym rynku, inwestycje te wycenia się po koszcie pomniejszonym o straty z tytułu trwałej utraty wartości.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Unia Europejska ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych. Tylko i wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody trwałej utraty wartości w związku z jednym lub większą liczbą zdarzeń, które miały miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, oraz gdy zdarzenie (lub zdarzenia) będące przyczyną straty ma(-ją) wpływ na szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne związane z danym składnikiem aktywów, które można w wiarygodny sposób oszacować, następuje utrata wartości danego składnika aktywów finansowych i dokonywany jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

a) Aktywa wykazywane po zamortyzowanym koszcie

Jeżeli istnieją obiektywne dowody trwałej utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych po zamortyzowanym koszcie, kwotę straty wycenia się jako różnicę między wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione) dyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej dla składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów jest zmniejszana, a kwota straty ujmowana jest w rachunku wyniku ekonomicznego. Jeżeli pożyczka lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienne oprocentowanie, w celu wyceny straty z tytułu trwałej utraty wartości przyjmuje się stopę dyskontową odpowiadającą bieżącej efektywnej stopie procentowej określonej w umowie. Wartość bieżącą szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu zabezpieczonego składnika aktywów finansowych oblicza się na podstawie przepływów pieniężnych, które mogą wynikać z zajęcia, pomniejszonych o koszty uzyskania i sprzedaży zabezpieczenia, bez względu na prawdopodobieństwo zajęcia. Jeżeli w kolejnym okresie kwota straty z tytułu trwałej utraty wartości ulegnie zmniejszeniu oraz jeżeli zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem mającym miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku wyniku ekonomicznego.

b) Aktywa wykazywane w wartości godziwej

W przypadku inwestycji kapitałowych sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, podczas ustalania, czy nie nastąpiła utrata wartości papierów wartościowych, należy wziąć pod uwagę istotny lub trwały (dłużej trwający) spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu. Jeżeli istnieją tego rodzaju dowody dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączną kwotę straty – ustaloną jako różnica między kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów finansowych ujęte uprzednio w rachunku wyniku ekonomicznego – usuwa się z kapitału rezerwowego i ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego. Odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych ujętych w rachunku wyniku ekonomicznego nie odwraca się w rachunku wyniku ekonomicznego. Jeżeli w kolejnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego sklasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie i jeżeli wzrost ten w obiektywny sposób można powiązać ze zdarzeniem mającym miejsce po ujęciu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku wyniku ekonomicznego.

1.5.6 Zapasy

Zapasy wycenia się według kosztu lub według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa. Koszt ustala się z zastosowaniem metody FIFO („pierwsze weszło, pierwsze wyszło”). Koszt wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje koszty surowców, robocizny bezpośredniej, inne koszty, które da się bezpośrednio przyporządkować, oraz powiązane koszty produkcji (przy normalnej zdolności produkcyjnej). Możliwa do uzyskania wartość netto stanowi szacunkową cenę sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszoną o koszty realizacji i koszty sprzedaży. Zapasy utrzymywane nieodpłatnie lub za stawkę nominalną w celu dystrybucji wycenia się według kosztu lub aktualnego kosztu odtworzenia, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa. Aktualny koszt odtworzenia stanowi koszt, który Unia Europejska musiałaby ponieść, aby nabyć składnik aktywów na dzień sprawozdawczy.

1.5.7 Kwoty zaliczek

Zaliczkowanie jest formą płatności z wyprzedzeniem na rzecz beneficjenta, mającą na celu zapewnienie jego płynności finansowej. Może być ono rozбите na szereg płatności w okresie wskazanym w danej umowie w sprawie zaliczkowania. Płatność lub zaliczka podlega zwrotowi lub musi zostać wykorzystana na cele, na które była przeznaczona, w okresie wskazanym w umowie. Beneficjent, który nie poniesie kosztów kwalifikowalnych, zobowiązany jest do zwrotu Unii Europejskiej zaliczki przyznanej tytułem zaliczkowania. Kwotę zaliczek zmniejsza się (całkowicie lub częściowo) o zatwierdzone koszty kwalifikowalne i kwoty zwrócone, a kwota ta jest ujęta jako koszt.

Nierozliczone na koniec roku kwoty zaliczek wycenia się według pierwotnej wypłaconej kwoty pomniejszonej o: kwoty zwrócone, kwoty kwalifikowalne ujęte jako koszty w rachunku wyniku ekonomicznego, szacunkowe kwoty kwalifikowalne nierozliczone na koniec roku oraz obniżenia wartości.

Odsetki od zaliczek ujmuje się w chwili ich uzyskania zgodnie z przepisami odnośnej umowy. Szacunek przychodu z tytułu naliczonych odsetek dokonywany jest na koniec roku w oparciu o najbardziej wiarygodne dane, a następnie uwzględniany jest w bilansie.

1.5.8 Należności

Należności wykazuje się w kwocie początkowej pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość. Odpisu aktualizującego wartość należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Unia Europejska nie będzie w stanie odzyskać wszystkich należnych kwot zgodnie z pierwotnymi warunkami. Kwota odpisu aktualizującego stanowi różnicę między wartością bilansową składnika aktywów a jego wartością odzyskiwalną. Kwota odpisu ujmowana jest w rachunku wyniku ekonomicznego. Na podstawie doświadczeń z ubiegłych lat dokonuje się również ogólnego odpisu aktualizującego wartość w odniesieniu do nierozliczonych nakazów odzyskania środków nieobjętych jeszcze żadnym określonym odpisem. W nocie 1.5.14 poniżej przedstawiono bardziej szczegółowe informacje dotyczące ujęcia naliczonych dochodów na koniec roku.

1.5.9 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty to instrumenty finansowe, które definiuje się jako aktywa obrotowe. Obejmują one środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe wysoce płynne inwestycje o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy.

1.5.10 Świadczenia pracownicze

Zobowiązania emerytalne i rentowe

Programy emerytalno-rentowe Unii Europejskiej to programy określonych świadczeń. Pracownicy wnoszą z wynagrodzenia jedną trzecią spodziewanego kosztu tych świadczeń, jednak zobowiązanie nie jest finansowane kapitałowo. Zobowiązanie ujęte w bilansie w odniesieniu do programów określonych świadczeń

emerytalno-rentowych jest wartością bieżącą zobowiązań z tytułu określonych świadczeń na dzień bilansowy. Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń obliczają aktuariusze w oparciu o metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych. Wartość bieżącą zobowiązania z tytułu określonych świadczeń określa się, dyskontując szacunkowe przyszłe wypływy środków pieniężnych w oparciu o stopy procentowe obligacji państwowych denominowanych w walucie, w której zostaną wypłacone świadczenia, i których termin wykupu jest zbliżony do terminu realizacji powiązanych zobowiązań emerytalno-rentowych.

Zyski i straty aktuarialne wynikające z korekt założeń aktuarialnych i zmian założeń aktuarialnych wykazuje się bezzwłocznie w rachunku wyniku ekonomicznego. Koszty przeszłego zatrudnienia wykazuje się bezzwłocznie w rachunku wyniku ekonomicznego, chyba że zmiany w programie emerytalno-rentowym uzależnione są od pozostawania przez pracowników w zatrudnieniu przez określony czas (okres gromadzenia uprawnień). W takim przypadku koszty przeszłego zatrudnienia amortyzuje się metodą liniową przez okres gromadzenia uprawnień.

Świadczenia chorobowe po okresie zatrudnienia

Unia Europejska zapewnia swoim pracownikom świadczenia opieki zdrowotnej poprzez zwrot kosztów leczenia. Stworzono odrębny fundusz na potrzeby bieżącej administracji. Z systemu korzystają obecni pracownicy, emeryci i renciści, wdowy lub wdowcy oraz uprawnieni do ubezpieczenia członkowie ich rodzin. Świadczenia przyznane osobom nieaktywnym zawodowo (emerytom, rencistom, sierotom itp.) uznaje się za „świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia”. Z uwagi na charakter tych świadczeń niezbędne jest dokonanie obliczeń aktuarialnych. Zobowiązania ujęte w bilansie ustala się w podobny sposób jak zobowiązania emerytalne i rentowe (zob. powyżej).

1.5.11 Rezerwy

Rezerwy ujmuje się, gdy Unia Europejska związana jest prawnym lub zwyczajowo oczekiwanym zobowiązaniem wobec osób trzecich w wyniku przeszłych zdarzeń, gdy istnieje większe prawdopodobieństwo, że w celu realizacji zobowiązania konieczny będzie wypływ środków, niż że nie będzie to konieczne, oraz gdy kwotę można wiarygodnie oszacować. Nie ujmuje się rezerw na przyszłe straty operacyjne. Kwotę rezerwy ustala się poprzez najlepsze możliwe oszacowanie spodziewanych wydatków, które będą konieczne w celu realizacji bieżącego zobowiązania na dzień sprawozdawczy. W przypadkach, w których rezerwa odnosi się do zbioru wielu pozycji, przy szacunkowym określeniu kwoty zobowiązania uwzględnia się wszystkie możliwe wyniki oraz odpowiadające im prawdopodobieństwa (metoda „oczekiwanej wartości”).

1.5.12 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub zobowiązania finansowe ujmowane po zamortyzowanym koszcie (zaciągnięte pożyczki). Zaciągnięte pożyczki obejmują pożyczki od instytucji kredytowych i zobowiązania potwierdzone certyfikatami. Zaciągnięte pożyczki w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, czyli w wysokości wpływów z tytułu uzyskania pożyczki (wartości godziwej otrzymanej zapłaty) po odliczeniu poniesionych kosztów transakcji, a następnie wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej; wszelkie różnice pomiędzy wpływami (po odliczeniu kosztów transakcji) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego w okresie pożyczkowym w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej.

Wykazuje się je jako zobowiązania długoterminowe, z wyjątkiem składników, których termin wymagalności przypada w terminie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. W przypadku pożyczek udzielonych z pożyczonych funduszy metody efektywnej stopy procentowej nie można stosować do udzielonych i zaciągniętych pożyczek ze względu na zasadę istotności. Poniesione przez Unię Europejską koszty transakcji, którymi następnie obciążono beneficjenta, są bezpośrednio ujmowane w rachunku wyniku ekonomicznego.

Zobowiązania finansowe ujęte w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują instrumenty pochodne, o ile ich wartość godziwa jest ujemna. Są księgowane w taki sam sposób jak aktywa finansowe ujmowane w wartości godziwej przez wynik finansowy; zob. nota 1.5.5.

1.5.13 Zobowiązania (wobec wierzycieli)

Znacząca kwota zobowiązań UE (wobec wierzycieli) nie jest związana z zakupem towarów lub usług i obejmuje niezapłacone kwoty roszczeń z tytułu zestawień poniesionych wydatków od beneficjentów dotacji lub innych form finansowania przez UE. Są one ujmowane jako zobowiązania bieżące w kwocie roszczenia w momencie otrzymania wniosku. Po weryfikacji i zatwierdzeniu kosztów kwalifikowalnych zobowiązania (wobec wierzycieli) wycenia się w wysokości zatwierdzonej i kwalifikowalnej kwoty.

Zobowiązania z tytułu zakupu towarów i usług ujmowane są w momencie otrzymania faktury w wysokości kwoty początkowej, a powiązane koszty ujmowane są w momencie realizacji i akceptacji dostaw lub usług przez Unię Europejską.

1.5.14 *Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów*

Zgodnie z zasadami rachunkowości Unii Europejskiej transakcje i zdarzenia ujmuje się w sprawozdaniu finansowym w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec okresu obrachunkowego bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są ujmowane w oparciu o szacowaną kwotę zobowiązań przypadających na dany okres. Kalkulacji biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dokonuje się zgodnie z wydanymi przez Komisję szczegółowymi wytycznymi operacyjnymi i praktycznymi, które mają gwarantować, że sprawozdanie finansowe prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację.

Również przychody ujmuje się w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec roku, w przypadku gdy faktura nie została jeszcze wystawiona, a usługa lub dostawa została zrealizowana przez UE lub w przypadku istnienia porozumienia umownego (tj. poprzez odniesienie do traktatu), w sprawozdaniu finansowym ujmuje się naliczone dochody.

Ponadto w przypadku gdy faktura została wystawiona, a usługi lub dostawy nie zostały jeszcze zrealizowane, przychody uznaje się za przychody przyszłych okresów i ujmuje w kolejnym okresie obrachunkowym.

1.6 RACHUNEK WYNIKU EKONOMICZNEGO

1.6.1 *Przychody*

Przychody o charakterze podatków i opłat

Przychody te stanowią większość przychodów UE i obejmują głównie podatki pośrednie i bezpośrednie oraz zasoby własne. Poza podatkami Unia Europejska może również otrzymywać płatności od innych osób, w postaci np. ceł, grzywien i darowizn.

Zasoby własne oparte na DNB oraz zasoby własne oparte na VAT

Przychody ujmuje się za okres, za który Komisja Europejska wysłała do państw członkowskich wezwanie do zapłaty należnych od nich składek. Wykazywane są w wysokości „kwoty, do której wniesienia wezwano”. Ponieważ zasoby oparte na VAT i DNB bazują na szacunkach za dany rok budżetowy, można wprowadzać do nich zmiany do czasu podania ostatecznych danych przez państwa członkowskie. Wpływ zmian w zakresie wartości szacunkowych uwzględnia się przy ustalaniu nadwyżki lub deficytu netto za okres, w którym nastąpiła zmiana.

Tradycyjne zasoby własne

Należności i powiązane przychody ujmuje się w chwili otrzymania właściwego miesięcznego sprawozdania z rachunku A (obejmującego pobrane cła oraz należne zabezpieczone i niekwestionowane kwoty) od państw członkowskich. Na dzień sprawozdawczy przychody pobrane przez państwa członkowskie za dany okres, lecz niewypłacone jeszcze Komisji Europejskiej, szacuje się i ujmuje jako naliczone przychody. Kwartalne sprawozdania z rachunku B (obejmującego cła niepobrane i niezabezpieczone, jak również kwoty zabezpieczone zakwestionowane przez dłużnika) otrzymane od państw członkowskich ujmuje się jako przychody pomniejszone o koszty poboru, do których zatrzymania uprawnione są państwa członkowskie (25 %). Ponadto w rachunku wyniku ekonomicznego ujmuje się zmniejszenie wartości w wysokości szacunkowych środków, które mogą nie zostać odzyskane.

Grzywny

Przychód z tytułu grzywien ujmuje się po podjęciu przez UE decyzji o nałożeniu grzywny i oficjalnym powiadomieniu o takiej decyzji jej adresata. W razie wątpliwości co do wypłacalności przedsiębiorstwa ujmuje się zmniejszenie wartości należnej kwoty. Po podjęciu decyzji o nałożeniu grzywny, od daty powiadomienia dłużnicy mają dwa miesiące na:

- zaakceptowanie decyzji – wówczas zobowiązani są do uiszczenia grzywny we wskazanym terminie, a kwota zostaje ostatecznie pobrana przez UE; lub
- odrzucenie decyzji — wówczas składają skargę na mocy prawa UE.

Jednak, nawet w wypadku złożenia skargi, kwota główna grzywny musi zostać zapłacona we wskazanym terminie trzech miesięcy, ponieważ skarga nie ma skutku zawieszającego (art. 278 Traktatu UE) lub - w pewnych okolicznościach i za zgodą księgowego Komisji - można zamiast tego przedłożyć gwarancję bankową na odnośną kwotę.

Jeżeli przedsiębiorstwo zaskarży decyzję i dokona tymczasowej zapłaty grzywny, kwotę ujmuje się jako zobowiązane warunkowe. Jednak ponieważ skarga na decyzję UE nie ma skutku zawieszającego, otrzymane środki pieniężne wykorzystywane są w celu rozliczenia należności. Jeśli zamiast płatności otrzymana zostanie gwarancja, grzywna pozostaje należnością. Jeśli wydaje się prawdopodobne, że Sąd może nie wydać wyroku korzystnego dla UE, wówczas konieczne jest ujęcie rezerwy na pokrycie związanego z tym ryzyka. W przypadku gdy przedłożona została gwarancja, nieuregulowane należności należy odpowiednio umorzyć. Uzyskane przez Komisję Europejską skumulowane odsetki z rachunków bankowych, na których zdeponowane były płatności, ujmuje się jako przychody i odpowiednio zwiększa wszelkie zobowiązania warunkowe.

Przychody pozapodatkowe

Przychody ze sprzedaży towarów i usług ujmuje się, gdy znaczące ryzyko oraz korzyści wynikające z własności towarów zostają przeniesione na kupującego. Przychody związane ze świadczeniem usług ujmuje się poprzez odniesienie do etapu realizacji transakcji na dzień sprawozdawczy.

Dochody i koszty z tytułu odsetek

Dochody i koszty z tytułu odsetek ujmuje się w rachunku wyniku ekonomicznego w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej. Jest to metoda obliczenia zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji dochodów lub kosztów z tytułu odsetek przez dany okres. Obliczając efektywną stopę procentową, Unia Europejska szacuje przepływy pieniężne przy uwzględnieniu wszystkich warunków umownych dotyczących danego instrumentu finansowego (na przykład opcji wcześniejszej spłaty), lecz nie bierze pod uwagę przyszłych strat kredytowych. W obliczeniach uwzględniane są wszystkie wynagrodzenia i opłaty zapłacone lub uzyskane przez strony umowy, które stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta. Po dokonaniu odpisu aktualizującego wartość składnika aktywów finansowych

lub grupy podobnych składników aktywów finansowych wskutek straty z tytułu utraty wartości, dochody z tytułu odsetek ujmuje się w oparciu o stopę procentową, za pomocą której dyskontuje się przyszłe przepływy pieniężne w celu ustalenia wysokości odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Dochody z tytułu dywidend

Dochody z tytułu dywidend ujmuje się z chwilą powstania uprawnienia do otrzymania płatności.

1.6.2 Koszty

Koszty pozapodatkowe wynikające z zakupu towarów i usług ujmuje się z chwilą realizacji i akceptacji dostaw przez Unię Europejską. Wycenia się je po koszcie wytworzenia określonym na fakturze. Koszty związane z podatkami i opłatami są charakterystyczne dla Unii Europejskiej i stanowią większość jej wydatków. Odnoszą się one do transferów na rzecz beneficjentów i mogą obejmować: wierzytelności, transfery na mocy umów oraz dotacje, składki i darowizny w dowolnej wysokości.

Transfery ujmuje się jako koszty w okresie, w którym miały miejsce zdarzenia leżące u ich podstaw, pod warunkiem że przepisy (rozporządzenie finansowe, regulamin pracowniczy lub inne przepisy) dopuszczają tego rodzaju transfer lub została podpisana umowa dopuszczająca transfer, jeżeli beneficjent spełnia wszelkie kryteria kwalifikowalności oraz możliwa jest wiarygodna wycena przedmiotowej kwoty.

Otrzymany wniosek o płatność lub zestawienie poniesionych wydatków spełniające kryteria ujmowania wykazywane są jako koszt w wysokości kwalifikowalnej kwoty. Na koniec roku poniesione koszty kwalifikowalne należne beneficjentom, lecz jeszcze niezgłoszone, wycenia i ujmuje się jako bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów.

1.7 AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

1.7.1 Aktywa warunkowe

Składnik aktywów warunkowych to składnik aktywów, który może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero poprzez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od Unii Europejskiej. Informacje o aktywach warunkowych ujawnia się, jeśli wpływ korzyści ekonomicznych lub innych świadczeń jest prawdopodobny.

1.7.2 Zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe to zobowiązanie, które może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero poprzez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od Unii Europejskiej, lub obecne zobowiązanie, które powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowane w sprawozdaniu, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby w celu realizacji zobowiązania konieczny był wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne lub świadczenia lub, w rzadkich przypadkach, gdy kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

2. INFORMACJA DODATKOWA DO BILANSU

AKTYWA TRWAŁE

2.1 WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE

	<i>mln EUR</i>
	Kwota
Wartość bilansowa brutto na dzień 31 grudnia 2010 r.	236
Zwiększenia	80
Zbycie	(13)
Inne zmiany	(2)
Wartość bilansowa brutto na dzień 31 grudnia 2011 r.	301
Zakumulowana amortyzacja na dzień 31 grudnia 2010 r.	(128)
Odpisy amortyzacyjne za rok	(33)
Zbycie	8
Inne zmiany	1
Zakumulowana amortyzacja na dzień 31 grudnia 2011 r.	(152)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2011 r.	149
<i>Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2010 r.</i>	<i>108</i>

Powyższe kwoty odnoszą się przede wszystkim do oprogramowania komputerowego.

2.2 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Środki w budowie na dzień 31 grudnia 2011 r. obejmują aktywa o wartości 219 mln EUR związane z projektem Galileo - globalnym systemem nawigacji satelitarnej UE budowanym przy wsparciu Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA). Po ukończeniu budowy system będzie składać się z 30 satelitów, 2 ośrodków sterowania oraz 16 stacji naziemnych. Kwota w bilansie odzwierciedla koszty poniesione przez Komisję w związku z tym projektem od 22 października 2011 r., kiedy to wprowadzono na orbitę pierwsze dwie satelity mające wchodzić w skład systemu. Przed tą datą, jak wyjaśniono w poprzednich rocznych sprawozdaniach finansowych, Komisja traktowała ten projekt jako projekt w fazie badawczej, w związku z czym zgodnie z zasadami rachunkowości UE wszystkie ponoszone koszty ujmowano jako koszty. Od początku realizacji projektu do końca okresu obowiązywania obecnej perspektywy finansowej planowane koszty fazy walidacji orbitalnej oraz pierwszej części fazy pełnej zdolności operacyjnej wynoszą dla UE 3 788 mln EUR. Przewiduje się, że w ramach następnej perspektywy finansowej dalsze 5 500 mln EUR zostanie przeznaczonych na: pełne rozmieszczenie systemu, jego eksploatację, świadczenie usług Galileo do 2020 r. oraz przygotowanie następnej generacji konstelacji; całość będzie finansowana z budżetu UE. Kwotę 268 mln EUR ujęto jako koszty badań w tym okresie.

Kolejne dwie satelity zostaną umieszczone na orbicie jesienią 2012 r., a zakończenie testów, które trzeba następnie przeprowadzić, zamknie fazę walidacji orbitalnej projektu. Fazę tę finansowały wspólnie UE i ESA i zgodnie z umową o udzielenie dotacji zawartą pomiędzy tymi dwoma stronami ESA oficjalnie przekaże zbudowane aktywa na rzecz UE. To przeniesienie prawa własności będzie wymagało zgody Rady ESA, przy czym należy zauważyć, że oprócz Norwegii i Szwajcarii wszystkie państwa należące do ESA są także państwami członkowskimi UE. Obecnie Komisja nie ma powodu przypuszczać, aby któryś z członków ESA miał zablokować takie przeniesienie.

mln EUR

	Grunt i budynki	Urządzenia i wyposażenie	Meble i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Leasing finansowy	Aktywa w budowie	OGÓŁEM
Wartość bilansowa brutto na koniec poprzedniego roku	4 027	492	226	483	214	2 663	335	8 440
Zwiększenia	89	37	19	112	22	28	335	642
Zbycie	0	(11)	(19)	(44)	(12)	(6)	0	(92)
Przesunięcia między kategoriami aktywów	22	1	0	4	0	(2)	(24)	1
Inne zmiany	(20)	9	3	2	4	2	(1)	(1)
Wartość bilansowa brutto na koniec roku	4 118	528	229	557	228	2 685	645	8 990
Zakumulowana amortyzacja na koniec poprzedniego roku	(1 868)	(382)	(167)	(378)	(124)	(708)		(3 627)
Odpisy amortyzacyjne za rok	(132)	(47)	(14)	(63)	(22)	(95)		(373)
Korekty amortyzacji	1	0	0	4	0	7		12
Zbycie	0	11	16	44	11	0		82
Przesunięcia między kategoriami aktywów	0	0	0	(2)	0	1		(1)
Inne zmiany	0	(7)	(1)	(1)	(2)	(1)		(12)
Zakumulowana amortyzacja na koniec roku	(1 999)	(425)	(166)	(396)	(137)	(796)		(3 919)
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2011 r.	2 119	103	63	161	91	1 889	645	5 071
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2010 r.	2 159	110	59	105	90	1 955	335	4 813

Opłaty pozostające do zapłaty w związku z leasingiem finansowym lub podobnymi prawami ujmuje się w bilansie jako zobowiązania długo- i krótkoterminowe (zob. również noty 2.17 i 2.20.1). Dzieli się je na:

LEASING FINANSOWY

mln EUR

Opis	Opłaty skumulowane (A)	Kwoty do zapłaty w przyszłości				Wartość ogółem A + B	Przyszłe wydatki na aktywa (C)	Wartość składnika aktywów A + B + C	Amortyzacja (E)	Wartość bilansowa netto = A + B + C + E
		< 1 rok	> 1 rok	> 5 lat	Zobowiązania ogółem (B)					
Grunty i budynki	931	59	280	1 315	1 654	2 585	62	2 647	(771)	1 876
Inne rzeczowe aktywa trwałe	23	7	7	1	15	38	0	38	(25)	13
Ogółem na dzień 31.12.2011 r.	954	66	287	1 316	1 669	2 623	62	2 685	(796)	1 889
Ogółem na dzień 31.12.2010 r.	865	65	282	1 390	1 737	2 602	61	2 663	(708)	1 955

2.3 INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

mln EUR			
	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Udziały we wspólnych przedsiębiorstwach	2.3.1	62	138
Udziały w jednostkach stowarzyszonych	2.3.2	312	354
Inwestycje ogółem		374	492

2.3.1 Udziały we wspólnych przedsiębiorstwach

mln EUR						
	WPG	SESAR	ITER	ILI	FCH	Ogółem
Stan na dzień 31.12.2010 r.	0	11	12	78	37	138
Wkłady	0	18	92	19	59	188
Udział w wyniku finansowym netto	0	(29)	(104)	(72)	(59)	(264)
Stan na dzień 31.12.2011 r.	0	0	0	25	37	62

Udziały we wspólnych przedsiębiorstwach wykazywane są metodą praw własności. Następujące wartości bilansowe można przyporządkować UE w oparciu o procentowy udział we wspólnych przedsiębiorstwach:

mln EUR		
	31.12.2011	31.12.2010
Aktywa trwałe	211	176
Aktywa obrotowe	123	165
Zobowiązania długoterminowe	0	0
Zobowiązania krótkoterminowe	(314)	(208)
Przychody	8	7
Koszty	(379)	(247)

Wspólne przedsiębiorstwo Galileo (WPG) w likwidacji

Wspólne przedsiębiorstwo Galileo (WPG) zostało postawione w stan likwidacji pod koniec 2006 r. i proces ten trwa nadal. Ponieważ jednostka ta w 2011 r. nie prowadziła działalności i była nadal w stanie likwidacji, nie odnotowano przychodów ani kosztów.

Wspólne przedsięwzięcie SESAR

To wspólne przedsięwzięcie ma na celu zapewnienie modernizacji europejskiego systemu zarządzania ruchem lotniczym oraz szybkie wdrożenie centralnego planu zarządzania ruchem lotniczym w Europie, poprzez skoordynowanie i skoncentrowanie wszystkich działań badawczo-rozwojowych z tej dziedziny w UE. Na dzień 31 grudnia 2011 r. udział własnościowy Komisji w przedsięwzięciu SESAR wynosił 59,37 %. Łączny (orientacyjny) wkład Komisji przewidziany dla SESAR (od 2007 r. do 2013 r.) wynosi 700 mln EUR. Nieujęty udział w stratach za ten okres w ujęciu łącznym wynosi 102 mln EUR.

Międzynarodowa Organizacja Energii Termojądrowej ITER (organizacja ITER)

Organizacja ITER obejmuje Unię Europejską oraz Chiny, Indie, Rosję, Koreę Południową, Japonię i Stany Zjednoczone. Organizację ITER utworzono w celu zarządzania obiektami ITER, zachęcania do wykorzystywania obiektów ITER, podejmowania działań w celu pozyskania społecznego zrozumienia i akceptacji dla energii termojądrowej oraz wszelkich innych działań niezbędnych do osiągnięcia wyznaczonych celów. Wkład UE (Euratom) na rzecz organizacji ITER, obejmujący także wkłady państw członkowskich i Szwajcarii, przekazywany jest za pośrednictwem wspólnego przedsięwzięcia „Fusion for Energy”. Łączny wkład jest z prawnego punktu widzenia traktowany jako wkład Euratomu na rzecz organizacji ITER, jako że państwa członkowskie i Szwajcaria nie posiadają udziałów własnościowych w organizacji ITER. Ponieważ z prawnego punktu widzenia właścicielem udziałów we wspólnym przedsięwzięciu, jakim jest organizacja ITER, jest UE, Komisja musi ująć ten udział w swoim sprawozdaniu. Na dzień 31 grudnia 2011 r. udział własnościowy Komisji w przedsięwzięciu ITER wynosił 47 %. Łączny (orientacyjny) wkład Euratomu przewidziany na rzecz ITER (od 2007 r. do 2041 r.) wynosi 7 649 mln EUR. Nieujęty udział w stratach za ten okres wynosi łącznie 4 mln EUR.

Wspólne inicjatywy technologiczne

Partnerstwa publiczno-prywatne w postaci wspólnych inicjatyw technologicznych, które zrealizowano za pośrednictwem wspólnych przedsiębiorstw w rozumieniu art. 171 Traktatu, utworzono w celu wdrażania celów programu wzrostu gospodarczego i zatrudnienia zawartego w strategii lizbońskiej. IMI i FCH zostały ujęte w tej pozycji, ale trzy inne: ARTEMIS, Czyste niebo oraz ENIAC, mimo że z prawnego punktu widzenia są wspólnymi przedsiębiorstwami, z punktu widzenia rachunkowości muszą być traktowane jako jednostki stowarzyszone (i jako takie uwzględniono je w nocie 2.3.2), ponieważ Komisja wywiera na nie znaczny wpływ, a nie sprawuje nad nimi wspólnej kontroli.

Wspólna inicjatywa technologiczna w zakresie leków innowacyjnych (IMI)

Wspólne przedsiębiorstwo IMI wspiera przedkonkurencyjne prace badawczo-rozwojowe w branży farmaceutycznej w państwach członkowskich i krajach stowarzyszonych, aby zwiększyć inwestycje w badania w sektorze biofarmaceutycznym, a także działa na rzecz zaangażowania małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w prowadzone przez nie działania. Na dzień 31 grudnia 2011 r. udział własnościowy Komisji w przedsiębiorstwie IMI wynosił 96,51 %. Maksymalny orientacyjny wkład Komisji wyniesie 1 mld EUR do dnia 31 grudnia 2017 r.

Wspólne przedsiębiorstwo na rzecz technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych (FCH)

Celem wspólnego przedsiębiorstwa FCH jest łączenie zasobów pochodzących z sektora publicznego i prywatnego na potrzeby wsparcia działań badawczych, co powinno prowadzić do poprawy ogólnej efektywności europejskich prac badawczych oraz przyspieszenia rozwoju i wdrażania technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych. Na dzień 31 grudnia 2011 r. udział własnościowy Komisji w przedsiębiorstwie FCH wynosił 89,32 %. Maksymalny orientacyjny wkład UE wyniesie 470 mln EUR do 31 grudnia 2017 r.

2.3.2 Udziały w jednostkach stowarzyszonych

	<i>mln EUR</i>				
	EFI	ARTEMIS	„Czyste niebo”	ENIAC	Ogółem
Stan na dzień 31.12.2010 r.	305	14	14	21	354
Wkłady	0	11	117	14	142
Udział w nadwyżce / (deficycie) netto	(3)	(25)	(131)	(15)	(174)
Inne zmiany stanu kapitału	(10)	0	0	0	(10)
Stan na dzień 31.12.2011 r.	292	0	0	20	312

Udziały w jednostkach stowarzyszonych wykazywane są metodą praw własności. Następujące wartości bilansowe można przyporządkować UE w oparciu o procentowy udział w jednostkach stowarzyszonych:

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Aktywa	460	447
Pasywa	(162)	(93)
Przychody	28	25
Nadwyżka/(deficyt)	(167)	(180)

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI) jest instytucją finansową Unii Europejskiej specjalizującą się w inwestycjach w oparciu o kapitał wysokiego ryzyka oraz w gwarancjach na rzecz MŚP. Komisja wpłaciła 20 %, w związku z czym pozostałe saldo kapitału, którego nie wniesiono wobec braku wezwania, wynosi 720 mln EUR.

	<i>mln EUR</i>	
EFI	Kapitał EFI ogółem	Kapitał subskrybowany przez Komisję
Kapitał podstawowy ogółem	3 000	900
Opłacony	(600)	(180)
Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania)	2 400	720

Wspólne przedsięwzięcie ARTEMIS

Jednostkę tę utworzono w celu wdrożenia wraz z sektorem prywatnym wspólnej inicjatywy technologicznej w zakresie systemów wbudowanych. Maksymalny indykatywny wkład Komisji wynosi 420 mln EUR. Nieujęty udział w stratach za ten okres w ujęciu łącznym wynosi 3 mln EUR.

Wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo”

Celem tej jednostki jest przyspieszenie prac dotyczących opracowania, zatwierdzenia i demonstracji w UE czystych technologii transportu lotniczego, a zwłaszcza stworzenie całkowicie innowacyjnego systemu transportu lotniczego, który pozwoliłby zmniejszyć oddziaływanie transportu lotniczego na środowisko. Maksymalny orientacyjny wkład Komisji wynosi 800 mln EUR. Nieujęty udział w stratach za ten okres wynosi łącznie 5 mln EUR.

Wspólne przedsięwzięcie ENIAC

Celem ENIAC jest określenie wspólnie uzgodnionego planu badań w dziedzinie nanoelektroniki w celu ustalenia priorytetów badawczych w zakresie rozwoju i wdrożenia kluczowych kompetencji w tym obszarze. Te cele będą realizowane poprzez wspólne zmobilizowanie zasobów pochodzących z sektora publicznego i prywatnego w celu wsparcia działań badawczo-rozwojowych w formie projektów. Łączne zobowiązanie UE wynosi 450 mln EUR. Na dzień 31 grudnia 2011 r. udział własnościowy Komisji w przedsięwzięciu ENIAC wynosił 96,77 %.

2.4 AKTYWA FINANSOWE: AKTYWA DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Fundusz Gwarancyjny	1 475	1 346
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	188	188
Operacje w oparciu o kapitał wysokiego ryzyka	134	137
Mechanizm finansowania początkowego ETF	234	199
Europejski Fundusz na rzecz Europy Południowo-Wschodniej	111	102
Fundusz „Ekologia na rzecz Wzrostu”	69	20
Globalny Fundusz Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej (GEEREF)	38	56
Instrument Mikrofinansowy Progress	18	14
Pozostałe inwestycje	5	1
Ogółem	2 272	2 063

2.4.1 Fundusz Gwarancyjny

Aktywa netto Funduszu Gwarancyjnego ⁽¹⁾

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Aktywa dostępne do sprzedaży	1 174	1 154
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	302	193
Aktywa ogółem	1 476	1 347
Zobowiązania ogółem	(1)	(1)
Aktywa netto	1 475	1 346

⁽¹⁾ po wyeliminowaniu obligacji europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej oraz przewidzianego w budżecie wkładu UE wpłaconego w lutym 2012 r.

Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych dotyczy pożyczek gwarantowanych przez UE na podstawie decyzji Rady, w szczególności pożyczek udzielanych przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) poza UE oraz pożyczek udzielanych w ramach pomocy makrofinansowej (MFA), jak również pożyczek Euratomu poza UE. Jest to długoterminowy instrument służący pokryciu niespłaconych pożyczek objętych gwarancją UE,

zatem można go traktować jako inwestycję długoterminową. Świadczy o tym fakt, że prawie 83 % aktywów dostępnych do sprzedaży ma zapadalność od 1 roku do 10 lat. Środki funduszu pochodzą z wpłat z budżetu ogólnego UE, stanowiących 9 % kapitałowej wartości operacji, wpływów z odsetek od zainwestowanych środków funduszu oraz kwot odzyskanych od zalegających ze spłatami dłużników, w odniesieniu do których fundusz musiał już uruchomić gwarancję. Wszelkie roczne nadwyżki zostaną zwrócone do budżetu UE jako dochód.

UE ma obowiązek przewidzieć rezerwę gwarancyjną na pożyczki dla państw trzecich. Rezerwa ta jest przeznaczona na pokrycie potrzeb Funduszu Gwarancyjnego oraz, w razie potrzeby, uruchomionych gwarancji przekraczających kwotę dostępną w funduszu, tak aby tymi kwotami można było obciążyć budżet. Ta rezerwa odpowiada kwocie docelowej w wysokości 9 % kwoty pożyczek niespłaconych na koniec roku.

2.4.2 Inne aktywa długoterminowe dostępne do sprzedaży

Obejmują one inwestycje i udziały zakupione, aby pomóc beneficjentom rozwijać działalność gospodarczą.

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR)

Ponieważ EBOR nie jest notowany na żadnej giełdzie oraz w związku z ograniczeniami umownymi zawartymi w jego akcie założycielskim odnoszącymi się, między innymi, do sprzedaży udziałów kapitałowych ograniczonej do kosztów nabycia i zarezerwowanej wyłącznie dla obecnych udziałowców, udział Komisji wycenia się po kosztach pomniejszonych o wszelkie odpisy aktualizujące wartość.

<i>mln EUR</i>		
EBOR	Kapitał EBOR ogółem	Kapitał subskrybowany przez Komisję
Kapitał podstawowy ogółem	28 380	900
Opłacony	(6 199)	(188)
Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania)	22 181	712

W ramach **operacji w oparciu o kapitał wysokiego ryzyka** pośrednicy finansowi otrzymują kwoty na finansowanie inwestycji kapitałowych. Są one finansowane w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, a zarządza nimi Europejski Bank Inwestycyjny.

Mechanizm finansowania początkowego ETF obejmuje program na rzecz wzrostu i zatrudnienia, program MAP, program CIP oraz projekt pilotażowy „Transfer technologii”, które są nadzorowane przez EFI, i wspiera – poprzez inwestycje w odpowiednich wyspecjalizowanych funduszach *venture capital* – tworzenie i finansowanie MŚP rozpoczynających działalność. Na koniec roku zaciągnięte zobowiązania na dalsze wydatki na mechanizm finansowania początkowego ETF oraz instrument finansowy MŚP wyniosły 126 mln EUR, ale drugie strony nie wykorzystały jeszcze tych środków.

Europejski Fundusz na rzecz Europy Południowo-Wschodniej (EFSE) ma strukturę spółki inwestycyjnej o zmiennym kapitale zakładowym (SICAV) i został także ujęty w niniejszej pozycji. Głównym celem EFSE jest propagowanie rozwoju gospodarczego i wzrostu dobrobytu w Europie Południowo-Wschodniej poprzez stałe zapewnienie dodatkowych środków na finansowanie rozwoju poprzez lokalnych pośredników finansowych.

Ogólnym celem **funduszu „Ekologia na rzecz Rozwoju”** (poprzednio funduszu na rzecz efektywności energetycznej w Europie Południowo-Wschodniej) jest poprawa efektywności energetycznej oraz propagowanie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w Europie Południowo-Wschodniej. Środki finansowe na ten cel dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych zapewnia się poprzez zawieranie umów partnerskich z instytucjami finansowymi oraz finansowanie bezpośrednio. **GEEREF** (Globalny Fundusz Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej) to innowacyjny fundusz dostarczający kapitał wysokiego ryzyka na całym świecie poprzez prywatne inwestycje w projekty dotyczące efektywności energetycznej i energii odnawialnej w krajach rozwijających się oraz gospodarkach w okresie transformacji.

2.5 AKTYWA FINANSOWE: POŻYCZKI DŁUGOTERMINOWE

<i>mln EUR</i>			
	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Pożyczki udzielone z budżetu UE oraz przez EWWiS	2.5.1	170	162
Pożyczki udzielone z pożyczonych środków	2.5.2	41 230	11 478
	Ogółem	41 400	11 640

2.5.1 Pożyczki udzielone z budżetu Unii Europejskiej oraz przez EWWiS w likwidacji

mln EUR

	Pożyczki na specjalnych warunkach	Pożyczki na budownictwo czynszowe udzielone przez EWWiS	Ogółem
Ogółem na dzień 31.12.2010 r.	140	22	162
Nowe pożyczki	31	0	31
Spląty	(17)	(5)	(22)
Różnice kursowe	(4)	—	(4)
Zmiany wartości bilansowej	1	2	3
Ogółem na dzień 31.12.2011 r.	151	19	170

Pożyczki na specjalnych warunkach z preferencyjnym oprocentowaniem udzielane są w ramach współpracy z państwami trzecimi. Dla wszystkich kwot okres wymagalności przypada później niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Efektywne stopy procentowe tych pożyczek wynoszą od 7,73 % do 14,507 %.

2.5.2 Pożyczki udzielone z pożyczonych środków

mln EUR

	Pomoc makrofinansowa	Euratom	Bilans płatniczy	Europejski mechanizm stabilizacji finansowej	EWWiS w likwidacji	Ogółem
Ogółem na dzień 31.12.2010 r.	503	469	12 246	—	264	13 482
Nowe pożyczki	126	—	1 350	28 000	—	29 476
Spląty	(36)	(20)	(2 000)	—	—	(2 056)
Różnice kursowe	—	—	—	—	6	6
Zmiany wartości bilansowej	2	2	29	344	(4)	373
Ogółem na dzień 31.12.2011 r.	595	451	11 625	28 344	266	41 281
Wymagalne < 1 rok	5	—	—	—	46	51
Wymagalne > 1 rok	590	451	11 625	28 344	220	41 230

Duży wzrost tych kwot wynika z pożyczek w ramach europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej wypłaconych w 2011 r. i znajduje odzwierciedlenie we wzroście w pozycji „Pożyczki zaciągnięte przez UE” (zob. nota 2.16). Więcej informacji na temat działalności w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek znajduje się w nocie 7.

2.6 NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE I NALEŻNOŚCI ŚCIAĞALNE

mln EUR

	31.12.2011	31.12.2010
Państwa członkowskie	268	14
Pożyczki personelu EWWiS	7	9
Gwarancje i zabezpieczenia	11	14
Inne	3	3
Ogółem	289	40

Z całkowitej kwoty należności w tej pozycji 273 mln EUR (w 2010 r.: 14 mln EUR) dotyczy transakcji związanych z podatkami i opłatami. Duży wzrost należności długoterminowych od państw członkowskich dotyczy niewykonanych decyzji o rozliczeniu rachunków w odniesieniu do EFRG oraz rozwoju obszarów wiejskich. Kwoty te mają zostać odzyskane w kilku ratach w 2012 i 2013 r., przy okazji pomocy finansowej udzielanej niektórym państwom członkowskim. Kwoty do odzyskania w 2013 r. uwzględniono w tabeli powyżej, natomiast kwoty do odzyskania w 2012 r. uwzględniono w należnościach krótkoterminowych (zob. nota 2.11.1 poniżej).

2.7 ZALICZKOWANIE DŁUGOTERMINOWE

<i>mln EUR</i>			
	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Zaliczkowanie	2.7.1	40 625	40 298
Wydatki zaliczkowane	2.7.2	4 098	3 820
Zaliczkowanie długoterminowe ogółem		44 723	44 118

2.7.1 Zaliczkowanie

Okres, w którym istnieje możliwość odzyskania lub wykorzystania zaliczkowania, decyduje o tym, czy wykazywane jest ono w aktywach jako zaliczkowanie krótkoterminowe czy długoterminowe. Wykorzystanie jest określane w porozumieniu dotyczącym danego projektu. Wszystkie spłaty lub wykorzystanie zapadalne w terminie krótszym niż dwanaście miesięcy od dnia sprawozdawczego wykazuje się jako zaliczkowanie krótkoterminowe, a zatem jako aktywa obrotowe. Saldo jest długoterminowe.

Gwarancje otrzymane w związku z zaliczkowaniem

Są to gwarancje, których Komisja Europejska wymaga w niektórych przypadkach od beneficjentów przy wypłacie płatności zaliczkowych (zaliczkowaniu). W przypadku tego rodzaju gwarancji wykazuje się dwie wartości – „wartość nominalną” i „wartość bieżącą”. W przypadku „wartości nominalnej” zdarzenie generujące jest związane z istnieniem gwarancji. W przypadku „wartości bieżącej” zdarzeniem generującym gwarancji jest płatność z tytułu zaliczkowania lub późniejsze rozliczenia. Na dzień 31 grudnia 2011 r. „wartość nominalna” uzyskanych gwarancji w odniesieniu do zaliczkowania wynosiła 1 330 mln EUR, natomiast „wartość bieżąca” tych gwarancji – 1 083 mln EUR (w 2010 r. odpowiednio 1 227 mln EUR i 1 059 mln EUR).

Niektóre kwoty zaliczek wypłacone w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego (7. PR) są w istocie pokrywane z funduszu gwarancyjnego dla uczestników (PGF) – kwota wypłaconego zaliczkowania w 2011 r. wynosiła ogółem 3,3 mld EUR (w 2010 r.: 3,2 mld EUR). Fundusz ten jest odrębną jednostką niezależną od Unii Europejskiej i nie podlega konsolidacji w niniejszym sprawozdaniu – nota **11.2.3**.

ZALICZKOWANIE DŁUGOTERMINOWE

<i>mln EUR</i>		
Rodzaj zarządzania	31.12.2011	31.12.2010
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	1 219	1 695
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	774	620
Zarządzanie zdecentralizowane	697	441
Zarządzanie dzielone	37 249	37 055
Zarządzanie wspólne	686	487
Zaliczkowanie długoterminowe ogółem	40 625	40 298

Najbardziej znaczące kwoty zaliczkowania długoterminowego odnoszą się do działań strukturalnych na okres programowania 2007-2013: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rybackiego. Ponieważ wiele z tych projektów ma charakter długoterminowy, powiązane z nimi zaliczki są dostępne przez okres dłuższy niż jeden rok. Tym samym takie kwoty zaliczek wykazuje się jako aktywa długoterminowe.

Zaliczki stanowią dużą część łącznych aktywów UE i w związku z tym stanowią przedmiot odpowiedniej i regularnej uwagi. Należy zauważyć, że poziom zaliczkowania w ramach różnych programów musi być wystarczający, aby zapewnić beneficjentowi niezbędną płynność, która umożliwi mu rozpoczęcie projektu, przy jednoczesnym zabezpieczeniu interesów finansowych UE oraz uwzględnieniu ograniczeń prawnych i operacyjnych, a także ograniczeń związanych z efektywnością kosztową. Komisja zwróciła należytą uwagę na te elementy, starając się zapewnić lepszy nadzór nad zaliczkowaniem.

Przy bliższym przyjrzeniu się zmianom poziomów prefinansowania okazuje się, że w latach 2007–2009 nastąpił gwałtowny wzrost, co zbiega się w czasie z początkowymi latami okresu programowania 2007–2013. W tym okresie rozpoczęto wiele nowych programów i działań, po czym Komisja zaczęła udzielać wsparcia w formie zaliczek. Rok 2011 jest pierwszym rokiem, w którym spadł poziom zaliczkowania, co potwierdza, że wzrost obserwowany we wczesnych latach obowiązywania ram finansowych 2007–2013 jest zwykłym zjawiskiem związanym z profilem wydatkowania środków w programach wieloletnich. W 2011 r. kwota zaliczkowania ogółem zmniejszyła się o 1,5 % (tj. 743 mln EUR) w porównaniu z 2010 r. i zmiana ta dotyczy przede wszystkim kwot krótkoterminowych w ramach zarządzania dzielonego (zob. nota 2.12.1). Spadek ten jest jednak zrównoważony wzrostem wydatków zaliczkowanych ze względu na ujęcie nowych aktywów w związku z kwotami zaliczek w ramach programów pomocy, wypłaconymi przez Komisję państwu członkowskiemu (zob. poniżej).

2.7.2 Wydatki zaliczkowane

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Instrumenty inżynierii finansowej	3 378	3 820
Programy pomocy	720	—
Ogółem	4 098	3 820

W ramach programów na rzecz spójności i rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007–2013 z budżetu UE można dokonywać płatności na rzecz państw członkowskich, aby wesprzeć instrumenty inżynierii finansowej (niezależnie od tego, czy przybierają one formę pożyczek, gwarancji czy też inwestycji kapitałowych) stworzone i zarządzane przez państwa członkowskie. Środki pieniężne niewykorzystane w ramach tych instrumentów na koniec roku stanowią własność UE (tak jak jest to w przypadku standardowych zaliczek) i dlatego traktuje się je jako składnik aktywów w bilansie Komisji. Podstawowe akty prawne nie zobowiązują jednak państw członkowskich do składania Komisji okresowych sprawozdań na temat wykorzystania tych zaliczek, a w niektórych przypadkach państwa członkowskie nawet ich nie podają w zestawieniach wydatków przedkładanych Komisji. Dlatego też na koniec każdego roku szacuje się wartość tego składnika aktywów na podstawie informacji otrzymanych od państw członkowskich na temat wykorzystania środków.

Wraz z uwzględnieniem instrumentów inżynierii finansowej w swoim bilansie w 2010 r. Komisja przeanalizowała także podobne programy, w ramach których państwu członkowskiemu wypłacono zaliczki. Komisja zwróciła się o informacje od państw członkowskich na temat wykorzystania przez nie zaliczek otrzymanych w ramach różnych programów pomocy (pomoc państwa, środki dotyczące rynku w ramach EFRG) oraz wkładów z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji. Na koniec 2010 r. Komisja nie dysponowała jednak wystarczającymi informacjami od państw członkowskich, by móc oszacować w sposób wiarygodny kwoty otwarte na dzień 31 grudnia 2010 r. Informacje dostępne obecnie wskazują, że kwoty te nie byłyby istotne. Po kontynuacji prac w 2011 r. Komisja jest teraz w stanie lepiej oszacować te otwarte zaliczki na podstawie informacji zgromadzonych od państw członkowskich, w związku z czym składnik aktywów jest obecnie wykazany w bilansie Komisji na dzień 31 grudnia 2011 r., w podziale na część długoterminową (720 mln EUR powyżej) i krótkoterminową (1 792 mln EUR, zob. nota 2.12.2), w zależności od tego, kiedy przewiduje się wykorzystanie zaliczek. Wykazanie tego składnika aktywów ma swoje przeciwieństwo w zapisie zmniejszającym wydatki w 2011 r. o tę samą kwotę.

AKTYWA OBROTOWE

2.8 ZAPASY

	<i>mln EUR</i>	
Opis	31.12.2011	31.12.2010
Materiały naukowe	78	71
Inne	16	20
Ogółem	94	91

2.9 AKTYWA FINANSOWE: AKTYWA DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są nabywane z uwagi na ich rentowność lub zwrot z takiej inwestycji, bądź utrzymywane w celu ustanowienia określonej struktury aktywów lub dodatkowego źródła płynności, i tym samym mogą zostać sprzedane w przypadku konieczności zachowania płynności bądź zmian stóp procentowych.

AKTYWA DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
EWWiS w likwidacji	1 463	1 283
Inwestycje w BUFI	1 358	515
Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka	547	419
Instrument Gwarancji Kredytowych dla Projektów TEN-T	97	111
Europejska Agencja Chemikaliów	151	—
Inne	3	3
Ogółem	3 619	2 331

Jeśli chodzi o kwoty dotyczące EWWiS w likwidacji, wszystkie inwestycje dostępne do sprzedaży stanowią dłużne papiery wartościowe denominowane w euro i notowane na aktywnych rynkach. Na dzień 31 grudnia 2011 r. dłużne papiery wartościowe (wycenione w wartości godziwej), których ostateczny termin zapadalności przypada w 2012 r., opiewały na kwotę 481 mln EUR (w 2010 r.: 294 mln EUR).

Mimo że dokonano nabycia aktywów zarówno w ramach mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka, jak i Instrumentu Gwarancji Kredytowych dla Projektów TEN-T (zob. także nota 5.1.2), duży wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem wynika głównie z większej kwoty tymczasowo zainkasowanych grzywien zainwestowanych w fundusz, który został specjalnie w tym celu stworzony przez DG ECFIN (BUFI). Przed 2010 r. kwoty te zostałyby ulokowane na specjalnych rachunkach bankowych – zob. nota 2.13.2, środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania.

2.10 AKTYWA FINANSOWE: POŻYCZKI KRÓTKOTERMINOWE

Na kwoty te składają się głównie udzielone pożyczki z terminem zapadalności upływającym w okresie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego (więcej informacji zamieszczono powyżej w nocie 2.5.2). W ubiegłym roku w tej pozycji wykazano kwotę pożyczki na wsparcie bilansu płatniczego dla Węgier w wysokości 2 mld EUR, która została spłacona w grudniu 2011 r. W tej pozycji ujęto również depozyty terminowe w kwocie 51 mln EUR, związane przede wszystkim z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych oraz Centrum Tłumaczeń dla organów Unii Europejskiej.

2.11 INNE NALEŻNOŚCI I NALEŻNOŚCI ŚCIAĞALNE

	<i>mln EUR</i>		
	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Należności bieżące	2.11.1	6 189	6 786
Należności różne	—	21	20
Naliczone dochody i czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	2.11.2	3 267	4 525
Ogółem		9 477	11 331

Z kwoty ogółem w tej pozycji szacunkowa kwota 8 955 mln EUR (w 2010 r.: 11 009 mln EUR) dotyczy transakcji związanych z podatkami i opłatami.

2.11.1 Należności bieżące

Grupa	Na dzień 31.12.2011			Na dzień 31.12.2010		
	Kwota brutto	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Kwota brutto	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Klienci	379	(94)	285	207	(79)	128
Grzywny	3 369	(244)	3 125	4 584	(406)	4 178
Państwa członkowskie	4 243	(1 550)	2 693	4 011	(1 625)	2 386
Inne	89	(3)	86	96	(2)	94
Ogółem	8 080	(1 891)	6 189	8 898	(2 112)	6 786

Klienci

Pozycja ta obejmuje nakazy odzyskania środków ujęte na koniec roku jako ustalone należności do odzyskania, które jeszcze nie zostały ujęte w innych pozycjach bilansowych po stronie aktywów.

Grzywny

Pozycja ta obejmuje kwoty do odzyskania, związane z grzywnami nałożonymi przez Komisję. W odniesieniu do tych należności otrzymano gwarancje w całkowitej kwocie 3 012 mln EUR na poczet grzywien nierozliczonych na dzień 31 grudnia 2011 r. (w 2010 r.: 2 585 mln EUR). Należy zauważyć, że z wyżej wymienionej kwoty należności kwota 209 mln EUR przypadała do zapłaty po dniu 31 grudnia 2011 r.

Należności od państw członkowskich

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Należności związane z EFRG i rozwojem obszarów wiejskich		
EFRG	1 439	1 130
EFRRROW	23	—
TRDI	37	19
SAPARD	142	146
Odpis aktualizujący wartość	(771)	(814)
Ogółem	870	481
VAT zapłacony i podlegający odzyskaniu	41	46
Zasoby własne		
Zapisane na rachunku A	29	81
Zapisane na odrębnym rachunku	1 263	1 285
Odpis aktualizujący wartość	(779)	(811)
Inne	114	391
Ogółem	627	946
Inne należności od państw członkowskich		
Spodziewane zaliczki do odzyskania	963	561
Inne	192	352
Ogółem	1 155	913
Ogółem	2 693	2 386

Należności związane z EFRG i rozwojem obszarów wiejskich

Pozycja ta obejmuje przede wszystkim kwoty należne od beneficjentów EFRG na dzień 31 grudnia, na podstawie kwot zadeklarowanych i poświadczonych przez państwa członkowskie na dzień 15 października. Należności powstałe w okresie po zadeklarowaniu tych kwot do 31 grudnia podlegają oszacowaniu. Komisja ustala także wysokość odpisu aktualizującego wartość w odniesieniu do kwot należnych od beneficjentów, których odzyskanie jest mało prawdopodobne. Ujęcie takiej korekty nie oznacza, że Komisja odstępuje od odzyskania tych kwot w przyszłości. W korekcie uwzględnia się także odliczenie w wysokości 20 %, które odpowiada kwocie, którą państwa członkowskie mają prawo zatrzymać na pokrycie kosztów administracyjnych.

Należności związane z zasobami własnymi

Należy zaznaczyć, że państwa członkowskie mogą zatrzymać tytułem kosztów poboru 25 % tradycyjnych zasobów własnych, w związku z czym powyższe dane liczbowe uwzględniają to odliczenie. W oparciu o szacunki przesłane przez państwa członkowskie od pozycji „należności od państw członkowskich” odliczono odpis aktualizujący wartość. Nie oznacza to jednak, że Komisja odstępuje od odzyskania kwot objętych tą korektą wartości.

2.11.2 Naliczone dochody i czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Naliczone dochody	2 952	3 445
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	296	1 061
Inne	19	19
Ogółem	3 267	4 525

Główna kwota ujęta w niniejszej pozycji odnosi się do naliczonych dochodów:

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Zasoby własne	2 644	2 657
Przychody przeznaczone na rolnictwo - listopad i grudzień	111	72
EFRG: niewykonane decyzje dotyczące korekty w ramach zgodności rozliczeń	—	520
Fundusz Spójności, Fundusz Rozwoju Regionalnego i Fundusz Rozwoju Obszarów Wiejskich: korekty finansowe	16	43
Inne naliczone dochody	181	153
Naliczone dochody ogółem	2 952	3 445

Duże zmniejszenie w pozycji „czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów” wynika przede wszystkim z lepszego ujęcia księgowego środków, które państwa członkowskie przekazują do instrumentów inżynierii finansowej i które miały jeszcze zostać zadeklarowane Komisji lub przez nią zwrócone na koniec roku. Kwoty te zostały teraz odliczone od biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, których dotyczą.

W pozycji „inne naliczone dochody” ujęto głównie dochody z tytułu odsetek za zwłokę, odsetki bankowe oraz odsetki uzyskane z kwot wypłaconych tytułem zaliczkowania.

2.12 ZALICZKOWANIE KRÓTKOTERMINOWE

	<i>mln EUR</i>		
	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Zaliczkowanie	2.12.1	8 089	9 123
Wydatki zaliczkowane	2.12.2	2 918	955
Zaliczkowanie krótkoterminowe ogółem		11 007	10 078

2.12.1 Zaliczkowanie

	<i>mln EUR</i>	
Rodzaj zarządzania	31.12.2011	31.12.2010
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	3 048	3 038
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	3 037	2 368
Zarządzanie zdecentralizowane	330	536

mln EUR		
Rodzaj zarządzania	31.12.2011	31.12.2010
Zarządzanie dzielone	761	2 177
Zarządzanie wspólne	803	894
Realizowane przez inne instytucje i agencje	110	110
Zaliczkowanie krótkoterminowe ogółem	8 089	9 123

Zmniejszenie w pozycji dotyczącej zaliczkowania krótkoterminowego objętego zarządzaniem dzielonym wynika przede wszystkim ze znacznych postępów w procesie zamykania programów z okresu programowania 2000-2006 (dotyczy głównie Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności). Mimo że w 2011 r. wypłacono raty zaliczkowania na nowe projekty (programy związane z okresem 2007-2013), ujęto je w aktywach długoterminowych, jak wyjaśniono w nocie 2.7).

2.12.2 Wydatki zaliczkowane

mln EUR		
	31.12.2011	31.12.2010
Instrumenty inżynierii finansowej	1 126	955
Programy pomocy	1 792	—
Ogółem	2 918	955

Jak wyjaśniono w nocie 2.7.2, kwoty te odnoszą się do płatności dokonanych na rzecz państw członkowskich w ramach programów na rzecz spójności i rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013 w celu zwrotu kwot wypłaconych beneficjentom z góry, których nie wykorzystano na koniec roku. Przewiduje się, że powyższe kwoty zostaną wykorzystane w 2012 r.

2.13 ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

mln EUR		
	31.12.2011	31.12.2010
Środki pieniężne o nieograniczonej możliwości dysponowania:		
Rachunki – administracje finansowe i banki centralne	7 450	10 123
Rachunki bieżące	1 099	1 150
Rachunki zaliczkowe	43	39
Przelewy (środki pieniężne w drodze)	(5)	1
Depozyty krótkoterminowe i inne ekwiwalenty środków pieniężnych	2 028	1 670
Ogółem	10 615	12 983
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	8 320	9 080
Ogółem	18 935	22 063

2.13.1 Środki pieniężne o nieograniczonej możliwości dysponowania

W pozycji „środki pieniężne o nieograniczonej możliwości dysponowania” ujęto wszelkie środki, które Komisja przechowuje na swoich rachunkach w poszczególnych państwach członkowskich i państwach EFTA (administracja finansowa lub bank centralny), jak również na rachunkach bieżących, rachunkach zaliczkowych, depozytach krótkoterminowych oraz rachunkach środków podręcznych (*petty cash*).

Kwoty wykazane jako depozyty krótkoterminowe odnoszą się głównie do kwot, którymi w imieniu Komisji zarządzają powiernicy w celu wdrażania określonych programów finansowanych z budżetu UE. Na koniec roku zaciągnięte zobowiązania wynosiły 118 mln EUR, ale drugie strony jeszcze nie wykorzystały tych środków.

2.13.2 Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania odnoszą się do kwot otrzymanych w związku z grzywnami nałożonymi przez Komisję, w przypadku których postępowanie jest jeszcze w toku. Znajdują się one na specjalnych rachunkach depozytowych, które wykorzystywane są wyłącznie do tego celu. W przypadkach, gdy skarga została złożona lub gdy nie wiadomo, czy druga strona złoży skargę, związaną z tym kwotą wykazuje się jako zobowiązanie warunkowe w nocie 5.2.

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

2.14 ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE ORAZ INNE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

mln EUR

	31.12.2011	31.12.2010
Świadczenia emerytalne i rentowe dla personelu	30 617	32 801
Świadczenia emerytalne i rentowe dla osób nienależących do personelu	777	840
Wspólny program ubezpieczeń zdrowotnych	3 441	3 531
Ogółem	34 835	37 172

2.14.1 Świadczenia emerytalne i rentowe dla personelu

Zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego świadczenia przewidziane w pracowniczym systemie emerytalno-rentowym (PSEO: system emerytalno-rentowy urzędników europejskich) pokrywane są z budżetu UE. System ten nie jest systemem kapitałowym, ale państwa członkowskie gwarantują wypłacanie tych świadczeń zgodnie ze skalą ustanowioną w odniesieniu do finansowania tych wydatków. Ponadto urzędnicy ponoszą jedną trzecią kosztów długoterminowego finansowania tego systemu emerytalno-rentowego, wnosząc obowiązkową składkę.

Zobowiązania w ramach systemu emerytalno-rentowego wyceniono na podstawie liczby pracowników i pracowników emerytowanych na dzień 31 grudnia 2011 r. oraz obowiązujących na ten dzień zasad określonych w regulaminie pracowniczym. Wycena ta została przeprowadzona w oparciu o metody określone w IPSAS 25 (a zatem zgodnie z 12. zasadą rachunkowości UE). Metoda stosowana w celu obliczenia tej pozycji zobowiązań to tzw. metoda prognozowanych uprawnień jednostkowych. Do wyceny zastosowano następujące podstawowe założenia aktuarialne na dzień wyceny:

Założenia aktuarialne	31.12.2011	31.12.2010
Nominalna stopa dyskontowa	4,9 %	4,6 %
Spodziewana stopa inflacji	1,8 %	2,1 %
Rzeczywista stopa dyskontowa	3,0 %	2,4 %
Prawdopodobieństwo zawarcia małżeństwa: Mężczyzna/kobieta	84 %/38 %	84 %/38 %
Ogólny wzrost wynagrodzeń/rewaloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych	0 %	0 %
Tabela z 2008 r. zawierająca dane dotyczące długości życia międzynarodowych urzędników służby cywilnej	Tak	Tak

Znaczące zmniejszenie kwoty zobowiązań emerytalno-rentowych jest spowodowane znacznym wzrostem stosowanej stopy dyskontowej, co prowadzi do dużego zysku aktuarialnego za ten rok.

Zmiana stanu zobowiązań brutto z tytułu świadczeń pracowniczych

mln EUR

	Zobowiązania emerytalno-rentowe	Ubezpieczenie zdrowotne
Zobowiązania brutto na koniec poprzedniego roku	36 639	3 791
Koszty świadczeń/koszty zwykłe	1 255	169
Koszty odsetek	1 716	180
Wypłacone świadczenia	(1 187)	(112)
Zyski aktuarialne	(4 226)	(317)
Zmiany związane z zatrudnieniem nowych pracowników	36	0
Zobowiązania brutto na koniec roku	34 233	3 711
Zobowiązania z tytułu zastosowania współczynnika korygującego w odniesieniu do emerytur i rent	834	Nie dotyczy
Odliczenia podatków od emerytur i rent	(4 450)	Nie dotyczy
Aktywa programu	0	(270)
Zobowiązania netto na koniec roku	30 617	3 441

2.14.2 Świadczenia emerytalne i rentowe dla osób nienależących do personelu

Pozycja ta obejmuje zobowiązania powiązane z zobowiązaniami emerytalno-rentowymi wobec członków i byłych członków Komisji, Trybunału Sprawiedliwości (oraz Sądu), Trybunału Obrachunkowego, Sekretarzy Generalnych Rady, Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, Europejskiego Inspektora Ochrony Danych oraz Sądu do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej. W pozycji tej ujęto również zobowiązanie dotyczące świadczeń emerytalno-rentowych dla posłów do Parlamentu Europejskiego.

2.14.3 Wspólny program ubezpieczeń zdrowotnych

Dokonuje się również wyceny w celu oszacowania zobowiązań UE z tytułu składek do wspólnego programu ubezpieczeń zdrowotnych na rzecz emerytowanych pracowników. Zobowiązania brutto szacuje się na 3 711 mln EUR, a po odjęciu od tej kwoty aktywów programu o wartości 270 mln EUR otrzymuje się kwotę netto. Stopa dyskontowa i ogólny wzrost wynagrodzeń wykorzystane w obliczeniach są takie same jak te wykorzystane przy wycenie świadczeń emerytalno-rentowych dla personelu.

2.15 REZERWY DŁUGOTERMINOWE

mln EUR

	Stan na dzień 31.12.2010 r.	Dodatkowe rezerwy	Niewykorzystane odwrócone kwoty	Kwoty wykorzystane	Przesunięcia do pozycji krótkoterminowych	Zmiana w szacunkach	Stan na dzień 31.12.2011 r.
Sprawy sądowe	306	95	(29)	(4)	0	0	368
Likwidacja obiektów jądrowych	905	0	0	(8)	(29)	137	1 005
Rezerwy finansowe	86	41	0	0	(30)	3	100
Inne	20	4	(2)	0	0	0	22
Ogółem	1 317	140	(31)	(12)	(59)	140	1 495

Sprawy sądowe

W pozycji tej wykazano szacunkowe kwoty, które prawdopodobnie będzie należało wypłacić później niż po 12 miesiącach od końca roku w związku z toczącymi się sprawami sądowymi. Największa kwota dotyczy toczących się spraw sądowych na koniec roku w związku z korektami finansowymi dotyczącymi wydatków z EFRG i innych spraw sądowych dotyczących wydatków rolnych.

Likwidacja obiektów jądrowych

W 2008 r. zespół niezależnych ekspertów przeprowadził aktualizację swojej analizy z 2003 r. w celu ustalenia szacunkowych kosztów likwidacji obiektów jądrowych JRC oraz programu zarządzania odpadami. Po zrewidowaniu koszty te oszacowano na 1 222 mln EUR (poprzednio 1 145 mln EUR). Na ich podstawie ujęto stosowną rezerwę w sprawozdaniu finansowym. Zgodnie z zasadami rachunkowości UE ta wartość szacunkowa jest indeksowana wskaźnikiem inflacji, a następnie dyskontowana do wartości bieżącej netto (w oparciu o krzywą swapu zero-kuponowego w euro). Z uwagi na przewidywany czas trwania programu (około 20 lat) należy zaznaczyć, że dane szacunkowe nie są pewne i że ostateczny koszt może różnić się od obecnie ujętej kwoty.

Rezerwy finansowe

Rezerwy finansowe to rezerwy odpowiadające szacunkowym stratom, które zostaną poniesione w związku z gwarancjami udzielonymi w ramach systemu poręczeń dla MŚP z 1998 r., systemu poręczeń dla MŚP z 2001 r. i systemu poręczeń dla MŚP z 2007 r. w ramach Programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji oraz europejskiego instrumentu mikrofinansowego Progress (gwarancje), przy czym Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI) jest upoważniony do udzielania gwarancji we własnym imieniu, ale na rzecz i ryzyko Komisji. Istnieją jednak ograniczenia dotyczące ryzyka finansowego powiązanego z wykorzystanymi i niewykorzystanymi gwarancjami. Długoterminowe rezerwy finansowe są dyskontowane do ich wartości bieżącej netto (w oparciu o roczną stopę swapu w euro).

2.16 DŁUGOTERMINOWE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Zaciągnięte pożyczki długoterminowe	2.16.1	41 200	11 445
Wyeliminowanie Funduszu Gwarancyjnego ⁽¹⁾	2.4.1	(21)	—
Ogółem		41 179	11 445

⁽¹⁾ Fundusz Gwarancyjny posiada obligacje europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej wyemitowane przez Komisję i wymagają one wyeliminowania.

2.16.1 Zaciągnięte pożyczki długoterminowe

	Pomoc makrofinansowa	Euratom	Bilans płatniczy	Europejski mechanizm stabilizacji finansowej	EWWiS w likwidacji	Ogółem
Ogółem na dzień 31.12.2010 r.	503	469	12 246	0	231	13 449
Nowe pożyczki	126	0	1 350	28 000	0	29 476
Spłaty	(36)	(20)	(2 000)	0	0	(2 056)
Różnice kursowe	0	0	0	0	6	6
Zmiany wartości bilansowej	2	2	29	344	(1)	376
Ogółem na dzień 31.12.2011 r.	595	451	11 625	28 344	236	41 251
Wymagalne < 1 rok	5	0	0	0	46	51
Wymagalne > 1 rok	590	451	11 625	28 344	190	41 200

W pozycji tej ujęto pożyczki zaciągnięte przez Unię Europejską o okresie spłaty powyżej jednego roku. Zaciągnięte pożyczki obejmują zobowiązania potwierdzone certyfikatami, opiewające na kwotę 41 011 mln EUR (w 2010 r.: 13 211 mln EUR). Zmiany wartości bilansowej odpowiadają zmianom naliczonych odsetek. Więcej informacji na temat działalności w zakresie udzielania i zaciągania pożyczek znajduje się w nocie 7.

2.17 INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

mln EUR

	31.12.2011	31.12.2010
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 603	1 672
Budynki, których cena zakupu płacona jest w ratach	367	382
Inne	89	50
Ogółem	2 059	2 104

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

2.18 REZERWY KRÓTKOTERMINOWE

mln EUR

	Stan na dzień 31.12.2010 r.	Dodatkowe rezerwy	Niewykorzystane odwrócone kwoty	Kwoty wykorzystane	Przesunięcia z pozycji długoterminowych	Zmiana w szacunkach	Stan na dzień 31.12.2011 r.
Sprawy sądowe	29	11	(18)	(5)	0	0	17
Likwidacja obiektów jądrowych	21	0	0	(21)	29	0	29
Rezerwy finansowe	140	27	(2)	(33)	30	3	165
Inne	24	56	(1)	(20)	0	0	59
Ogółem	214	94	(21)	(79)	59	3	270

W niniejszej pozycji ujęto rezerwy podlegające realizacji w okresie krótszym niż jeden rok.

2.19 KRÓTKOTERMINOWE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Pozycja ta obejmuje zaciągnięte pożyczki (zob. nota 2.16) z terminem wymagalności upływającym w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

2.20 ZOBOWIĄZANIA (WOBEC WIERZYCIELI)

mln EUR

	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Bieżąca część zobowiązań długoterminowych	2.20.1	81	78
Zobowiązania krótkoterminowe (wobec wierzycieli)	2.20.2	22 211	17 615
Zobowiązania różne	—	100	97
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	2.20.3	69 081	66 739
Ogółem		91 473	84 529

2.20.1 **Bieżąca część zobowiązań długoterminowych**

	mln EUR	
	31.12.2011	31.12.2010
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	66	65
Inne	15	13
Ogółem	81	78

2.20.2 **Zobowiązania krótkoterminowe (wobec wierzycieli)**

	mln EUR	
Rodzaj	31.12.2011	31.12.2010
Państwa członkowskie	22 200	17 035
Dostawcy i inni	1 511	1 292
Szacowane kwoty niekwalifikowalne oraz zaliczki pozostające do wypłacenia	(1 500)	(712)
Ogółem	22 211	17 615

Zobowiązania krótkoterminowe (wobec wierzycieli) obejmują zestawienia poniesionych wydatków otrzymane przez Komisję w ramach działań związanych z dotacjami. Są one ujmowane jako zobowiązania w kwocie roszczenia od momentu otrzymania wniosku. Jeśli beneficjentem jest państwo członkowskie, klasyfikuje się je jako zobowiązania wobec państwa. Ta sama procedura obowiązuje w odniesieniu do otrzymanych faktur i not kredytowych otrzymanych w związku z udzielaniem zamówień. Odpowiednie zestawienia poniesionych wydatków zostały uwzględnione przy procedurach zakończenia księgowania na koniec roku (procedurach *cut-off*). Po dokonaniu tych zapisów przy zakończeniu księgowania szacowane kwoty kwalifikowalne ujęto w związku z tym jako wydatki, natomiast pozostałą część wykazano jako „Szacunkowe kwoty niekwalifikowalne oraz zaliczki pozostające do wypłacenia” (zob. poniżej). Aby uniknąć przeszacowania aktywów i pasywów, zdecydowano, że w pozycji „zobowiązania krótkoterminowe” przedstawiana będzie kwota netto.

Państwa członkowskie

Główne kwoty w tej pozycji odnoszą się do niezapłaconych kwot roszczeń z tytułu poniesionych kosztów w ramach działań finansowanych z funduszy strukturalnych (5,8 mld EUR w przypadku EFS oraz 14 mld EUR w przypadku EFRR oraz FS).

Dostawcy i inni

W niniejszej pozycji ujęto kwoty należne w następstwie działań związanych z dotacjami i udzielaniem zamówień, jak również zobowiązania wobec organów publicznych i jednostek nieobjętych konsolidacją (np. EFR).

Szacunkowe kwoty niekwalifikowalne oraz zaliczki pozostające do wypłacenia

Zobowiązania (wobec wierzycieli) zmniejszono o tę część kwoty z otrzymanych wniosków o zwrot kosztów, wymagających jeszcze sprawdzenia, której nie uznano za kwalifikowalną. Największe kwoty są związane z dyrekcjami generalnymi odpowiedzialnymi za działania strukturalne. Zobowiązania (wobec wierzycieli) zmniejszono także o część kwoty z otrzymanych wniosków o zwrot kosztów, odpowiadającą wydatkom zaliczkowanym, które są nadal do wypłaty na koniec roku (1 mld EUR).

2.20.3 **Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów**

	mln EUR	
	31.12.2011	31.12.2010
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	68 577	66 326
Przychody przyszłych okresów	490	407
Kwoty związane z jednostkami objętymi konsolidacją	14	6
Ogółem	69 081	66 739

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów mają następującą strukturę:

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Rolnictwo i Rozwój Obszarów Wiejskich		
EFRG: Wydatki od 16/10 do 31/12	33 774	33 015
EFRG: Pomoc bezpośrednia	10 701	10 703
EFRG: Restrukturyzacja sektora cukru	224	400
EFRG: Inne	23	(303)
EFRRROW	12 127	10 792
Ogółem	56 849	54 607
Działania strukturalne:		
EFF	56	116
EFRR i Fundusz Spójności	4 791	4 894
ISPA	172	74
EFS	1 687	2 182
Ogółem	6 706	7 266
Inne bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów:		
Badania i rozwój	1 157	1 267
Inne	3 865	3 186
Ogółem	5 022	4 453
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów ogółem	68 577	66 326

Znaczna część przychodów przyszłych okresów na dzień 31 grudnia 2011 r. wynikała z wcześniejszej zapłaty składek na poczet zasobów własnych w 2011 r. przez dwa państwa członkowskie.

AKTYWA NETTO I KAPITAŁY REZERWOWE

2.21 KAPITAŁY REZERWOWE

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Kapitał rezerwowy według wartości godziwej	(108)	(61)
Inne kapitały rezerwowe:		
Fundusz Gwarancyjny	1 911	1 746
Kapitał z aktualizacji wyceny	57	57
Inne	1 748	1 742
Ogółem	3 716	3 545
Ogółem	3 608	3 484

2.21.1 Kapitał rezerwowy według wartości godziwej

Zgodnie z zasadami rachunkowości korekta do wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży jest ujmowana w kapitale rezerwowym według wartości godziwej. W 2011 r. z kapitału rezerwowego według wartości godziwej wydzielono kwotę 24 mln EUR skumulowanych zmniejszeń wartości godziwej i ujęto ją w rachunku wyniku ekonomicznego dotyczącym aktywów dostępnych do sprzedaży.

W kapitale rezerwowym według wartości godziwej na koniec roku uwzględniono zmniejszenia wartości godziwej greckich obligacji państwowych będących w posiadaniu UE o 87 mln EUR (ich wartość nominalna wynosi 129 mln EUR). Należy jednak zauważyć, że obligacje te wymieniono na początku 2012 r. na nowe obligacje o podobnych warunkach, niewchodzące jednak w zakres restrukturyzacji długu z udziałem sektora prywatnego (PSI). W efekcie wszystkie kwoty, które przysługiwały do spłaty w dniach 20 marca 2012 r. (39 mln EUR) oraz 18 maja (15,7 mln EUR), zostały spłacone w całości oraz w terminie. Dalsze informacje na temat wykazywania aktywów finansowych według wartości godziwej można znaleźć w notcie 1.5.5.

2.21.2 Inne kapitały rezerwowe

Fundusz Gwarancyjny

Zob. także nota 2.4.1 odnosząca się do funkcjonowania Funduszu Gwarancyjnego. Ten kapitał rezerwowy odzwierciedla kwotę docelową w wysokości 9 % nieuregulowanych kwot zobowiązań gwarantowanych przez fundusz wymaganą do zatrzymania jako aktywa.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Ten kapitał rezerwowy obejmuje aktualizację wyceny niektórych gruntów i budynków Komisji dokonaną przed 2005 r.

Inne kapitały rezerwowe

Kwota ta dotyczy przede wszystkim kapitału rezerwowego EWWiS w likwidacji na aktywa Funduszu Badawczego Węgla i Stali. Ten kapitał rezerwowy utworzono w związku z likwidacją EWWiS.

2.22 KWOTY, DO WNIESIENIA KTÓRYCH NALEŻY WEZWAĆ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

	<i>mln EUR</i>
	Kwota
Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie, na dzień 31 grudnia 2010 r.	30 931
Zwrot nadwyżki budżetowej za 2010 r. państwom członkowskim	4 539
Zmiany stanu kapitału rezerwowego Funduszu Gwarancyjnego	165
Inne zmiany stanu kapitału rezerwowego	34
Wynik finansowy (nadwyżka) za rok	1 789
Ogółem kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie, na dzień 31 grudnia 2011 r.	37 458
W jej skład wchodzi:	
Świadczenia pracownicze	34 835
Inne kwoty	2 623

Kwota ta stanowi tę część wydatków poniesionych już przez Komisję do dnia 31 grudnia 2011 r., która będzie musiała zostać sfinansowana z przyszłych budżetów. Wiele wydatków ujmowanych jest zgodnie z zasadami rachunkowości memoriałowej w roku N, choć mogą one zostać faktycznie poniesione w roku N + 1 i zostać sfinansowane z budżetu na rok N + 1. W związku z ujęciem na kontach tych zobowiązań oraz ze względu na fakt, że odpowiednie kwoty są finansowane z przyszłych budżetów, na koniec roku zobowiązania znacząco przekraczają poziom aktywów. Najbardziej znaczące kwoty, na które należy zwrócić uwagę, odnoszą się do działań EFRG. W większości kwoty, do wniesienia których należy wezwać, są w rzeczywistości wpłacane przez państwa członkowskie w okresie krótszym niż 12 miesięcy od końca danego roku budżetowego jako część budżetu na kolejny rok.

Zasadniczo tylko w przypadku świadczeń pracowniczych Komisja jest zobowiązana wobec swojego personelu do ich wypłacania przez dłuższy czas, przy czym należy zauważyć, że finansowanie płatności emerytalno-rentowych z rocznych budżetów gwarantowane jest przez państwa członkowskie. Poniżej, jedynie do celów informacyjnych, przedstawiono szacunkowy podział przyszłych płatności świadczeń pracowniczych:

mln EUR	
	Kwota
Krótkoterminowa: kwoty do wypłacenia w 2012 r.	1 335
Długoterminowa: kwoty do wypłacenia po 2012 r.	33 500
Świadczenia pracownicze ogółem na dzień 31.12.2011 r.	34 835

Należy również zauważyć, że nie ma to wpływu na wynik budżetu - dochody budżetowe powinny zawsze być równe wydatkom budżetowym lub je przewyższać, a każda nadwyżka dochodów zwracana jest państwom członkowskim.

3. INFORMACJA DODATKOWA DO RACHUNKU WYNIKU EKONOMICZNEGO

3.1 PRZYCHODY Z TYTUŁU ZASOBÓW WŁASNYCH I WKŁADÓW

mln EUR			
	Nota	2011	2010
Przychody z tytułu zasobów własnych	3.1.1		
Zasoby własne oparte na DNB		88 442	91 178
Zasoby własne oparte na VAT		14 763	12 517
Tradycyjne zasoby własne:			
Cła		16 528	16 065
Opłaty wyrównawcze od cukru		161	150
Tradycyjne zasoby własne ogółem		16 689	16 215
Dostosowania budżetowe	3.1.2	4 533	2 135
Wkład państw trzecich (w tym państw EFTA)		250	283
Ogółem		124 677	122 328

3.1.1 Przychody z tytułu zasobów własnych

Przychody z tytułu zasobów własnych stanowią zasadniczą część przychodów operacyjnych Unii Europejskiej. Tym samym większość wydatków finansowana jest z zasobów własnych, a inne przychody stanowią jedynie niewielką część finansowania ogółem. Wyróżnia się trzy kategorie zasobów własnych: tradycyjne zasoby własne, zasoby oparte na VAT oraz zasoby oparte na DNB. Tradycyjne zasoby własne obejmują opłaty wyrównawcze od cukru i cła. Częścią systemu zasobów własnych jest również mechanizm korekty nierównowagi budżetowej (rabat brytyjski) oraz obniżka brutto rocznych składek Niderlandów i Szwecji opartych na DNB. Państwa członkowskie zatrzymują — na poczet kosztów poboru — 25 % tradycyjnych zasobów własnych, a powyższe kwoty to kwoty uwzględniające to odliczenie.

Należy zauważyć, że w wyniku inspekcji przeprowadzonych przez Komisję oraz kontroli przeprowadzonych przez Trybunał Obrachunkowy stwierdzono pewne braki w belgijskich systemach rozliczeniowych i księgowych, co miało wpływ na wiarygodność kwot przekazywanych do budżetu UE na poczet tradycyjnych zasobów własnych (TZW). Nie podjęto jeszcze decyzji w sprawie zwrotu 169 mln EUR (brutto; kwota netto wynosi 126 mln EUR), którego domaga się Belgia, ze względu na oczekiwanie na wyniki dalszych kontroli dotyczących prawidłowości kwot przekazywanych przez Belgię na poczet TZW na rachunek Komisji.

3.1.2 Dostosowania budżetowe

Dostosowania budżetowe obejmują nadwyżkę budżetową z 2010 r. (4 539 mln EUR), która została pośrednio zwrócona państwom członkowskim poprzez odliczenie kwot zasobów własnych, które państwa te muszą przekazać UE w kolejnym roku — tym samym stanowi ona przychód w 2011 r.

3.2 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

<i>mIn EUR</i>			
	Nota	2011	2010
Grzywny	3.2.1	868	3 077
Opłaty rolne	3.2.2	65	25
Odzyskanie wydatków:	3.2.3		
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane		76	49
Pośrednie zarządzanie scentralizowane		17	11
Zarządzanie zdecentralizowane		106	71
Zarządzanie wspólne		3	—
Zarządzanie dzielone		845	1 776
Ogółem		1 047	1 907
Przychody z działalności administracyjnej:	3.2.4		
Personel		1 141	1 073
Przychody powiązane z rzeczowymi aktywami trwałymi		94	13
Pozostałe przychody administracyjne		119	121
Ogółem		1 354	1 207
Różne przychody operacyjne:	3.2.5		
Dostosowania/rezerwy		59	157
Dodatknie różnice kursowe		476	460
Inne		1 507	1 355
Ogółem		2 042	1 972
Ogółem		5 376	8 188

3.2.1 Grzywny

Przychody te odnoszą się do grzywien nałożonych przez Komisję za naruszenie reguł konkurencji. Należności i powiązane przychody ujmuje się po podjęciu przez Komisję decyzji o nałożeniu grzywny i oficjalnym powiadomieniu o takiej decyzji jej adresata.

3.2.2 Opłaty rolne

Kwoty te obejmują głównie opłaty wyrównawcze w sektorze mleka, które są instrumentem zarządzania rynkiem i mają na celu karanie tych producentów mleka, którzy przekroczyli swoje ilości referencyjne. Jako że nie są one powiązane z wcześniejszymi płatnościami dokonanymi przez Komisję, w praktyce uznaje się je za dochody przeznaczone na określony cel.

3.2.3 Odzyskanie wydatków

Ta pozycja obejmuje wystawione przez Komisję nakazy odzyskania środków oraz zmniejszenie kolejnych płatności, zaksięgowane w systemie rachunkowości Komisji, w celu odzyskania kwot uprzednio wypłaconych z budżetu ogólnego (w oparciu o kontrole, zakończone audyty lub analizy kwalifikowalności), jak również nakazy odzyskania środków wystawione przez państwa członkowskie beneficjentom EFRG. Obejmuje ona także zmianę szacunków dotyczących naliczonych dochodów na koniec poprzedniego roku w porównaniu z rokiem bieżącym. Pozycja ta nie odzwierciedla jednakże w pełni odzyskanych wydatków UE, w szczególności istotnych pozycji wydatków w obszarze działań strukturalnych, w przypadku których istnieją specjalne mechanizmy, które zapewniają zwrot niekwalifikowalnych kwot i które w większości przypadków nie wymagają wystawienia nakazu odzyskania środków. Odzyskane kwoty zaliczek - zgodnie z zasadami rachunkowości UE - również nie są ujmowane jako przychód.

Główna kwota, 845 mln EUR, odnosi się do zarządzania dzielonego i składa się głównie z kwoty 721 mln EUR dotyczącej Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz 109 mln EUR na działania strukturalne.

a) *Rolnictwo: EFRG*

W odniesieniu do EFRG kwoty ujęte w ramach tej pozycji jako przychód za dany rok wyniosły 721 mln EUR i obejmowały następujące elementy:

- korekty w ramach procedury kontroli zgodności rozliczeń, co do których decyzje podjęto w ciągu roku, na kwotę 686 mln EUR;
- nieprawidłowości i nadużycia finansowe na kwotę 35 mln EUR; kwoty zwrotów zgłoszone przez państwa członkowskie i odzyskane w ciągu roku w wysokości 174 mln EUR po odliczeniu zmniejszenia nieuregulowanych kwot zgłoszonych przez państwa członkowskie podlegających odzyskaniu na koniec roku, dotyczących przypadków nieprawidłowości i nadużyć finansowych w wysokości 139 mln EUR (991 mln EUR na koniec 2011 r. w porównaniu z 1 130 mln EUR na koniec 2010 r.) – zob. również nota **2.11.1**.

b) *Działania strukturalne*

Kwota odzyskanych wydatków w ramach działań strukturalnych ujętych w niniejszej pozycji wyniosła 109 mln EUR (2010 r.: 279 mln EUR). Główne kwoty ujęte w tej pozycji to nakazy odzyskania środków na kwotę 127 mln EUR wystawione przez Komisję w celu odzyskania nienależnych wydatków dokonanych w poprzednich latach oraz zmiana (zwiększenie) naliczonych dochodów na koniec roku w wysokości 28 mln EUR (skompensowane korektą w wysokości 46 mln EUR).

Nakazy odzyskania środków wystawiane są jedynie w następujących przypadkach:

- formalne decyzje o korekcie finansowej podejmowane przez Komisję w przypadku wykrycia nieprawidłowych wydatków w kwotach roszczeń państw członkowskich;
- korekty przy zamknięciu programu skutkujące zmniejszeniem wkładu UE, w przypadku gdy państwo członkowskie nie zadeklarowało wystarczających wydatków kwalifikowalnych uzasadniających całą kwotę zaliczek i dokonanych płatności okresowych; tego rodzaju działania nie wymagają formalnej decyzji Komisji, w przypadku gdy jest na nie zgoda ze strony państwa członkowskiego;
- zwrot odzyskanych kwot po zamknięciu programu i po zakończeniu postępowania sądowego będącego w toku na dzień zamknięcia programu.

Pozostałe nakazy odzyskania środków wystawione w związku z działaniami strukturalnymi dotyczą odzyskania zaliczek. Kwoty te nie zostały ujęte jako przychód, natomiast zapisano je w bilansie w pozycji dotyczącej zaliczek.

3.2.4 *Przychody z działalności administracyjnej*

Przychody te wynikają z odliczeń od wynagrodzeń pracowników i obejmują zasadniczo dwie kwoty: składki emerytalno-rentowe i podatki dochodowe personelu.

3.2.5 *Różne przychody operacyjne*

Kwota 535 mln EUR (w 2010 r.: 430 mln EUR) obejmuje kwoty otrzymane od krajów przystępujących. Dodatkowo różnice kursowe, z wyjątkiem zysków z działalności finansowej opisanych w nocie 3.5 poniżej, są również ujęte w niniejszej pozycji. Wynikają one z codziennej działalności i powiązanych operacji przeprowadzanych w walutach innych niż euro, jak również z aktualizacji wyceny na koniec roku, której przeprowadzenie konieczne jest w celu sporządzenia sprawozdania finansowego. Obejmują one zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane dodatnie różnice kursowe. W roku budżetowym wystąpiła dodatnia różnica kursowa netto w wysokości 94 mln EUR (w 2010 r.: 23 mln EUR).

3.3 **KOSZTY ADMINISTRACYJNE**

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
Koszty personelu	5 416	5 171
Amortyzacja i utrata wartości	412	384
Pozostałe koszty administracyjne	3 148	3 059
Ogółem	8 976	8 614

Pozycja ta obejmuje koszty w wysokości 358 mln EUR związane z leasingiem operacyjnym – kwoty, do których zapłacono się zobowiązano w pozostałym okresie obowiązywania tych umów leasingu, przedstawiają się następująco:

Opis	Kwoty do zapłaty w przyszłości			
	< 1 rok	1 rok - 5 lat	> 5 lat	Ogółem
Budynki	318	1 203	790	2 311
Sprzęt IT i inne wyposażenie	22	35	1	58
Ogółem	340	1 238	791	2 369

mln EUR

3.4 KOSZTY OPERACYJNE

	Nota	mln EUR	
		2011	2010
Podstawowe koszty operacyjne:	3.4.1		
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane		10 356	10 123
Pośrednie zarządzanie scentralizowane		4 119	4 045
Zarządzanie zdecentralizowane		766	933
Zarządzanie dzielone		104 067	85 432
Zarządzanie wspólne		1 714	1 868
Ogółem		121 022	102 401
Inne koszty operacyjne:	3.4.2		
Dostosowania/rezerwy		251	68
Ujemne różnice kursowe		382	439
Inne		2 123	856
Ogółem		2 756	1 363
Ogółem		123 778	103 764

Znaczący wzrost kosztów operacyjnych wynika z zarządzania dzielonego, w przypadkach gdy większe natężenie działań związanych z okresem programowania 2007-2013 spowodowało ujęcie większych kwot wydatków w 2011 r. Główne odchylenia odnotowano w obszarze spójności i obszarze rozwoju regionalnego (19 mld EUR). Zważywszy na relatywnie stabilny poziom przychodów operacyjnych, ten duży wzrost kosztów operacyjnych spowodował deficyt operacyjny w 2011 r. w wysokości 2,7 mld EUR.

3.4.1 Podstawowe koszty operacyjne

Wydatki operacyjne Komisji Europejskiej obejmują różne działy ram finansowych oraz przyjmują różne formy, w zależności od sposobu wypłacania środków pieniężnych i zarządzania nimi. Większość wydatków objęta jest pozycją „zarządzanie dzielone”, które zakłada przekazywanie zadań państwom członkowskim i dotyczy takich obszarów, jak wydatki w ramach EFRG oraz działania finansowane poprzez różne fundusze strukturalne (Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Społeczny, Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Fundusz Spójności i Fundusz Rybacki).

3.4.2 Inne koszty operacyjne

Ujemne różnice kursowe, z wyjątkiem tych wynikających z działalności finansowej opisanej poniżej w notcie 3.6, wynikają z codziennej działalności i powiązanych operacji przeprowadzanych w walutach innych niż euro, jak również z aktualizacji wyceny na koniec roku, której przeprowadzenie konieczne jest przy sporządzaniu sprawozdania finansowego – obejmują one zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane ujemne różnice kursowe.

Koszty związane z działalnością badawczo-rozwojową

	mln EUR	
	2011	2010
Koszty badań	327	295
Niekapitalizowane koszty rozwoju	145	157
Koszty ujęte jako wydatek	472	452

3.5 PRZYCHODY FINANSOWE

	mln EUR	
	2011	2010
Dochody z tytułu dywidend	5	1
Dochody z tytułu odsetek:		
z tytułu zaliczek	40	42
z tytułu zaległych płatności	89	382
z tytułu aktywów dostępnych do sprzedaży	113	100
z tytułu pożyczek	921	394
z tytułu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	132	110
Inne	5	2
Ogółem	1 300	1 030
Inne przychody finansowe:		
Zrealizowany zysk ze sprzedaży aktywów finansowych	3	11
Inne	178	83
Ogółem	181	94
Zmiana wartości bieżącej	1	1
Dodatnie różnice kursowe	4	52
Ogółem	1 491	1 178

3.6 KOSZTY FINANSOWE

	mln EUR	
	2011	2010
Koszty z tytułu odsetek:		
leasing	91	93
z tytułu zaciągniętych pożyczek	903	380
inne	30	23
ogółem	1 024	496
Inne koszty finansowe:		
korekty rezerw finansowych	74	60
koszty finansowe instrumentów budżetowych	47	55
straty z tytułu trwałej utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	12	5
zrealizowana strata ze sprzedaży aktywów finansowych	5	1
Inne	144	42
Ogółem	282	163
Ujemne różnice kursowe	49	2
Ogółem	1 355	661

3.7 UDZIAŁ W DEFICYCIE NETTO WSPÓLNYCH PRZEDSIĘBIORSTW I JEDNOSTEK STOWARZYSZONYCH

Zgodnie z metodą praw własności Komisja ujmuje w rachunku wyniku ekonomicznego swój udział w deficycie netto swoich wspólnych przedsiębiorstw/przedsięwzięć oraz jednostek stowarzyszonych (zob. również noty 2.3.1 i 2.3.2).

3.8 PRZYCHODY Z TRANSAKCI ZWIĄZANYCH Z PODATKAMI I OPŁATAMI

W 2011 r. kwota przychodów z transakcji związanych z podatkami i opłatami ujęta w rachunku wyniku ekonomicznego wynosiła 130 391 mln EUR (w 2010 r.: 129 597 mln EUR).

3.9 SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

W sprawozdaniu dotyczącym segmentów działalności przychody i koszty operacyjne przedstawiono w rozbiciu na poszczególne obszary polityki Komisji, w oparciu o strukturę budżetu zadaniowego. Obszary te można przyporządkować do trzech większych działów – działalność w Unii Europejskiej, działalność poza Unią Europejską oraz usługi i inne.

„Działalność w Unii Europejskiej” jest najobszerniejszym spośród nich, ponieważ obejmuje wiele obszarów polityki w ramach Unii Europejskiej. „Działalność poza Unią Europejską” obejmuje obszary polityki realizowanej poza UE, jak np. handel i pomoc. W zakres działu „Usługi i inne” wchodzi działalność wewnętrzna i horyzontalna niezbędna dla funkcjonowania instytucji i organów UE. Informacje dotyczące agencji przyporządkowano do odpowiednich obszarów polityki. Należy także zaznaczyć, że zasoby własne i wkłady nie są podzielone pomiędzy różne rodzaje działalności, ponieważ są one obliczane, pobierane i zarządzane przez centralne służby Komisji.

	Działalność w UE	Działalność poza UE	Usługi i inne	EWWiS w likwidacji	Inne instytucje	Wyłączenia konsolidacyjne	Ogółem
Grzywny	868	0	0	0	0	0	868
Opłaty rolne	65	0	0	0	0	0	65
Odzyskanie wydatków	906	138	3	0	2	(2)	1 047
Przychody z działalności administracyjnej	142	2	993	0	664	(447)	1 354
Różne przychody operacyjne	2 502	98	580	7	132	(1 277)	2 042
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	4 483	238	1 576	7	798	(1 726)	5 376
Koszty administracyjne:							
Koszty personelu	(2 171)	(325)	(1 250)	0	(1 702)	32	(5 416)
Koszty związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi oraz rzeczowymi aktywami trwałymi	(109)	(1)	(121)	0	(181)	0	(412)
Pozostałe koszty administracyjne	(955)	(286)	(858)	0	(1 624)	575	(3 148)
	(3 235)	(612)	(2 229)	0	(3 507)	607	(8 976)
Koszty operacyjne:							
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	(7 338)	(3 681)	(179)	0	0	842	(10 356)
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	(3 423)	(682)	(32)	0	0	18	(4 119)
Zarządzanie zdecentralizowane	(210)	(556)	0	0	0	0	(766)
Zarządzanie dzielone	(103 988)	(80)	1	0	0	0	(104 067)
Zarządzanie wspólne	(169)	(1 545)	0	0	0	0	(1 714)
Inne koszty operacyjne	(2 420)	(134)	(399)	(52)	(10)	259	(2 756)
	(117 548)	(6 678)	(609)	(52)	(10)	1 119	(123 778)
KOSZTY OPERACYJNE OGÓŁEM	(120 783)	(7 290)	(2 838)	(52)	(3 517)	1 726	(132 754)
Koszty operacyjne netto	(116 300)	(7 052)	(1 262)	(45)	(2 719)	0	(127 378)
Przychody z tytułu zasobów własnych i wkładów							124 677
Deficyt z działalności operacyjnej							(2 701)
Przychody finansowe netto							136
Zmiany stanu zobowiązań z tytułu emerytur i rent oraz innych świadczeń pracowniczych							1 212
Udział w deficycie jednostek stowarzyszonych/wspólnych przedsiębiorstw							(436)
Wynik ekonomiczny za rok							(1 789)

SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI – DZIAŁALNOŚĆ W UNII EUROPEJSKIEJ

mln EUR

	Sprawy gospodarcze i finansowe	Przedsiębiorstwa i przemysł	Konkurencja	Zatrudnienie	Rolnictwo	Transport i energia	Środowisko	Badania	Spółeczeństwo informacyjne
Pozostałe przychody operacyjne:									
Grzywny	0	7	858	0	0	0	0	0	0
Opłaty rolne	0	0	0	0	65	0	0	0	0
Odzyskanie wydatków	0	4	0	23	807	7	1	5	24
Przychody z działalności administracyjnej	0	14	0	0	0	12	0	39	0
Różne przychody operacyjne	4	54	161	41	121	207	40	723	9
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	4	79	1 019	64	993	226	41	767	33
Koszty administracyjne:	(66)	(199)	(89)	(110)	(127)	(374)	(119)	(402)	(133)
Koszty personelu	(60)	(143)	(83)	(84)	(106)	(255)	(86)	(231)	(107)
Koszty związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi oraz rzeczowymi aktywami trwałymi	0	(16)	0	(1)	0	(13)	(1)	(4)	0
Pozostałe koszty administracyjne	(6)	(40)	(6)	(25)	(21)	(106)	(32)	(167)	(26)
Koszty operacyjne:	(66)	(1 116)	(1 492)	(11 044)	(57 063)	(1 427)	(256)	(4 207)	(1 251)
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	(66)	(665)	0	(148)	(30)	(802)	(239)	(2 739)	(1 230)
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	0	(313)	0	(2)	0	(501)	(1)	(1 369)	(14)
Zarządzanie zdecentralizowane	0	0	0	(29)	(5)	0	0	0	0
Zarządzanie dzielone	0	0	0	(10 841)	(56 883)	0	0	0	0
Zarządzanie wspólne	0	(94)	0	(6)	0	(68)	0	0	0
Inne koszty operacyjne	0	(44)	(1 492)	(18)	(145)	(56)	(16)	(99)	(7)
KOSZTY OPERACYJNE OGÓŁEM	(132)	(1 315)	(1 581)	(11 154)	(57 190)	(1 801)	(375)	(4 609)	(1 384)
Koszty operacyjne netto	(128)	(1 236)	(562)	(11 090)	(56 197)	(1 575)	(334)	(3 842)	(1 351)
	Wspólne Centrum Badawcze	Rybołówstwo	Rynek wewnętrzny	Polityka regionalna	Podatki i cła	Edukacja i kultura	Zdrowie i ochrona konsumentów	Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo	Działalność w UE ogółem
Pozostałe przychody operacyjne:									
Grzywny	0	0	0	0	0	0	0	3	868
Opłaty rolne	0	0	0	0	0	0	0	0	65
Odzyskanie wydatków	0	5	0	15	0	7	7	1	906
Przychody z działalności administracyjnej	40	0	1	0	0	1	9	26	142

	Wspólne Centrum Badawcze	Rybołówstwo	Rynek wewnętrzny	Polityka regionalna	Podatki i cła	Edukacja i kultura	Zdrowie i ochrona konsumentów	Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo	Działalność w UE ogółem
Różne przychody operacyjne	70	10	206	(2)	1	232	359	266	2 502
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	110	15	207	13	1	240	375	296	4 483
Koszty administracyjne:	(346)	(60)	(196)	(81)	(94)	(204)	(347)	(288)	(3 235)
Koszty personelu	(245)	(39)	(134)	(65)	(42)	(107)	(223)	(161)	(2 171)
Koszty związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi oraz rzeczowymi aktywami trwałymi	(26)	0	(7)	0	(2)	(1)	(26)	(12)	(109)
Pozostałe koszty administracyjne	(75)	(21)	(55)	(16)	(50)	(96)	(98)	(115)	(955)
Koszty operacyjne:	(194)	(764)	(59)	(35 821)	(15)	(1 447)	(631)	(695)	(117 548)
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	(57)	(246)	(24)	(45)	(15)	(163)	(440)	(429)	(7 338)
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	0	0	0	0	0	(1 174)	(49)	0	(3 423)
Zarządzanie zdecentralizowane	0	0	0	(176)	0	0	0	0	(210)
Zarządzanie dzielone	0	(514)	0	(35 600)	0	0	0	(150)	(103 988)
Zarządzanie wspólne	0	0	0	0	0	(1)	0	0	(169)
Inne koszty operacyjne	(137)	(4)	(35)	0	0	(109)	(142)	(116)	(2 420)
KOSZTY OPERACYJNE OGÓŁEM	(540)	(824)	(255)	(35 902)	(109)	(1 651)	(978)	(983)	(120 783)
Koszty operacyjne netto	(430)	(809)	(48)	(35 889)	(108)	(1 411)	(603)	(687)	(116 300)

SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI – DZIAŁALNOŚĆ POZA UNIĄ EUROPEJSKĄ

mln EUR

	Stosunki zewnętrzne	Handel	Rozwój	Rozszerzenie	Pomoc humanitarna	Działalność poza UE ogółem
Pozostałe przychody operacyjne:						
Odzyskanie wydatków	20	0	9	106	3	138
Przychody z działalności administracyjnej	2	0	0	0	0	2
Różne przychody operacyjne	10	0	90	(1)	(1)	98
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	32	0	99	105	2	238
Koszty administracyjne:	(99)	(71)	(331)	(78)	(33)	(612)
Koszty personelu	(23)	(65)	(167)	(47)	(23)	(325)
Koszty związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi oraz rzeczowymi aktywami trwałymi	(1)	0	0	0	0	(1)
Pozostałe koszty administracyjne	(75)	(6)	(164)	(31)	(10)	(286)
Koszty operacyjne:	(3 381)	(8)	(1 217)	(958)	(1 114)	(6 678)

	Stosunki zewnętrzne	Handel	Rozwój	Rozszerzenie	Pomoc humanitarna	Działalność poza UE ogółem
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	(1 699)	(5)	(833)	(547)	(597)	(3 681)
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	(627)	0	(18)	(37)	0	(682)
Zarządzanie zdecentralizowane	(209)	0	(37)	(310)	0	(556)
Zarządzanie dzielone	(80)	0	0	0	0	(80)
Zarządzanie wspólne	(638)	(3)	(326)	(63)	(515)	(1 545)
Inne koszty operacyjne	(128)	0	(3)	(1)	(2)	(134)
KOSZTY OPERACYJNE OGÓŁEM	(3 480)	(79)	(1 548)	(1 036)	(1 147)	(7 290)
Koszty operacyjne netto	(3 448)	(79)	(1 449)	(931)	(1 145)	(7 052)

SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI – USŁUGI I INNE

	Prasa i komunikacja	Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych	Koordinacja	Personel i administracja	Eurostat	Budżet	Kontrola	Języki	Inne	Usługi i inne ogółem
Pozostałe przychody operacyjne:										
Odzyskanie wydatków	1	0	0	1	0	0	0	1	0	3
Przychody z działalności administracyjnej	0	7	0	835	0	52	0	99	0	993
Różne przychody operacyjne	(1)	8	1	30	0	35	0	43	464	580
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	0	15	1	866	0	87	0	143	464	1 576
Koszty administracyjne:	(121)	(57)	(188)	(1 299)	(86)	(58)	(11)	(444)	35	(2 229)
Koszty personelu	(79)	(44)	(159)	(526)	(70)	(44)	(10)	(353)	35	(1 250)
Koszty związane z wartościami niematerialnymi i prawnymi oraz rzeczowymi aktywami trwałymi	(2)	(1)	0	(114)	0	(1)	0	(3)	0	(121)
Pozostałe koszty administracyjne	(40)	(12)	(29)	(659)	(16)	(13)	(1)	(88)	0	(858)
Koszty operacyjne:	(134)	(13)	(1)	(24)	(41)	(2)	0	(16)	(378)	(609)
Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane	(102)	(13)	0	(19)	(41)	(3)	0	(1)	0	(179)
Pośrednie zarządzanie scentralizowane	(32)	0	0	0	0	0	0	0	0	(32)
Zarządzanie dzielone	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Inne koszty operacyjne	0	0	(1)	(5)	0	0	0	(15)	(378)	(399)
KOSZTY OPERACYJNE OGÓŁEM	(255)	(70)	(189)	(1 323)	(127)	(60)	(11)	(460)	(343)	(2 838)
Koszty operacyjne netto	(255)	(55)	(188)	(457)	(127)	27	(11)	(317)	121	(1 262)

4. INFORMACJA DODATKOWA DO RACHUNKU PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

4.1 CEL I SPORZĄDZENIE RACHUNKU PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

Na podstawie informacji o przepływach pieniężnych przeprowadza się ocenę zdolności UE do generowania środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz ocenę potrzeb UE w zakresie wykorzystywania tych przepływów pieniężnych.

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzono, wykorzystując metodę pośrednią. Oznacza to, że nadwyżka lub deficyt netto w danym roku budżetowym korygowana(-y) jest, aby uwzględnić wpływ transakcji bezgotówkowych, rozliczeń międzyokresowych wynikających z przeszłych lub przyszłych operacyjnych wpływów lub płatności gotówkowych oraz pozycji przychodów lub wydatków wynikających z inwestowania przepływów pieniężnych.

Przepływy pieniężne wynikające z transakcji w obcej walucie są ujmowane w walucie sprawozdawczej Unii Europejskiej (euro) poprzez przeliczenie kwoty w obcej walucie według kursu wymiany euro na obcą walutę obowiązującego w dniu przepływu pieniężnego.

W przedstawionej tabeli przepływu środków pieniężnych ujęto przepływy pieniężne w danym okresie według podziału na działalność operacyjną i inwestycyjną (UE nie prowadzi działalności finansowej).

4.2 DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA

Działalność operacyjna UE to działalność, której nie zalicza się do działalności inwestycyjnej. Zalicza się do niej większość prowadzonej działalności. Pożyczek udzielanych beneficjentom (w stosownych przypadkach również powiązanych zaciąganych pożyczek) nie uważa się za działalność inwestycyjną (ani finansową), ponieważ wpisują się one w cele ogólne i tym samym dotyczą codziennej działalności UE. Działalność operacyjna obejmuje również inwestycje, takie jak EFI, EBOR i fundusze *venture capital*. Celem tej działalności jest przyczynianie się do osiągnięcia celów wyznaczonych w różnych obszarach polityki.

4.3 DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

Do działalności inwestycyjnej zalicza się nabywanie i zbywanie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, jak również pozostałe inwestycje, których nie uwzględniono w ekwiwalentach środków pieniężnych. Do działalności inwestycyjnej nie zalicza się pożyczek udzielanych beneficjentom. W tej pozycji wykazane mają być rzeczywiste inwestycje, których dokonała UE.

5. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ INNE POZYCJE

AKTYWA WARUNKOWE

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Uzyskane gwarancje:		
Gwarancje wykonania	300	301
Inne gwarancje	34	30
Inne aktywa warunkowe	19	8
Aktywa warunkowe ogółem	353	339

Gwarancji wykonania wymaga się, aby zagwarantować wywiązanie się przez beneficjentów finansowania UE ze zobowiązań przewidzianych w umowach zawartych z UE.

ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

	<i>mln EUR</i>		
	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Udzielone gwarancje	5.1	24 394	22 171
Grzywny – skargi do Trybunału Sprawiedliwości	5.2	8 951	9 627
EFRG, rozwój obszarów wiejskich, pomoc przedakcesyjna – w oczekiwaniu na wyrok Trybunału	5.3	2 345	1 772

		mln EUR	
	Nota	31.12.2011	31.12.2010
Polityka spójności – w oczekiwaniu na wyrok Trybunału	5.4	318	—
Kwoty związane ze sprawami sądowymi i innymi sporami prawnymi	5.5	251	458
Inne zobowiązania warunkowe		2	4
Zobowiązania warunkowe ogółem		36 261	34 032

Wszystkie zobowiązania warunkowe, gdyby stały się wymagalne, byłyby w kolejnych latach finansowane z budżetu UE.

5.1 UDZIELONE GWARANCJE

5.1.1 Na pożyczki udzielone przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) z zasobów własnych

	mln EUR	
	31.12.2011	31.12.2010
Gwarancja 65 %	20 362	18 217
Gwarancja 70 %	1 992	2 281
Gwarancja 75 %	534	695
Gwarancja 100 %	724	789
Ogółem	23 612	21 982

Gwarancje z budżetu UE obejmują pożyczki, na które umowy zostały podpisane przez EBI i które zostały przyznane z jego własnych zasobów państwom trzecim według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. (w tym pożyczki udzielone państwom członkowskim przed ich przystąpieniem do UE). Jednakże unijna gwarancja ograniczona jest do określonego procentowego pułapu zatwierdzonej wysokości linii kredytowej: 65 %, 70 %, 75 % lub 100 %. W przypadku gdy pułap ten nie zostaje osiągnięty, gwarancja unijna obejmuje pełną kwotę. Na dzień 31 grudnia 2011 r. nieuregulowana kwota wynosiła 23 612 mln EUR i jest to kwota odpowiadająca maksymalnemu poziomowi ryzyka ponoszonego przez UE. Na dzień 31 grudnia 2011 r. około 83 % operacji udzielania pożyczek przez EBI (państwom i jednostkom państwowym niższego szczebla) jest objęte gwarancją generalną, natomiast w przypadku pozostałych operacji EBI korzysta jedynie z gwarancji na pokrycie ryzyka o charakterze politycznym.

5.1.2 Inne udzielone gwarancje

	mln EUR	
	31.12.2011	31.12.2010
Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka	726	161
Instrument Gwarancji Kredytowych dla Projektów TEN-T (LGTT)	39	11
MEDA: gwarancje marokańskie	17	17
Ogółem	782	189

Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka

W ramach mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka (RSFF) wkład Komisji wykorzystuje się w celu pokrycia ryzyka finansowego w przypadku pożyczek i gwarancji udzielonych przez EBI na rzecz kwalifikowalnych projektów badawczych. Łącznie na lata 2007-2013 Komisja przewidziała budżet na poziomie nie wyższym niż 1 mld EUR, z czego najwyżej 800 mln EUR pochodzi z programu szczegółowego „Współpraca”, a nie więcej niż 200 mln EUR z programu szczegółowego „Możliwości”. EBI zobowiązał się do zapewnienia takiej samej kwoty środków.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. wkład Komisji do RSFF wyniósł 776 mln EUR. EBI zainwestował te środki w obligacje (wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosiła 547 mln EUR) oraz depozyty terminowe (240 mln EUR). Kwota w wysokości 726 mln EUR ujęta powyżej jako zobowiązanie warunkowe stanowi szacunkową maksymalną stratę na dzień 31 grudnia 2011 r., którą mogłaby ponieść Komisja w razie niewykonania zobowiązań z tytułu pożyczek lub gwarancji udzielonych przez EBI w ramach RSFF. Należy zauważyć, że całkowite ryzyko Komisji jest ograniczone do kwoty, którą przekazuje ona na rzecz mechanizmu.

Instrument Gwarancji Kredytowych dla Projektów TEN-T (LGTT)

Instrument Gwarancji Kredytowych dla Projektów TEN-T (LGTT) służy udzielaniu gwarancji w celu łagodzenia ryzyka utraty przychodów we wczesnych latach realizacji projektów TEN-Transport. Owe gwarancje stanowiłyby całkowite zabezpieczenie rezerwowych linii kredytowych, a korzystanie z nich byłoby ograniczone do przypadków, kiedy przepływy pieniężne w ramach projektu byłyby niewystarczające do obsługi długu uprzywilejowanego. Instrument jest wspólnym produktem finansowym Komisji i EBI, a rozporządzenie dotyczące TEN-T zawiera zapis mówiący o przeznaczeniu z budżetu UE kwoty w wysokości 500 mln EUR, która zostanie przydzielona w latach 2007-2013. EBI przeznaczy na instrument dodatkowo 500 mln EUR, więc łącznie dostępna kwota wyniesie 1 mld EUR.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. wkład Komisji do LGTT wyniósł 155 mln EUR. EBI zainwestował te środki w obligacje (wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosiła 97 mln EUR) oraz depozyty terminowe (57 mln EUR). Na koniec 2011 r. udzielono pożyczek na kwotę 519 mln EUR, które są w związku z tym objęte gwarancją. Kwota w wysokości 39 mln EUR ujęta powyżej jako zobowiązanie warunkowe stanowi szacunkową maksymalną stratę na dzień 31 grudnia 2011 r., którą mogłaby ponieść Komisja w razie niewykonania zobowiązań z tytułu pożyczek udzielonych przez EBI w ramach LGTT. Stanowi to 7,5 % całkowitych kwot objętych gwarancją. Należy zauważyć, że całkowite ryzyko Komisji jest ograniczone do kwoty, którą przekazuje ona na rzecz instrumentu.

Aktywa w ramach instrumentów RSFF i LGTT są ujęte w bilansie Komisji jako aktywa krótkoterminowe dostępne do sprzedaży (zob. nota 2.9) oraz środki pieniężne (nota 2.13).

MEDA

W ramach programu MEDA Komisja stworzyła mechanizm gwarancji za pośrednictwem specjalnego funduszu, który przyniesie korzyści dwóm marokańskim organizacjom, mianowicie Caisse Centrale de Garantie oraz Fonds Dar Ad-Damane. Na dzień 31 grudnia 2011 r. gwarancją Komisji objęte było 17 mln EUR.

5.2 GRZYWNY

Kwoty te dotyczą grzywien, które Komisja nałożyła za naruszenie reguł konkurencji i które wstępnie uiszczono, przy czym skarga została złożona lub nie wiadomo, czy zostanie złożona. Zobowiązanie warunkowe zostanie utrzymane dopóki nie uprawomocni się orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości w tej sprawie. Dochody z tytułu odsetek od płatności tymczasowych ujęto w wyniku finansowym za dany rok oraz jako zobowiązania warunkowe, tak aby uwzględnić brak pewności co do tytułu prawnego Komisji do tych kwot.

5.3 W OCZEKIWANIU NA WYROK TRYBUNAŁU: EFRG, ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH, POMOC PRZEDAKCESYJNA

Są to uzależnione od wyroku Trybunału Sprawiedliwości zobowiązania warunkowe wobec państw członkowskich związane z decyzjami dotyczącymi zgodności odnośnie do EFRG, oraz korektami finansowymi w odniesieniu do rozwoju obszarów wiejskich i pomocy przedakcesyjnej. Ustalenie ostatecznej kwoty zobowiązania oraz roku, w którym kwota wynikająca z pomyślnego zaskarżenia decyzji przed Trybunałem Sprawiedliwości, zostanie zapisana w budżecie, zależeć będzie od czasu trwania postępowania w Trybunale.

5.4 DZIAŁANIA W RAMACH POLITYKI SPÓJNOŚCI – SPRAWY SĄDOWE W TOKU

Są to zobowiązania warunkowe wobec państw członkowskich w związku z działaniami w ramach polityki spójności, ujęte w oczekiwaniu na wyznaczenie daty rozprawy lub wyrok Trybunału Sprawiedliwości.

5.5 KWOTY ZWIĄZANE ZE SPRAWAMI SĄDOWYMI I INNYMI SPORAMI PRAWNYMI

Pozycja ta odnosi się do powództw o odszkodowanie obecnie wniesionych przeciwko Komisji, innych sporów prawnych oraz szacunkowych kosztów postępowania przed sądem. Należy zauważyć, że w przypadku powództwa o odszkodowanie na mocy art. 288 Traktatu WE strona skarżąca musi udowodnić, że instytucja dopuściła się wystarczająco poważnego naruszenia przepisu prawa przynajmniej uprawnia osobom fizycznym, oraz wykazać faktyczne szkody poniesione przez stronę skarżącą, jak również istnienie związku przyczynowo-skutkowego między bezprawnym działaniem a szkodą.

INNE ISTOTNE POZYCJE

ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE ŚRODKÓW NIETYKORZYSTANYCH

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Zobowiązania dotyczące środków niewykorzystanych	165 236	155 642

Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty (fr. Reste à Liquidier — RAL) to kwota nieuregulowanych zobowiązań, w przypadku których nie dokonano jeszcze płatności lub umorzenia. Jest to normalna konsekwencja istnienia programów wieloletnich. Na dzień 31 grudnia 2011 r. kwota budżetowych RAL wynosiła 207 443 mln EUR. Powyższa kwota stanowi budżetowe RAL pomniejszone o powiązane kwoty, które ujęto w rachunku wyniku ekonomicznego za 2011 r. jako koszty.

ISTOTNE ZOBOWIĄZANIA PRAWNE

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
Działania strukturalne	142 916	210 638
Protokoły z krajami śródziemnomorskimi	264	263
Porozumienia w sprawie połowów	37	130
Program Galileo	320	513
Program GMES	400	390
TEN-T	3 416	3 530
Inne zobowiązania umowne	4 493	3 920
Ogółem	151 846	219 384

Przedmiotowe zobowiązania powstały, ponieważ Komisja zaciągnęła długoterminowe zobowiązania prawne w odniesieniu do kwot, które nie miały jeszcze pokrycia w budżecie w środkach na zobowiązania. Może to dotyczyć programów wieloletnich, takich jak działania strukturalne lub kwot, które Komisja Europejska zobowiązana jest zapłacić w przyszłości na mocy umów administracyjnych istniejących w dniu bilansowym (np. dotyczących świadczenia usług w zakresie ochrony, sprzętania itp., ale także zobowiązań umownych dotyczących konkretnych projektów, np. prac budowlanych).

Działania strukturalne

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie między zobowiązaniami prawnymi, w odniesieniu do których nie zaciągnięto jeszcze zobowiązań budżetowych, a maksymalnymi zobowiązaniami w powiązaniu z kwotami przewidzianymi w ramach finansowych na lata 2007–2013.

	<i>mln EUR</i>				
	Kwoty w perspektywie finansowej na lata 2007–2013 (A)	Zaciągnięte zobowiązania prawne (B)	Zobowiązania budżetowe na lata 2007–2011 (C)	Zobowiązania prawne pomniejszone o zobowiązania budżetowe (= B – C)	Maksymalne zobowiązanie (= A – C)
Fundusze polityki spójności	347 550	347 542	240 438	107 104	107 112
Zasoby naturalne	100 549	100 545	69 818	30 727	30 731
Instrument pomocy przedakcesyjnej	11 259	8 162	6 186	1 976	5 073
Ogółem	459 358	456 249	316 442	139 807	142 916

Protokoły z krajami śródziemnomorskimi

Zobowiązania te dotyczą protokołów finansowych ze śródziemnomorskimi państwami trzecimi. Ujęta kwota stanowi różnicę między całkowitą kwotą określoną w podpisanych protokołach a kwotą zobowiązań budżetowych ujętą w księgach. Protokoły te są międzynarodowymi traktatami, których nie można rozwiązać bez porozumienia obu stron, nawet gdyby procedura ta była w toku.

Porozumienia w sprawie połowów

Są to zaciągnięte zobowiązania, które są związane z umowami z państwami trzecimi i przeznaczone na działania w ramach międzynarodowych porozumień w sprawie połowów.

Program Galileo

Są to kwoty, które zobowiązano się przekazać na program Galileo, którego celem jest opracowanie europejskiego globalnego systemu nawigacji satelitarnej – zob. także nota 2.2.

Program GMES

Komisja zawarła umowę z ESA na okres od 2008 r. do 2013 r. na wdrażanie elementu Globalnego monitoringu środowiska i bezpieczeństwa (GMES) dotyczącego przestrzeni kosmicznej. Łączna orientacyjna kwota przeznaczona na ten program wynosi 728 mln EUR.

Zobowiązania dotyczące TEN-T

Kwota ta odnosi się do dotacji w dziedzinie transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) na okres od 2007 r. do 2013 r. Program dotyczy projektów uznanych za istotne z punktu widzenia rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i ma wspierać zarówno projekty w zakresie infrastruktury, jak i w zakresie badań i innowacji, by przyspieszać wdrażanie nowych technologii i procesów innowacyjnych w kontekście oddawania do użytku nowej infrastruktury transportowej. Łączna orientacyjna kwota przeznaczona na ten program wynosi 8 013 mln EUR.

Inne zobowiązania umowne

Ujęte kwoty odpowiadają kwotom zobowiązań, których płatność ma nastąpić w okresie objętym umowami. Największą kwotę w tej pozycji stanowi 2 572 mln EUR dotyczące postępowań związanych z udzielaniem zamówień na realizację przedsięwzięcia „Fusion for Energy” w ramach projektu ITER. Kolejną znaczącą kwotą jest 438 mln EUR związane z umowami na budowę budynków Parlamentu.

6. KOREKTY FINANSOWE I ODZYSKANIE ŚRODKÓW

6.1 WPROWADZENIE

W nocie tej przedstawiono korekty wykrytych błędów i nieprawidłowości, w szczególności w tej części budżetu UE, która jest wykonywana w ramach zarządzania dzielonego (tj. około 80 % całkowitego budżetu). W ramach zarządzania dzielonego Komisja powierza państwom członkowskim realizację programów UE, tj. wkład UE jest wypłacany państwom członkowskim, a zasadniczo powołanym w tym celu agencjom płatniczym, które są odpowiedzialne za wypłacanie środków beneficjentom. Tym samym państwa członkowskie są w głównej mierze odpowiedzialne za zapobieganie błędom i nieprawidłowościom popełnianym przez beneficjentów, ich wykrywanie i korygowanie, podczas gdy Komisja Europejska sprawuje ogólną funkcję nadzorczą (tj. sprawdza skuteczność funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli stosowanych przez państwa członkowskie).

W nocie tej uwzględnia się jedynie korekty finansowe i odzyskanie środków na poziomie UE. Korekty dokonane przez państwa członkowskie w wyniku ich własnych kontroli nie są ujmowane w systemie rachunkowości Komisji, gdyż państwa członkowskie mogą, w większości przypadków, ponownie wykorzystać te kwoty na inne wydatki kwalifikowalne. Państwa członkowskie prosi się jednak o przekazywanie Komisji zaktualizowanych informacji na temat kwot wycofanych, odzyskanych i pozostających do odzyskania w ramach funduszy strukturalnych oraz o wykazywanie oddzielnie korekt UE w sprawozdawczości dotyczącej okresu 2007-2013, by uniknąć nakładania się na siebie ryzyka. Informacje te nie zostały jednak wykazane poniżej ze względu na wiarygodność, jako że pozostają pewne wątpliwości co do jakości i kompletności danych przekazanych przez niektóre państwa członkowskie lub w odniesieniu do niektórych programów, jak wskazano we wstępnych ustaleniach z kontroli UE dotyczących odzyskania środków, przeprowadzonych w państwach członkowskich.

6.1.1 *Korekty finansowe*

Korekty finansowe są głównym narzędziem stosowanym do korygowania błędów i nieprawidłowości w kontekście zarządzania dzielonego. Komisja Europejska dokonuje korekt finansowych, aby wyłączyć z finansowania unijnego te wydatki, które nie są zgodne z obowiązującymi zasadami i przepisami. Korekty finansowe można także zastosować w przypadku wykrycia poważnych niedociągnięć w systemach zarządzania i kontroli państw członkowskich. Ostatecznym celem tego mechanizmu korygującego jest zapewnienie legalności i prawidłowości wszystkich wydatków zgłaszanych przez państwa członkowskie (tj. wydatków, na podstawie których wypłacane są środki stanowiące wkład UE). Wystawienie przez Komisję nakazu odzyskania środków w celu odzyskania nienależnie wypłaconych środków jest tylko jednym ze sposobów dokonania korekty finansowej.

Dokonywanie korekty finansowej składa się z trzech głównych kroków:

(1) *Korekty finansowe w toku:*

Kwotę tę szacuje się w sposób następujący:

- w przypadku **rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich** kwota korekt finansowych w toku opiera się na szacunku kwoty wydatków, które prawdopodobnie mogą zostać wyłączone z finansowania przez UE w następstwie przyszłych decyzji w sprawie zgodności. Z uwagi na fakt, że korekty w ramach EFRG ustalane są w skali roku budżetowego na bazie poniesionych wydatków, możliwe jest obliczenie średniej korekt finansowych za zamknięty rok finansowy i ekstrapolowanie tego odsetka na bardziej niedawne lata budżetowe, w odniesieniu do których kontrole są nadal w toku. Wiarygodność tej metody jest poddawana ciągłej ocenie poprzez porównanie szacunkowej kwoty z wynikami kontroli zgodności zakończonych w danych latach.
- w przypadku **polityki spójności** kwota ujęta jako korekta finansowa **w toku** opiera się na ustaleniach kontroli Komisji i Trybunału Obrachunkowego lub OLAF-u, wobec których podejmowane są we wszystkich przypadkach działania następcze przez odpowiednią dyrekcję generalną na drodze toczących się postępowań kontradiktoryjnych wobec odnośnych państw członkowskich. Jest ona wynikiem możliwie najlepszego i ostrożnego oszacowania z uwzględnieniem stanu działań następczych po kontrolach oraz wydanych pism zawierających ostateczne stanowiska lub pism zawiadamiających o możliwości wstrzymania płatności na dzień 31 grudnia 2011 r. Wysokość tej kwoty na pewno ulegnie zmianie w następstwie postępowania kontradiktoryjnego, w ramach którego państwa członkowskie mają możliwość przedłożenia dalszych dowodów na poparcie swoich roszczeń.

(2) *Korekty finansowe stwierdzone/potwierdzone:*

Kwota korekty finansowej jest ustalona bez wątpliwości i jest ostateczna; jest ona „**stwierdzona**” decyzją Komisji albo „**potwierdzona**” (tj. przyjęta) przez państwo członkowskie. W obszarze **rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich** w latach 2007-2013 EFRG (tj. Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji) oraz EFRROW (tj. Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) zastąpiły EFOGR (tj. Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej) (2000-2006). Decyzje o dokonaniu korekty są podejmowane głównie w wyniku weryfikacji wydatków zgłoszonych przez państwo członkowskie, która podlega następującym procedurom rozliczania rachunków:

- decyzja w sprawie rocznego rozliczenia finansowego podejmowana jest przez Komisję w celu formalnego przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego agencji płatniczych na podstawie weryfikacji zarządzania oraz poświadczeń; obejmuje ona również decyzję w sprawie rozliczenia finansowego za nieprzestrzeżenie terminów płatności. W wyniku tego mogą zostać ustalone korekty finansowe w odniesieniu do płatności, przy których nie przestrzegano terminów określonych przepisami prawa;
- przyjmowana przez Komisję decyzja w ramach kontroli zgodności w ujęciu wieloletnim dotyczy zgodności wydatków zgłoszonych przez państwa członkowskie z obowiązującymi zasadami i przepisami UE.

W obszarze **polityki spójności** stwierdzone lub potwierdzone korekty finansowe są wynikiem kontroli przeprowadzonych przez Komisję, Europejski Trybunał Obrachunkowy lub OLAF.

(3) *Korekty finansowe wykonane:*

W przypadku EFRG korekty finansowe **przeprowadza się** zawsze w drodze odliczenia w miesięcznych deklaracjach. W przypadku **rozwoju obszarów wiejskich** korekt finansowych dokonuje się poprzez wydanie nakazów odzyskania środków.

Korekt finansowych w ramach **polityki spójności dokonuje się** w następujący sposób:

- a) jeżeli państwo członkowskie nie zgadza się z wymaganą lub zaproponowaną przez Komisję korektą, będącą wynikiem przeprowadzenia formalnego postępowania kontradyktoryjnego z państwem członkowskim, które obejmuje zawieszenie płatności na rzecz danego programu; w takim przypadku Komisja musi w ciągu trzech miesięcy od daty przeprowadzenia formalnego postępowania wyjaśniającego z państwem członkowskim (sześciu miesięcy w przypadku programów na lata 2007-2013) przyjąć formalną decyzję o korekcie finansowej i wystawić **nakaz odzyskania środków** w celu uzyskania od państwa członkowskiego zwrotu wypłaconych środków. Takie przypadki powodują obniżkę netto wkładu UE na rzecz danego programu operacyjnego objętego korektą finansową (nie istnieje możliwość, aby państwo członkowskie ponownie wykorzystało kwotę podlegającą korekcie na inne działania kwalifikowalne);
- b) jeżeli korekta zostaje przyjęta, państwo członkowskie odlicza (wycofuje) tę kwotę od kwoty w kolejnym wniosku o płatność przedkładanym Komisji przed zakończeniem procedury odzyskiwania na szczeblu krajowym (**wycofanie**) lub po zakończeniu procedury odzyskiwania na szczeblu krajowym i rzeczywistym odzyskaniu odpowiednich kwot od beneficjentów (**odzyskanie na szczeblu krajowym**); w obydwu przypadkach (wycofanie lub odzyskanie na szczeblu krajowym, gdy odpowiednia kwota jest odliczana od kwoty w kolejnym wniosku o płatność) obowiązujące przepisy dopuszczają zastąpienie nieprawidłowego wydatku innym wydatkiem kwalifikowalnym, a środki można wykorzystać ponownie na inne działania kwalifikowalne, w ramach których poniesiono prawidłowe wydatki. W takich przypadkach korekty nie mają wpływu na sprawozdania Komisji, jako że poziom finansowania UE na poszczególne programy nie zmniejsza się. Tym samym interesy finansowe UE są zabezpieczone przed nieprawidłowościami i nadużyciami finansowymi. Zatwierdzenie nakazu odzyskania środków lub wniosku o płatność, w zależności od przypadku, przez urzędnika zatwierdzającego w systemie rachunkowości jest niezbędnym krokiem do dokonania korekty finansowej. W przypadku nakazu odzyskania środków wykonanie zostaje ujęte w momencie wystawienia nakazu i przed wypłynięciem środków pieniężnych, ponieważ nakazy odzyskania środków dotyczące korekt finansowych wystawia się na państwa członkowskie, a płatności są zawsze dokonywane w terminie wymagalności lub przed tym terminem lub też kompensowane kolejnymi płatnościami.
- c) Przy zamknięciu programu, kiedy nie jest możliwe ponowne wykorzystanie środków przez państwo członkowskie, kwota objęta korektą finansową jest **odliczana** od końcowego zestawienia wydatków przekazywanego przez państwo członkowskie lub **umarzana** przez Komisję.

6.1.2 **Odzyskanie środków**

Odzyskanie środków jest sposobem dokonywania korekt finansowych, które ujmowane są oddzielnie z uwagi na fakt, że oznacza to rzeczywisty zwrot środków pieniężnych do budżetu (lub kompensowanie).

Zgodnie z rozporządzeniem finansowym urzędnik zatwierdzający powinien wystawiać nakazy odzyskania środków na kwoty, które zostały nienależnie wypłacone. Odzyskania dokonuje się następnie w drodze bezpośredniego przelewu bankowego od dłużnika (np. państwa członkowskiego) lub kompensatę stosownej kwoty z kwotami, które Komisja ma wypłacić państwu członkowskiemu. W rozporządzeniu finansowym przewidziano dodatkowe procedury zapewniające odzyskanie środków niezwróconych w terminie, które księgowy Komisji stosuje w szczególnych przypadkach.

W obszarze **rolnictwa** państwa członkowskie są zobowiązane do wskazania błędów i nieprawidłowości oraz odzyskania kwot nienależnie wypłaconych, zgodnie z krajowymi zasadami i procedurami. W przypadku EFRG kwoty odzyskane od beneficjentów przekazywane są na rachunek Komisji po odliczeniu przez państwa członkowskie 20 % kwoty (średnio), a Komisja księguje je w rachunku wyniku ekonomicznego jako przychód. Jeśli chodzi o EFFROW, odzyskane kwoty są odliczane od następnego wniosku o płatność przed przesłaniem go do służb Komisji, a zatem odnośna kwota może być ponownie wykorzystana w ramach programu. Jeżeli państwo członkowskie nie podejmuje działań na rzecz odzyskania lub nie wykazuje staranności w swoich działaniach, Komisja może postanowić o podjęciu interwencji oraz o nałożeniu na dane państwo członkowskie korekty finansowej.

W obszarze **polityki spójności** państwa członkowskie (a nie Komisja) są w głównej mierze odpowiedzialne za odzyskiwanie od beneficjentów kwot nienależnie wypłaconych, w stosownych przypadkach powiększonych o odsetki za zwłokę. Kwoty odzyskane przez państwa członkowskie nie są uwzględnione w niniejszej notce, która przedstawia jedynie kwoty do odzyskania ustalone przez Komisję. W odniesieniu do okresu

2007-2013 państwa członkowskie są prawnie zobowiązane do przekazania Komisji jasnych i uporządkowanych danych dotyczących kwot wycofanych ze współfinansowania przed zakończeniem krajowego postępowania w celu odzyskania środków oraz kwot rzeczywiście odzyskanych od beneficjentów na poziomie krajowym.

6.1.3 *Zawieszenie lub wstrzymanie płatności*

Zgodnie z obowiązującymi w tej dziedzinie przepisami Komisja może także:

- **wstrzymać** bieg terminu płatności na okres nieprzekraczający 6 miesięcy w odniesieniu do programów na lata 2007-2013, jeżeli:
 - a) istnieją dowody wskazujące na znaczące uchybienie w funkcjonowaniu systemów zarządzania i kontroli w odnośnych państwach członkowskich;
 - b) służby Komisji muszą przeprowadzić dodatkową weryfikację po otrzymaniu informacji, że wydatki ujęte w poświadczonym zestawieniu wydatków związane są z poważnymi nieprawidłowościami, które nie zostały poprawione;
- **zawiesić** całość lub część płatności okresowej na rzecz państwa członkowskiego w odniesieniu do programów zarówno na lata 2000-2006, jak i 2007-2013, w trzech następujących przypadkach:
 - a) jeżeli istnieją dowody wskazujące na poważne uchybienia w systemie zarządzania i kontroli stosowanym w przypadku programu, a państwo członkowskie nie podjęło niezbędnych środków naprawczych; lub
 - b) wydatek ujęty w poświadczonym zestawieniu wydatków jest związany z poważną nieprawidłowością, która nie została skorygowana; lub
 - c) doszło do poważnego naruszenia przez państwo członkowskie jego zobowiązań w zakresie zarządzania i kontroli.

Jeżeli państwo członkowskie nie zastosuje wymaganych środków, Komisja może nałożyć korektę finansową.

6.1.4 *Inne rodzaje zarządzania*

Jeżeli chodzi o część budżetu UE, która podlega zarządzaniu bezpośredniemu, wydatki niezgodne z obowiązującymi zasadami i przepisami są przedmiotem nakazu odzyskania środków wystawianego przez Komisję lub są odliczane od kolejnego zestawienia poniesionych wydatków. Jeżeli beneficjent dokonuje odliczenia bezpośrednio w zestawieniu poniesionych wydatków, informacji tej nie można ująć w systemie rachunkowości Komisji. Za odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych w ramach zarządzania zdecentralizowanego i pośredniego zarządzania scentralizowanego odpowiedzialne są państwa członkowskie, państwa trzecie lub agencje. W ramach zarządzania wspólnego również stosuje się instrumenty korygujące, określone w umowach zawieranych z organizacjami międzynarodowymi.

Wszystkie kwoty są podane w zaokrągleniu do miliona euro. Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych niektóre dane finansowe w tabelach mogą się nie sumować. Kwoty oznaczone jako 0 to kwoty niższe niż 500 000 EUR. Kwoty równe zero oznaczono za pomocą łącznika (-).

6.2 TABELE ZBIORCZE

Korekty finansowe i odzyskanie środków stwierdzone/potwierdzone w 2011 r.

		<i>mln EUR</i>	
	Nota	2011	2010
Korekty finansowe:			
Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	6.3.1	733	1 128
Polityka spójności	6.4.1	673	925
Inne	6.5	0	0
Korekty finansowe razem		1 406	2 053
Odzyskanie środków			
Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	6.3.1	335	292
Polityka spójności	6.4.4	50	24

mln EUR			
	Nota	2011	2010
Inne	6.5	377	301
Odzyskanie środków razem		762	617
Ogółem stwierdzone/potwierdzone w 2011 r.		2 168	2 670

Korekty finansowe i odzyskanie środków wykonane w 2011 r.

mln EUR			
	Nota	2011	2010
Korekty finansowe:			
Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	6.3.2	483	814
Polityka spójności	6.4.2	624	737
Inne	6.5	0	0
Korekty finansowe razem		1 107	1 551
Odzyskanie środków			
Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	6.3.2	339	286
Polityka spójności	6.4.4	48	25
Inne	6.5	346	274
Odzyskanie środków razem		733	585
Ogółem wykonane w 2011 r.		1 840	2 136

6.3 KOREKTY FINANSOWE I ODZYSKANIE ŚRODKÓW – ROLNICTWO I ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH**6.3.1 Korekty finansowe i odzyskanie środków stwierdzone w 2011 r.**

mln EUR		
	2011	2010
EFRG:		
Rozliczenie finansowe i nieprzestrzegane terminy płatności	(63)	33
Kontrola zgodności	728	1 022
Rozwój obszarów wiejskich:		
TRDI 2000-2006	3	49
SAPARD 2000-2006	6	3
EFRROW 2007-2013	58	20
Korekty finansowe razem	733	1 128
EFRG:		
EFRG - nieprawidłowości	174	178
Rozwój obszarów wiejskich:		
TRDI – odzyskanie środków	8	10
SAPARD – odzyskanie środków	30	5
EFRROW – nieprawidłowości	123	98
Odzyskanie środków razem	335	292
Ogółem	1 068	1 420

Kwoty EFRG w podziale na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 1.

Wszystkie powyższe kwoty ujęto w rachunku wyniku ekonomicznego Komisji.

Kwota w pozycji dotyczącej procedur kontroli zgodności zmniejszyła się w 2011 r. po wcześniejszym zwiększeniu w latach 2009 i 2010. W 2010 r. kwota ta była wyjątkowo wysoka, ponieważ wśród procedur, w sprawie których decyzje zapadły w ciągu roku, była znacząca niewykonana procedura kontroli zgodności dotycząca kwoty 471 mln EUR, wykonana w 2011 r., chociaż decyzja w jej sprawie zapadła przed końcem roku. Kwoty w procedurach dotyczących 2011 r., w sprawie których podjęto decyzje, obecnie sięgają poziomów porównywalnych z tymi w 2009 r. i latach wcześniejszych.

Ujemna kwota rozliczenia finansowego w wysokości 63 mln EUR stanowi kwoty wypłacone niektórym państwom członkowskim (głównie Włochom i Zjednoczonemu Królestwu), które przekraczały kwoty do odzyskania za ten rok.

Należy zauważyć, że kwoty korekt finansowych stwierdzonych/potwierdzonych, podane dla rozwoju obszarów wiejskich oraz kwoty wykonanych korekt finansowych podane poniżej obejmują także odzyskane środki w związku z nieprawidłowościami w kwocie 0,2 mln EUR w 2011 r. (w 2010 r.: 3 mln EUR). Są to kwoty pobrane przez Komisję Europejską po odzyskaniu nienależnych płatności przez państwa członkowskie.

6.3.2 Korekty finansowe i odzyskanie środków wykonane w 2011 r.

	mln EUR	
	2011	2010
EFRG:		
Rozliczenie finansowe i nieprzestrzegane terminy płatności	(63)	33
Kontrola zgodności	506	728
Rozwój obszarów wiejskich:		
TRDI 2000-2006	3	49
SAPARD 2000-2006	6	3
EFROW 2007-2013	31	0
Korekty finansowe razem	483	814
EFRG:		
EFRG - nieprawidłowości	178	172
Rozwój obszarów wiejskich:		
TRDI – odzyskanie środków	8	10
SAPARD – odzyskanie środków	30	5
EFROW – nieprawidłowości	123	98
Odzyskanie środków razem	339	286
Ogółem	822	1 101

Kwoty EFRG w podziale na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 2.

6.3.3 Korekty finansowe – skumulowane dane liczbowe

Korekty finansowe stwierdzone w stosunku do EFRG – skumulowane dane za lata 1999-2011

	mln EUR	
	Na koniec 2011 r.	Na koniec 2010 r.
Procedury rozliczania rachunków EFRG	7 717	7 035

Kwoty rozliczeń EFRG w podziale na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 3.

Skumulowane dane za 2011 r. odpowiadają kwotom będącym przedmiotem decyzji w ramach kontroli zgodności nr 1 do 36 podjętych do dnia 15 października 2011 r., który kończy rok budżetowy EFRG. Kwoty stwierdzone w roku kalendarzowym 2011 wynoszą 728 mln EUR (zob. nota 6.3.1) i obejmują kwotę 682 mln EUR stwierdzoną w roku budżetowym 2011, która odpowiada różnicy między skumulowanymi danymi na koniec 2011 r. i skumulowanymi danymi na koniec 2010 r. z tabeli powyżej.

Należy zauważyć, że wszystkie decyzje w ramach kontroli zgodności zostały formalnie podjęte w drodze decyzji Komisji, natomiast decyzje o rozliczeniu finansowym wymagają zazwyczaj więcej czasu, w związku z czym ich wpływ na sprawozdania będzie widoczny w nadchodzących latach.

Korekty stwierdzone w stosunku do rozwoju obszarów wiejskich – skumulowane dane za lata 2000 - 2011

mln EUR

	Na koniec 2011 r.	Na koniec 2010 r.
Korekty finansowe w ramach obszaru „Rozwój obszarów wiejskich”:		
TRDI 2000-2006	64	61
SAPARD 2000-2006	24	17
EFRRROW 2007-2013	79	21
Ogółem	167	98

6.3.4 Korekty finansowe i odzyskiwanie środków w toku

Korekty finansowe w toku

mln EUR

	Korekty finansowe w toku na dzień 31.12.2010	Nowe korekty finansowe w toku w 2011 r.	Korekty finansowe stwierdzone w 2011 r.	Korekty do korekt finansowych stwierdzonych lub w toku na dzień 31.12.2010	Korekty finansowe w toku na dzień 31.12.2011
EFRG:					
EFRG – przyszłe decyzje dotyczące zgodności i decyzje finansowe	2 288	573	(665)	8	2 204
Rozwój obszarów wiejskich:					
TRDI 2000-2006	7	29	(3)	1	34
SAPARD 2000-2006	68	36	(6)	(20)	77
EFRRROW 2007-2013	123	179	(58)	261	505
Korekty finansowe w toku ogółem	2 486	818	(732)	250	2 821

Kwota korekt finansowych w ramach EFRG w toku na koniec 2011 r. świadczy o tym, że ujednolicono metodę szacowania w odniesieniu do przyszłych decyzji w sprawie zgodności.

Zmniejszenie kwoty korekt finansowych w toku wynika z faktu, że programy SAPARD i TRDI wchodzi w fazę końcową.

Jeżeli chodzi o EFRROW, wzrost jest spowodowany przede wszystkim zmianą metody szacowania. Do ubiegłego roku stosowana metoda ekstrapolacji była oparta na danych historycznych, tj. danych dotyczących rzeczywistych spraw wszczętych w odniesieniu do EFRG na lata 2000-2006. Szacunki te porównywano następnie z danymi z rzeczywistych spraw wszczętych w odniesieniu do pierwszych lat realizacji programów EFRROW. W ubiegłym roku okazało się jednak, że przy zastosowaniu tej metody uzyskuje się kwoty niższe niż te wynikające de facto z wszczętych spraw. W związku z tym metodę ekstrapolacji dostosowano tak, by była ona bardziej zbliżona do metody stosowanej w przypadku EFRG, ponieważ obydwa fundusze podlegają temu samemu procesowi kontroli/rozliczenia. Kwoty wykazane jako będące w toku dają obecnie bardziej realistyczny obraz przyszłych korekt finansowych.

Odzyskiwanie środków w toku

<i>mln EUR</i>					
	Odzyskiwanie środków w toku na dzień 31.12.2010	Nowe przypadki odzyskiwania środków w toku w 2011 r.	Odzyskanie środków stwierdzone w 2011 r.	Odzyskanie środków stwierdzone lub będące w toku na dzień 31.12.2010 - korekty	Odzyskiwanie środków w toku na dzień 31.12.2011
EFRG:					
EFRG - nieprawidłowości	323	199	(174)	(95)	253
Rozwój obszarów wiejskich:					
TRDI 2000-2006	7	6	(8)	7	12
SAPARD 2000-2006	94	6	(30)	(19)	50
EFRROW 2007-2013	22	65	(123)	81	45
Odzyskiwanie środków w toku - ogółem	446	275	(335)	(26)	360

6.4 KOREKTY FINANSOWE I ODZYSKANIE ŚRODKÓW W RAMACH POLITYKI SPÓJNOŚCI

6.4.1 Korekty finansowe stwierdzone/potwierdzone w 2011 r.

Korekty finansowe stwierdzone/potwierdzone w 2011 r. według okresów programowania

<i>mln EUR</i>		
	2011	2010
Polityka spójności (praca organów UE)		
— programy na lata 1994 - 1999	13	136
— programy na lata 2000 - 2006	440	788
— programy na lata 2007 - 2013	220	2
Ogółem	673	925

Powyższe kwoty w podziale na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 4.

W 2011 r. zgłoszono bardzo niewiele korekt finansowych w odniesieniu do okresu programowania 1994-99, ponieważ zdecydowana większość programów jest zamknięta. Liczba ta będzie się dalej zmniejszać w przyszłości. W odniesieniu do okresu programowania 2000-2006 korekty finansowe są zgłaszane i potwierdzane podczas trwającego procesu zamykania programów. Kontrole będą jednak w dalszym ciągu przeprowadzane, nawet w stosunku do zamkniętych programów. Przewiduje się, że kwota korekt finansowych stwierdzonych/potwierdzonych dla okresu sprawozdawczego 2007-2013 w porównaniu z rokiem ubiegłym będzie dalej się zwiększać w najbliższych latach w wyniku prowadzonych obecnie kontroli na miejscu.

Korekty finansowe stwierdzone/potwierdzone w 2011 r. oraz ich wykonanie w 2011 r.

	mln EUR					
	EFRR	FS	EFS	IFOR/EFF ⁽¹⁾	EFOGR Sekcja Orientacji	Ogółem
Korekty finansowe w latach 1994-1999:						
Wykonane w drodze umorzenia/ odliczenia w czasie zamknięcia	6	—	—	—	—	6
wykonane w drodze nakazu odzyskania środków	2	—	1	0	1	4
jeszcze nie wykonane	3	—	—	—	—	3
Okres 1994-1999 razem	11	—	1	0	1	13
Korekty finansowe w latach 2000-2006:						
Wykonane w drodze umorzenia/ odliczenia w czasie zamknięcia	217	72	8	0	0	297
wykonane przez państwa członkowskie	(10)	4	—	—	—	(6)
wykonane w drodze nakazu odzyskania środków	5	3	—	—	0	8
jeszcze nie wykonane	199	(62)	0	3	—	140
Okres 2000-2006 razem	411	17	9	3	0	440
Korekty finansowe w latach 2007-2013:						
wykonane w drodze umorzenia/odliczenia w czasie zamknięcia	—	—	—	—	—	0
wykonane przez państwa członkowskie	2	—	158	—	—	160
wykonane w drodze nakazu odzyskania środków	—	—	—	—	—	0
jeszcze nie wykonane	0	—	59	—	—	59
Okres 2007-2013 razem	3	—	218	—	—	220
Korekty finansowe stwierdzone/ potwierdzone w 2011 r. ogółem	424	17	227	3	1	673
Korekty finansowe stwierdzone/ potwierdzone w 2010 r. ogółem	494	258	49	91	33	925

(¹) EFF: Europejski Fundusz Rybacki (EFF) zastąpił Instrument Finansowy Orientacji Rybołówstwa (IFOR) w odniesieniu do okresu programowania 2007-2013.

Z całkowitej kwoty 673 mln EUR potwierdzonej w 2011 r. 233 mln EUR stanowią kwoty potwierdzone w poprzednich latach, lecz dotychczas niewykazane, oraz korekty wcześniej wykazanych kwot. Wynika to z jednej strony z tego, że zarządzanie dokumentacją przy korektach finansowych nie ma charakteru księgowego, co umożliwi zgłaszanie nowych spraw na późniejszym etapie, a z drugiej strony z tego, że w niektórych sprawach kwota ostateczna korekty finansowej nałożonej w trakcie programu operacyjnego jest znana dopiero w momencie zamknięcia.

Korekty finansowe potwierdzone/stwierdzone w danym roku i wykonane poprzez wystawienie nakazu odzyskania środków przez Komisję (tj. poprzez zwrot środków na rzecz Komisji) wynoszą 12 mln EUR, z czego 4 mln EUR przypada na okres 1994-99, a 8 mln EUR – na okres 2000-06 (w 2010 r.: 158 mln EUR). Należy zauważyć, że wykonanie korekt finansowych w drodze nakazu odzyskania środków stanowi jedynie niewielką część ogółu korekt finansowych (tj. mniej niż 3 % kwoty wykonanej w 2011 r.). Wynika to z obowiązujących przepisów sektorowych, które przewidują, że państwa członkowskie mogą przyjąć korektę finansową zaproponowaną przez Komisję, a następnie zastąpić nieprawidłowy wydatek wydatkiem prawidłowym w czasie realizacji programu (przy zamknięciu programu państwa członkowskie nie mają już jednak możliwości przedłożenia innych wydatków w celu zastąpienia wydatku nieprawidłowego), co oznacza, że Komisja nie musi wystawiać nakazu odzyskania środków. Komisja wystawia nakazy odzyskania środków jedynie w przypadkach, gdy państwo członkowskie odrzuca korektę finansową i Komisja musi podjąć formalną decyzję w sprawie korekty, lub ewentualnie na etapie zamykania programu, gdy korekta finansowa nałożona przez Komisję jest wyższa od kwoty, której domaga się państwo członkowskie.

W przypadku EFRR kwoty korekt za 2011 r. w dalszym ciągu dotyczą przede wszystkim programów na lata 2000-2006, w przypadku których trwa proces zamykania: po analizie poświadczeń zamknięcia korekty oparte na ekstrapolacji na każdy program poziomów ryzyka rezydualnego obliczonych dla poszczególnych programów zostały potwierdzone w 2011 r. i będą kontynuowane w 2012 r. Korekty finansowe w momencie zamknięcia oznaczają zmniejszenie netto finansowania zapewnianego przez UE (tj. zmniejszenie ostatecznych kwot, które mają zostać wypłacone, lub odzyskanie kwoty, jeżeli kwota ostateczna do wypłaty jest mniejsza niż kwota korekty).

W odniesieniu do EFS większa część kwoty korekt finansowych stwierdzonych/potwierdzonych w 2011 r. dotyczy okresu programowania 2007-13, ponieważ wraz ze wzrostem stopnia wykonania programów wzrasta liczba zakończonych kontroli. W przypadku okresu programowania 2000-06 państwa członkowskie nie mają już możliwości zastępowania nieprawidłowych wydatków wydatkami prawidłowymi, lecz jako że programy są na etapie zamykania państwa członkowskie wskazały w dokumentach zamknięcia, czy korekty finansowe zostały odliczone i kwoty te wykazano w tabeli powyżej. Korekty finansowe stwierdzone/potwierdzone w stosunku do okresu programowania 1994-99 odnoszą się do korekt finansowych wynikających z decyzji Komisji lub do wskazanych przez państwa członkowskie nieprawidłowości po zamknięciu programu operacyjnego, w związku z którymi Komisja wystawia nakaz odzyskania środków.

W przypadku IFOR/EFF korekty finansowe stwierdzone/potwierdzone w kwocie 3 mln EUR odnoszą się zarówno do procesu zamknięcia niektórych programów, jaki i zakończenia kontroli innych programów.

W przypadku Sekcji Orientacji EFOGR nie wszystkie programy zostały zamknięte. Korekty finansowe będą dalej zgłaszane w 2012 r. i 2013 r., nawet jeżeli kwoty, których one dotyczą, są bardzo niewielkie.

Należy zauważyć, że kwoty wykazane w powyższych tabelach w stosunku do Sekcji Orientacji EFOGR obejmują także odzyskania środków w przypadku nieprawidłowości na kwotę 2 mln EUR w 2011 r. (w 2010 r.: 3 mln EUR). Są to kwoty pobrane przez Komisję Europejską w drodze decyzji Komisji po odzyskaniu nienależnych płatności przez państwa członkowskie.

6.4.2 Korekty finansowe wykonane w 2011 r.

Korekty finansowe wykonane w 2011 według okresów programowania

	mln EUR	
	2011	2010
Polityka spójności (praca organów UE)		
— programy na lata 1994 - 1999	32	476
— programy na lata 2000 - 2006	432	259
— programy na lata 2007 - 2013	160	2
Ogółem	624	737

Powyższe kwoty w podziale na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 5.

Należy zauważyć, że powyższe kwoty, w szczególności te, które odnoszą się do okresu programowania 2000-2006, nie obejmują ogółu korekt finansowych wykazanych przez państwa członkowskie we wnioskach o płatność końcową otrzymanych przez Komisję w 2010 r., będących w trakcie zatwierdzania. Na tym etapie korekta finansowa jest wykonywana przez państwo członkowskie, które poświadczają odliczenie kwoty korekty finansowej od kwoty znajdującej się we wniosku o płatność końcową. W kontekście zamknięcia programu w przepisach przewidziany jest jednak dłuższy termin na zatwierdzenie wniosku przez urzędnika zatwierdzającego w systemie rachunkowości, zanim wniosek zostanie w pełni rozpatrzony i Komisja dokona płatności. Wnioski o płatności otrzymane przed końcem 2010 r., które nie były zatwierdzone na koniec 2011 r., obejmują korekty finansowe, lecz ponieważ te wnioski o płatność zostaną rozpatrzone dopiero w 2012 r. i kolejnych latach, kwota wykonanych korekt finansowych zostanie wykazana po zweryfikowaniu wszystkich dokumentów zamknięcia oraz pełnej autoryzacji odpowiednich transakcji finansowych. Korekty dotyczące obecnego okresu programowania 2007-13 powinny ulegać dalszemu zwiększeniu w nadchodzących latach wskutek prowadzonych obecnie kontroli na miejscu.

Korekty finansowe wykonane w 2011 r. (stwierdzone/potwierdzone w 2011 r. i latach poprzednich)

	<i>mln EUR</i>					
	EFRR	FS	EFS	IFOR/EFF	EFOGR Sekcja Orientacji	Ogółem rok 2011
Korekty finansowe w latach 1994-1999:						
Potwierdzone w 2011 r.	8	—	1	0	1	10
potwierdzone w poprzednich latach	22	—	0	—	0	22
Okres 1994-1999 razem	30	—	1	0	1	32
Korekty finansowe w latach 2000-2006:						
potwierdzone w 2011 r.	211	79	0	0	0	291
potwierdzone w poprzednich latach	175	35	19	(90)	—	140
Okres 2000-2006 razem	387	115	19	(90)	0	432
Korekty finansowe w latach 2007-2013:						
potwierdzone w 2011 r.	2	—	157	—	—	160
potwierdzone w poprzednich latach	0	—	1	—	—	1
Okres 2007-2013 razem	2	—	158	—	—	161
Korekty finansowe wykonane w 2011 r. ogółem	419	115	178	(90)	1	624
Korekty finansowe wykonane w 2010 r. ogółem	542	21	42	90	41	737

Z kwoty 624 mln EUR wykazanej jako korekta finansowa wykonana w 2011 r. 212 mln EUR stanowi korekty wykonane w poprzednich latach, lecz dotychczas niewykazane, jak również korekty wcześniej wykazanych kwot, dokonane z tych samych przyczyn, jak te, które podano w nocie 6.4.1.

Korekty finansowe wykonane w 2011 (według metody wykonania)

	<i>mln EUR</i>					
	EFRR	FS	EFS	IFOR/EFF	EFOGR Sekcja Orientacji	OGÓLEM
Korekty finansowe w latach 1994-99:						
wykonane w drodze umorzenia/odliczenia w czasie zamknięcia	23	—	—	—	—	23
wykonane w drodze nakazu odzyskania środków	7	—	1	0	1	9
Okres 1994-1999 razem	30	—	1	0	1	32
Korekty finansowe w latach 2000-2006:						
wykonane w drodze umorzenia/odliczenia w czasie zamknięcia	237	94	19	0	0	351
wykonane przez państwa członkowskie	142	17	—	(90)	—	69
wykonane w drodze nakazu odzyskania środków	8	4	—	—	0	12
Okres 2000-2006 razem	387	115	19	(90)	0	432
Korekty finansowe w latach 2007-2013:						
wykonane w drodze umorzenia/odliczenia w chwili zakończenia	—	—	—	—	—	0
wykonane przez państwa członkowskie	2	—	158	—	—	160
wykonane w drodze nakazu odzyskania środków	—	—	—	—	—	0
Okres 2007-2013 razem	2	—	158	—	—	160
Korekty finansowe wykonane w 2011 r. ogółem	419	115	178	(90)	1	624
Korekty finansowe wykonane w 2010 r. ogółem	542	21	42	90	41	737

Korekty finansowe wykonane w danym roku w drodze nakazu odzyskania środków wystawionego przez Komisję (tj. poprzez zwrot środków na rzecz Komisji) wynoszą 21 mln EUR, z czego 9 mln przypada na okres 1994-1999, a 12 mln EUR – na okres 2000-2006 (w 2010 r.: 158 mln EUR). Z przyczyn podanych powyżej w nocie **6.4.1** wykonanie w drodze nakazu odzyskania środków stanowi jedynie bardzo niewielką część korekt finansowych (tj. 3 % kwoty korekt wykonanych w 2011 r.).

W przypadku EFRR należy zauważyć, że ponieważ wnioski o płatność końcową złożone we wrześniu 2010 r. są nadal zatwierdzane, nie uwzględniono ich w powyższych danych dotyczących wykonania, co wyjaśnia stosunkowo niższe stopnie wykonania na poziomie 65 % i 78 % odpowiednio w przypadku EFRR i Funduszu Spójności. Niemal wszystkie kwoty korekt do wykonania wynikają z trwającego procesu zamykania programów na lata 2000-2006: 2,1 mld EUR (z łącznej nierozliczonej kwoty 2,2 mld EUR) uwzględniono w otrzymanych wnioskach o płatność końcową z EFRR/Funduszu Spójności, ale korekty te zostaną ujęte jako wykonane dopiero po zatwierdzeniu płatności salda końcowego w najbliższych miesiącach.

Jeżeli chodzi o EFS, wszystkie korekty finansowe wykonane w drodze wystawienia nakazu odzyskania środków dotyczą okresu programowania 1994-1999, ponieważ programy są zamknięte. W stosunku do okresu 2000-2006 korekty zostały podane przez państwa członkowskie w dokumentach zamknięcia lub przez Komisję, która następnie zwraca się do państwa członkowskiego o potwierdzenie, że kwoty te należy odliczyć w czasie zamknięcia. W związku z tym nie wystawia się żadnych nakazów odzyskania środków. Warto zwrócić uwagę, że wiele programów jest jeszcze przedmiotem analizy, w związku z czym kwota korekt finansowych wykonanych w czasie zamknięcia zwiększy się w nadchodzących latach w następstwie trwającego obecnie procesu zamykania programów (analiza dokumentów zamknięcia oraz autoryzacja finansowa wniosku o ostatnią płatność).

W przypadku IFOR/EFF ujemna kwota 90 mln EUR stanowi korektę kilku korekt finansowych zastosowanych w stosunku do Hiszpanii, które błędnie wykazano w 2010 r. jako wykonane. Państwo członkowskie odliczyło stosowne kwoty we wnioskach przesłanych Komisji w 2010 r., lecz wnioski te stanowiły część dokumentów zamknięcia dla tego programu i były nadal przetwarzane przez Komisję na dzień 31.12.2010 r. Zgodnie z definicją wykonania korektę tę wykazuje się jako kwotę ujemną w danych za 2011 r.

6.4.3 Korekty finansowe – skumulowane dane liczbowe i stopień wykonania

Korekty finansowe stwierdzone/potwierdzone – skumulowane dane liczbowe

<i>mln EUR</i>					
	Okres 1994-1999	Okres 2000-2006	Okres 2007-2013	Ogółem na koniec 2011 r.	Ogółem na koniec 2010 r.
EFRR	1 769	4 575	4	6 348	5 924
Fundusz Spójności	273	508	0	781	763
EFS	397	1 182	218	1 798	1 572
IFOR/EFF	100	99	0	198	195
Sekcja Orientacji EFOGR	125	41	0	166	165
Ogółem	2 663	6 405	222	9 291	8 619

Całkowitą kwotę w podziale na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 4.

Korekty finansowe wykonane – skumulowane dane liczbowe

<i>mln EUR</i>					
	Okres 1994-1999	Okres 2000-2006	Okres 2007-2013	Ogółem na koniec 2011 r.	Ogółem na koniec 2010 r.
EFRR	1 766	2 359	3	4 128	3 709
Fundusz Spójności	266	342	0	608	493
EFS	396	1 165	159	1 720	1 542
IFOR/EFF	100	4	0	104	194
Sekcja Orientacji EFOGR	125	41	0	166	165
Ogółem	2 652	3 912	162	6 726	6 102

Całkowitą kwotę w podziale na poszczególne państwa członkowskie przedstawiono w załączniku 5.

W powyższej tabeli ujęto także korekty finansowe, wobec których pewne państwa członkowskie zgłosiły zastrzeżenia (przy czym należy zauważyć, że z dotychczasowych doświadczeń wynika, że bardzo rzadko zdarza się, aby w takich przypadkach Komisja musiała zwracać kwotę korekty). Szczegółowe informacje znajdują się w nocie 5.4.

Korekty finansowe stwierdzone/potwierdzone na dzień 31 grudnia 2011 r., lecz jeszcze nie wykonane, oraz stopień wykonania na dzień 31 grudnia 2011 r. (skumulowane dane liczbowe)

mln EUR

	EFRR	FS	EFS	IFOR/EFF	EFOGR Sekcja Orientacji	Ogółem rok 2011	Ogółem rok 2010
Korekty finansowe – programy na lata 1994-1999							
Korekty finansowe potwierdzone/stwierdzone	1 769	273	397	100	125	2 663	2 652
Korekty finansowe wykonane	1 766	266	396	100	125	2 652	2 621
Korekty finansowe potwierdzone/stwierdzone, lecz jeszcze nie wykonane	3	8	1	0	0	11	31
<i>Stopień wykonania</i>	100 %	97 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %
Korekty finansowe – programy na lata 2000-2006							
Korekty finansowe potwierdzone/stwierdzone	4 575	508	1 182	99	41	6 405	5 965
Korekty finansowe wykonane	2 359	342	1 165	4	41	3 912	3 480
Korekty finansowe potwierdzone/stwierdzone, lecz jeszcze nie wykonane	2 216	166	17	94	0	2 493	2 485
<i>Stopień wykonania</i>	52 %	67 %	99 %	4 %	100 %	61 %	58 %
Korekty finansowe – programy na lata 2007-2013							
Korekty finansowe potwierdzone/stwierdzone	4	—	217	—	—	222	2
Korekty finansowe wykonane	3	—	159	—	—	162	2
Korekty finansowe potwierdzone/stwierdzone, lecz jeszcze nie wykonane	0	—	59	—	—	60	0
<i>Stopień wykonania</i>	87 %	Nie dotyczy	73 %	Nie dotyczy	Nie dotyczy	73 %	84 %
Korekty finansowe ogółem							
Korekty finansowe potwierdzone/stwierdzone	6 348	781	1 797	198	166	9 291	8 619
Korekty finansowe wykonane	4 128	608	1 721	104	166	6 726	6 102
Korekty finansowe potwierdzone/stwierdzone, lecz jeszcze nie wykonane	2 220	173	76	94	0	2 565	2 516
<i>Stopień wykonania</i>	65 %	78 %	96 %	53 %	100 %	72 %	71 %

Jeżeli chodzi o okres programowania 2000-2006, niski stopień wykonania tłumaczy się trwającym procesem zamykania programów, wskutek czego wnioski o płatność otrzymane na koniec 2010 r. nie zostały jeszcze zatwierdzone, a związane z nimi korekty finansowe nie mogą zostać uwzględnione w danych dotyczących wykonania w 2011 r.

6.4.4 **Odzyskanie środków****Odzyskanie środków potwierdzone w 2011 r.**

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
Inne rodzaje zarządzania	50	24

Odzyskanie środków wykonane w 2011 r.

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
Inne rodzaje zarządzania	48	25

Należy zwrócić uwagę, że niektóre kwoty zawarte w tabeli powyżej były wcześniej wykazane w nocie **6.5** w 2010 r.

6.4.5 **Korekty finansowe w toku**

	<i>mln EUR</i>				
	Korekty finansowe w toku na dzień 31.12.2010	Nowe korekty finansowe w toku w 2011 r.	Korekty finansowe stwierdzone w 2011 r.	Korekty do korekt finansowych stwierdzonych lub będących w toku na dzień 31.12.2010	Korekty finansowe w toku na dzień 31.12.2011
Fundusze strukturalne i Fundusz Spójności (programy na lata 1994-1999, 2000-2006 i 2007-2013)					
EFRR	197	91	(85)	(43)	160
Fundusz Spójności	262	105	(69)	(132)	166
EFS	284	0	(1)	0	283
IFOR/EFF	0	6	0	0	6
Sekcja Orientacji EFOGR	4	24	(1)	(3)	24
Ogółem	747	227	(156)	(178)	640

Na koniec 2011 r. procedury korekty na szczeblu Komisji były w toku w stosunku do ok. 140 programów w ramach EFRG i Funduszu Spójności. Zmniejszenie kwot w porównaniu z poprzednimi latami odzwierciedla wycofywanie korekt finansowych wcześniej wykazanych jako korekty w toku w przypadku programów na lata 2000-2006 oraz mniejszą liczbę procedur wszczętych na obecnym etapie wykonania w odniesieniu do obecnego okresu programowania.

W przypadku EFS zmniejszenie szacowanej kwoty korekt finansowych w toku jest spowodowane przede wszystkim zamknięciem niektórych procedur wszczętych w 2010 r. w odniesieniu do pięciu programów z okresu 2007-2013, jednej procedury w stosunku do okresu 2000-2006 oraz jednej dla okresu 1994-1999. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku gdy potencjalnych kwot nie można oszacować w czasie trwania kontroli, przede wszystkim dlatego, że kontrole jeszcze nie zostały zakończone, wykazuje się je w powyższej tabeli, podając wartość 1 EUR (podejście ostrożnościowe). Tak jest w przypadku bieżących spraw dotyczących okresu 2007-13.

6.4.6 **Wstrzymanie lub zawieszenie płatności**

Poniżej przedstawiono dane o przypadkach wstrzymania płatności oraz kwoty z podziałem na poszczególne państwa członkowskie za 2011 r.:

mln EUR

	EFRR/Fundusz Spójności		EFS		EFF		Ogółem	
	Liczba przypadków	Kwota	Liczba przypadków	Kwota	Liczba przypadków	Kwota	Liczba przypadków	Kwota
Wstrzymanie – sprawy zamknięte na dzień 31.12.2011								
Republika Czeska	2	130					2	130
Niemcy	7	246					7	246
Grecja	2	132					2	132
Hiszpania	12	277	2	8			14	285
Włochy	7	100	4	35	1	6	12	141
Łotwa					1	0	1	0
Litwa	1	32			1	1	2	33
Węgry	9	211					9	211
Austria			1	0			1	0
Polska			2	519			2	519
Portugalia					1	10	1	10
Rumunia	2	42					2	42
Słowacja	1	30					1	30
Zjednoczone Królestwo	6	109	2	26			8	135
Przypadki transgraniczne	6	22					6	22
Sprawy zamknięte razem	55	1 331	11	588	4	17	70	1 936
Wstrzymanie – sprawy w toku na dzień 31.12.2011								
Dania					1	0	1	0
Niemcy	3	17			2	1	5	18
Estonia					1	0	1	0
Hiszpania			2	10	1	62	3	72
Francja			2	25	2	3	4	28
Włochy	10	303	4	53			14	356
Słowacja	2	71					2	71
Finlandia					1	0	1	0
Szwecja					1	0	1	0
Zjednoczone Królestwo			2	234	1	34	3	268
Sprawy w toku razem	15	391	10	323	10	100	35	814
Przypadki wstrzymania płatności w 2011 r. ogółem	70	1 722	21	911	14	117	105	2 750
Przypadki wstrzymania płatności w 2010 r. ogółem	49	2 156	12	255	12	127	73	2 538

W odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności w 2011 r. podjęto 70 decyzji o wstrzymaniu terminów płatności na łączną kwotę 1 722 mln EUR. Płatności uruchomiono ponownie w 55 przypadkach na łączną kwotę 1 331 mln EUR. 15 spraw było nadal w toku na koniec roku, a opiewają one na kwotę 391 mln EUR. W 2011 r. wszczęto procedury zawieszenia płatności w stosunku do dziesięciu programów, a jedna decyzja o zawieszeniu została formalnie podjęta na początku 2012 r. Procedury zakończono w 2011 r. w czterech przypadkach na podstawie działań podjętych i zgłoszonych przez państwa członkowskie. W pięciu pozostałych przypadkach procedury były jeszcze w toku na koniec roku.

Jeżeli chodzi o EFS, w 2011 r. podjęto 21 decyzji o wstrzymaniu biegu terminu płatności. Odpowiadały one kwocie 911 mln EUR i wszystkie dotyczyły okresu programowania 2007-2013. W 11 przypadkach płatności uruchomiono ponownie przed 31 grudnia 2011 r., a opiewały one na kwotę 588 mln EUR. 10 spraw jest nadal w toku, a dotyczą one kwoty 323 mln EUR. Ponadto w 2011 r. podjęto 3 decyzje o wstrzymaniu (Hiszpania, Francja i Włochy), a wszystkie dotyczyły okresu 2007-2013. Wstrzymanie w stosunku do tych 3 spraw było nadal aktualne po 31 grudnia 2011 r.

6.5 INNE KOREKTY FINANSOWE I INNE ODZYSKANIE ŚRODKÓW

Pozycja ta dotyczy korekt finansowych i odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych w związku z błędami lub nieprawidłowościami wykrytymi przez Komisję, państwa członkowskie, Europejski Trybunał Obrachunkowy lub OLAF w odniesieniu do tej części budżetu, która nie podlega zarządzaniu dzielonemu.

Inne korekty finansowe stwierdzone/potwierdzone w 2011 r.

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców II	0	—

Inne korekty finansowe wykonane w 2011 r.

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców II	0	—

Korekty finansowe są mechanizmem, który zaczyna być także stosowany w polityce w dziedzinie spraw wewnętrznych. Kwota korekt finansowych stwierdzonych i wykonanych w 2011 r. wynosi 0,4 mln EUR i przewidywany jest jej wzrost w nadchodzących latach.

Inne odzyskanie środków potwierdzone w 2011 r.

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
Inne rodzaje zarządzania:		
— działania zewnętrzne	107	137
— polityki wewnętrzne	270	164
Inne kwoty odzyskane potwierdzone ogółem	377	301

Inne odzyskanie środków wykonane w 2011 r.

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
Inne rodzaje zarządzania:		
— działania zewnętrzne	77	136

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
— polityki wewnętrzne	268	138
Inne kwoty odzyskane wykonane ogółem	346	274

Należy zauważyć, że niektóre kwoty poprzednio wykazane w 2010 r. w powyższych tabelach w ramach polityki wewnętrznych ujęto obecnie w nocie **6.4.4.**

NOTA 6 – ZAŁĄCZNIK 1

Korekty finansowe i odzyskanie środków dotyczące EFRG stwierdzone w 2011 r. - ogółem – w podziale według państw członkowskich

	<i>mln EUR</i>				
Państwo członkowskie	Rozliczenie finansowe	Kontrola zgodności	Zgłoszone nieprawidłowości	Ogółem rok 2011	Ogółem rok 2010
Belgia	0	—	9	9	4
Bułgaria	0	21	3	24	20
Republika Czeska	0	—	1	1	1
Dania	0	22	5	27	12
Niemcy	(1)	1	11	11	28
Estonia	0	0	0	0	0
Irlandia	(1)	—	8	8	7
Grecja	2	257	4	263	477
Hiszpania	2	116	20	138	83
Francja	2	2	18	23	67
Włochy	(58)	80	49	71	78
Cypr	0	8	0	8	1
Łotwa	0	—	1	1	0
Litwa	0	—	1	1	2
Luksemburg	0	—	0	0	1
Węgry	0	—	2	3	8
Malta	0	0	0	0	0
Niderlandy	—	25	4	29	51
Austria	0	1	3	5	2
Polska	0	46	2	49	52
Portugalia	1	2	8	11	58
Rumunia	8	39	8	55	55
Słowenia	0	—	0	0	5
Słowacja	0	—	1	1	0
Finlandia	0	1	1	2	2
Szwecja	0	72	2	74	5
Zjednoczone Królestwo	(20)	33	11	24	213
Stwierdzone ogółem	(63)	728	174	839	1 233

NOTA 6 – ZAŁĄCZNIK 2

Korekty finansowe i odzyskanie środków dotyczące EFRG wykonane w 2011 r. - ogółem – w podziale według państw członkowskich

mln EUR

Państwo członkowskie	Rozliczenie finansowe i nieprzestrzegane terminy płatności	Kontrola zgodności	Nieprawidłowości zgłoszone przez państwa członkowskie (kwoty zwrócone do budżetu UE)	Ogółem rok 2011	Ogółem rok 2010
Belgia	0	—	10	10	3
Bułgaria	0	12	2	15	6
Republika Czeska	0	1	1	2	1
Dania	0	0	3	3	12
Niemcy	(1)	0	11	10	26
Estonia	0	—	0	0	0
Irlandia	(1)	—	6	5	5
Grecja	2	191	5	198	150
Hiszpania	2	116	22	140	130
Francja	2	22	16	41	120
Włochy	(58)	41	60	44	33
Cypr	0	—	0	0	1
Łotwa	0	—	1	1	0
Litwa	0	0	2	2	4
Luksemburg	0	—	0	0	1
Węgry	0	(3)	2	(1)	26
Malta	0	—	0	0	0
Niderlandy	—	52	4	56	51
Austria	0	—	1	1	3
Polska	0	1	2	3	97
Portugalia	1	16	8	25	24
Rumunia	8	26	7	41	16
Słowenia	0	4	1	4	1
Słowacja	0	—	1	1	1
Finlandia	0	—	1	1	2
Szwecja	0	—	2	2	5
Zjednoczone Królestwo	(20)	27	10	18	215
Wykonane ogółem	- 63	506	178	621	934

NOTA 6 – ZAŁĄCZNIK 3

**Skumulowane kwoty wynikające z kontroli zgodności rachunków dla EFRG - stwierdzone -
W podziale według państw członkowskich**

Państwo członkowskie	Kontrola zgodności rachunków - EFRG Kwota skumulowana na koniec 2011 r.
Belgia	33
Bułgaria	37
Republika Czeska	1
Dania	172
Niemcy	171
Estonia	0
Irlandia	41
Grecja	2 023
Hiszpania	1 334
Francja	1 052
Włochy	1 472
Cypr	10
Łotwa	0
Litwa	2
Luksemburg	5
Węgry	24
Malta	0
Niderlandy	163
Austria	7
Polska	66
Portugalia	133
Rumunia	86
Słowenia	5
Słowacja	0
Finlandia	21
Szwecja	95
Zjednoczone Królestwo	762
Stwierdzone ogółem	7 717

mln EUR

NOTA 6 – ZAŁĄCZNIK 4

Korekty finansowe dotyczące działań strukturalnych potwierdzone w 2011 r. ogółem - w podziale według państw członkowskich

mln EUR

Państwo członkowskie	Łącznie na koniec 2010 r.	Korekty finansowe potwierdzone w 2011 r.						Łącznie na koniec 2011 r.
		EFRR	FS	EFS	IFOR EFF	Sekcja Orientacji EFOGR	Ogółem rok 2011	
1994-1999	2 652	11	0	1	0	1	13	2 664
Belgia	5	0	—	—	—	—	0	5
Dania	3	0	—	—	—	—	0	4
Niemcy	340	(2)	—	—	0	1	(1)	339
Irlandia	42	1	—	—	—	—	1	43
Grecja	528	—	—	—	—	—	0	528
Hiszpania	664	—	—	0	—	—	0	665
Francja	88	6	—	1	—	—	8	95
Włochy	505	2	—	—	—	0	2	507
Luksemburg	5	—	—	—	—	—	0	5
Niderlandy	177	1	—	—	—	—	1	178
Austria	2	—	—	—	—	0	0	2
Portugalia	141	—	—	—	—	0	0	141
Finlandia	1	—	—	—	—	—	0	1
Szwecja	1	—	—	—	—	—	0	1
Zjednoczone Królestwo	138	2	—	—	—	0	2	140
INTERREG	10	0	—	—	—	—	0	10
2000-2006	5 965	411	17	9	3	0	440	6 405
Belgia	10	0	—	—	—	—	0	11
Bułgaria	21	—	1	—	—	—	1	22
Republika Czeska	11	—	8	—	—	—	8	19
Dania	0	0	—	—	—	—	0	0
Niemcy	13	0	—	0	—	0	1	13
Estonia	0	—	0	—	—	—	0	0
Irlandia	44	—	—	—	—	—	0	44
Grecja	961	221	1	—	—	—	223	1 183
Hiszpania	2 865	104	(5)	—	0	—	98	2 963
Francja	287	0	—	0	1	0	2	288
Włochy	930	25	—	—	—	—	25	954
Cypr	0	—	—	—	—	—	0	0
Łotwa	4	—	—	—	—	—	0	4
Litwa	2	—	0	—	—	—	0	2
Luksemburg	2	0	—	—	—	—	0	2
Węgry	52	0	3	—	—	—	3	55
Malta	0	—	—	—	0	—	0	0

Państwo członkowskie	Łącznie na koniec 2010 r.	Korekty finansowe potwierdzone w 2011 r.						Łącznie na koniec 2011 r.
		EFRR	FS	EFS	IFOR EFF	Sekcja Orientacji EFOGR	Ogółem rok 2011	
Niderlandy	2	—	—	0	—	—	0	2
Austria	0	—	—	—	—	—	0	0
Polska	246	14	5	8	—	—	27	274
Portugalia	157	40	4	—	—	—	44	201
Rumunia	12	—	0	—	—	—	0	12
Słowenia	2	—	—	—	—	—	0	2
Słowacja	41	4	1	—	—	—	5	45
Finlandia	1	—	—	—	—	—	0	1
Szwecja	11	0	—	0	—	—	0	11
Zjednoczone Królestwo	283	5	—	—	1	—	6	289
INTERREG	10	(2)	—	—	—	—	(2)	8
2007-2013	2	3	0	218	0	Nie dotyczy	219	221
Belgia	—	—	—	0	—	—	0	0
Bułgaria	—	—	—	2	—	—	2	2
Republika Czeska	—	—	—	—	—	—	0	0
Dania	0	—	—	—	—	—	0	0
Niemcy	—	—	—	3	—	—	3	3
Estonia	0	—	—	0	—	—	0	0
Irlandia	0	—	—	2	—	—	2	2
Grecja	—	—	—	—	—	—	0	0
Hiszpania	—	—	—	87	—	—	85	85
Francja	0	0	—	—	—	—	0	0
Włochy	—	—	—	1	—	—	1	1
Cypr	—	—	—	—	—	—	0	0
Łotwa	—	—	—	—	—	—	0	0
Litwa	—	—	—	—	—	—	0	0
Luksemburg	0	—	—	—	—	—	0	0
Węgry	1	2	—	25	—	—	27	27
Malta	—	—	—	—	—	—	0	0
Niderlandy	—	—	—	—	—	—	0	0
Austria	—	—	—	—	—	—	0	0
Polska	0	—	—	92	—	—	92	92
Portugalia	1	—	—	—	—	—	0	1
Rumunia	—	—	—	—	—	—	0	0
Słowenia	—	—	—	—	—	—	0	0
Słowacja	—	—	—	—	—	—	0	0
Finlandia	—	—	—	—	—	—	0	0
Szwecja	—	0	—	—	—	—	0	0

mln EUR

Państwo członkowskie	Łącznie na koniec 2010 r.	Korekty finansowe potwierdzone w 2011 r.						Łącznie na koniec 2011 r.
		EFRR	FS	EFS	IFOR EFF	Sekcja Orientacji EFOGR	Ogółem rok 2011	
Zjednoczone Królestwo	—	—	—	6	—		6	6
INTERREG	—	0	—	—	—		0	0
Potwierdzone ogółem	8 619	424	17	227	3	1	673	9 291

NOTA 6 – ZAŁĄCZNIK 5

Korekty finansowe dotyczące działań strukturalnych wykonane w 2011 r. ogółem - w podziale według państw członkowskich

mln EUR

Państwo członkowskie	Łącznie na koniec 2010 r.	Korekty finansowe wykonane w 2011 r.						Łącznie na koniec 2011 r.
		EFRR	FS	EFS	IFOR/ EFF	Sekcja Orientacji EFOGR	Ogółem rok 2011	
1994-1999	2 621	30	0	1	0	1	32	2 652
Belgia	6	0	—	—	—	—	0	6
Dania	4	0	—	—	—	—	0	4
Niemcy	338	(2)	—	—	0	1	(1)	338
Irlandia	40	—	—	—	—	—	0	40
Grecja	525	—	—	—	—	—	0	525
Hiszpania	658	—	—	0	—	—	0	658
Francja	89	6	—	1	—	—	8	97
Włochy	504	0	—	—	—	0	0	505
Luksemburg	5	—	—	—	—	—	0	5
Niderlandy	177	1	—	—	—	—	1	178
Austria	2	—	—	—	—	0	0	2
Portugalia	141	—	—	—	—	0	0	141
Finlandia	1	—	—	—	—	—	0	1
Szwecja	1	—	—	—	—	—	0	1
Zjednoczone Królestwo	120	23	—	—	—	0	23	144
INTERREG	9	0	—	—	—	—	0	9
2000-2006	3 480	387	115	19	- 90	0	432	3 912
Belgia	8	0	—	—	—	—	0	8
Bułgaria	2	—	9	—	—	—	9	12
Republika Czeska	0	—	5	—	—	—	5	5
Dania	0	—	—	—	—	—	0	0
Niemcy	10	0	—	0	—	0	1	11
Estonia	0	—	0	—	—	—	0	0

Państwo członkowskie	Łącznie na koniec 2010 r.	Korekty finansowe wykonane w 2011 r.					Ogółem rok 2011	Łącznie na koniec 2011 r.
		EFRR	FS	EFS	IFOR/ EFF	Sekcja Orientacji EFOGR		
Cypr	—	—	—	—	—	—	0	0
Łotwa	—	—	—	—	—	—	0	0
Litwa	—	—	—	—	—	—	0	0
Luksemburg	—	—	—	0	—	—	0	0
Węgry	1	2	—	25	—	—	27	28
Malta	—	—	—	—	—	—	0	0
Niderlandy	—	—	—	—	—	—	0	0
Austria	—	—	—	—	—	—	0	0
Polska	0	—	—	86	—	—	86	86
Portugalia	1	0	—	0	—	—	0	1
Rumunia	—	—	—	—	—	—	0	0
Słowenia	—	—	—	—	—	—	0	0
Słowacja	—	—	—	—	—	—	0	0
Finlandia	—	—	—	—	—	—	0	0
Szwecja	—	—	—	—	—	—	0	0
Zjednoczone Królestwo	—	—	—	—	—	—	0	0
INTERREG	—	0	—	—	—	—	0	0
Wykonane ogółem	6 102	419	115	178	(90)	1	624	6 726

7. DZIAŁALNOŚĆ UE W ZAKRESIE ZACIĄGANIA I UDZIELANIA POŻYCZEK

Niniejsza nota zawiera informacje wcześniej wykazywane w nocie 2 informacji dodatkowej do bilansu.

7.1 DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZACIĄGANIA I UDZIELANIA POŻYCZEK – PRZEGLĄD

Kwoty według wartości bilansowej na dzień 31.12.2011 r.

	Europejski mechanizm stabilizacji finansowej	Bilans płatniczy	Pomoc makrofinansowa	Euratom	EWWiS	Ogółem
Pożyczki udzielone (zob. nota 2.5)	28 344	11 625	595	451	266	41 281
Pożyczki zaciągnięte (nota 2.16)	28 344	11 625	595	451	236	41 251

Powyższe kwoty wykazano według wartości bilansowej, natomiast w tabelach poniżej podano je w wartościach nominalnych.

Unia Europejska (UE) jest uprawniona na mocy Traktatu UE do przyjmowania programów pożyczkowych, aby zgromadzić zasoby finansowe niezbędne do wypełnienia swojego mandatu. Komisja Europejska, działając w imieniu UE, obsługuje obecnie trzy główne programy, w ramach których może udzielać pożyczek i finansować je poprzez emitowanie instrumentów dłużnych na rynkach kapitałowych lub w instytucjach finansowych:

1. europejski mechanizm stabilizacji finansowej (EFSM): wsparcie dla państw członkowskich strefy euro, maksymalnie do kwoty 60 mld EUR (28,3 mld EUR niespłacone na koniec roku);

2. wsparcie bilansu płatniczego (**BOP**): dla państw członkowskich, które nie przyjęły jeszcze euro; maksymalnie do kwoty 50 mld EUR (11,6 mld EUR niespłacone na koniec roku);
3. pomoc makrofinansowa (**MFA**): programy pomocy finansowej w celu wsparcia państw nienależących do UE (595 mln EUR niespłacone na koniec roku).

W przypadku tych 3 instrumentów trzeba zwrócić uwagę na następujące istotne kwestie lub cechy charakterystyczne:

- UE pozyskuje pożyczki na rynkach kapitałowych lub w instytucjach finansowych, a nie z budżetu, ponieważ UE nie wolno zaciągać pożyczek na finansowanie swoich zwykłych wydatków budżetowych ani tworzyć deficytu budżetowego;
- wielkość zaciągniętych pożyczek waha się od niewielkich ofert na rynku niepublicznym, na kwoty od kilku do kilkudziesięciu mln EUR, po operacje osiągające wartość referencyjną w ramach pożyczek na wsparcie bilansu płatniczego oraz EFSM;
- uzyskane fundusze są pożyczane państwu będącemu beneficjentem na zasadzie pożyczki wzajemnej, tj. o tym samym kuponie odsetkowym, terminie zapadalności i kwocie. Niezależnie od metody pożyczek wzajemnych, obsługa zadłużenia z tytułu obligacji jest obowiązkiem Unii Europejskiej, która zapewni terminowość wszystkich wypłat z tytułu obligacji. W tym celu beneficjenci BOP są zobowiązani przekazać spłaty 7 dni przed terminem wymagalności, a beneficjenci EFSM – z 14-dniowym wyprzedzeniem, co daje Komisji wystarczający czas na zapewnienie terminowych płatności w każdych okolicznościach;
- w przypadku każdego programu dotyczącego danego kraju decyzje Rady i Komisji określają łączną kwotę, raty do zapłaty oraz maksymalny średni okres zapadalności pakietu pożyczek. Następnie Komisja i państwo będące beneficjentem uzgadniają parametry pożyczki/finansowania oraz ich raty i wypłaty transz. Ponadto wszystkie transze pożyczki z wyjątkiem pierwszej są uzależnione od przestrzegania ścisłych uzgodnionych warunków, podobnych do tych, które towarzyszą wsparciu MFW, w przypadku wspólnego wsparcia finansowego udzielanego przez UE/MFW, co jest kolejnym czynnikiem wpływającym na ramy czasowe finansowania;
- oznacza to, że ramy czasowe i terminy wykupu emisji zależą od powiązanej działalności UE w zakresie udzielania pożyczek;
- finansowanie jest denominowane wyłącznie w euro, a terminy zapadalności wynoszą od 5 do 30 lat;
- zaciągane pożyczki stanowią bezpośrednie i bezwarunkowe zobowiązanie UE i posiadają gwarancje 27 państw członkowskich;
- w razie niewywiązania się przez kraj będący beneficjentem ze zobowiązań, do obsługi zadłużenia wykorzystane zostanie, w miarę możliwości, dostępne saldo na rachunku Komisji prowadzonym przez administrację finansową danego kraju. Gdyby nie było to możliwe, Komisja pobrałaby niezbędne środki od państw członkowskich. Państwa członkowskie UE są prawnie zobowiązane, zgodnie z przepisami dotyczącymi zasobów własnych UE (art. 12 rozporządzenia Rady 1150/2000), do udostępnienia środków wystarczających na wypełnienie zobowiązań UE. W związku z tym inwestorzy są narażeni tylko na ryzyko kredytowe UE, a nie na ryzyko kredytowe beneficjenta finansowanych pożyczek;
- udzielanie pożyczek na zasadzie pożyczek wzajemnych sprawia, że budżet UE nie jest narażony na jakiegokolwiek ryzyko stopy procentowej ani ryzyko walutowe.

Ponadto **Euratom** jako osoba prawna (reprezentowana przez Komisję) pożycza środki finansowe, by udzielać pożyczek zarówno państwom członkowskim, jak i państwom spoza UE na sfinansowanie projektów dotyczących instalacji energetycznych. Poza tym Europejska Wspólnota Węgla i Stali (**EWWiS**) w likwidacji ma na dzień bilansowy jedną pożyczkę udzieloną z pożyczonych środków, która jest jeszcze niespłacona, o wartości nominalnej 46 mln EUR. Pożyczki udzielono spółce publicznej z siedzibą we Francji. EWWiS ma również w swoim portfelu pożyczki udzielone z własnych środków urzędnikom instytucji europejskich z dawnego funduszu emerytalnego EWWiS w likwidacji.

Dalsze informacje na temat tych instrumentów znajdują się poniżej. Efektywne stopy procentowe (wyrażone jako przedział stóp procentowych) przedstawiały się następująco:

Udzielone pożyczki	31.12.2011	31.12.2010
Europejski mechanizm stabilizacji finansowej	2,375 %-3,50 %	Nie dotyczy
Bilans płatniczy	2,375 %-3,25 %	2,375 %-3,625 %

Udzielone pożyczki	31.12.2011	31.12.2010
Pomoc makrofinansowa (MFA)	1,58513 %-4, 54 %	0,99 %-4,54 %
Euratom	1,067 %-5,76 %	0,96313 %-5,76 %
EWWiS w likwidacji	1,158 %-5,810 3 %	0,556 %-5,8103 %

Zaciągnięte pożyczki	31.12.2011	31.12.2010
Europejski mechanizm stabilizacji finansowej	2,375 %-3,50 %	Nie dotyczy
Bilans płatniczy	2,375 %-3,625 %	2,375 %-3,625 %
Pomoc makrofinansowa (MFA)	1,58513 %-4,54 %	0,99 %-4,54 %
Euratom	0,867 %-5,6775 %	0,7613 %-5,6775 %
EWWiS w likwidacji	1,158 %-9,2714 %	0,556 %-9,2714 %

7.2 Europejski mechanizm stabilizacji finansowej (EFSM)

EFSM – WARTOŚĆ NOMINALNA

	mln EUR		
	Irlandia	Portugalia	Ogółem
Pożyczki udzielone ogółem	22 500	26 000	48 500
Pożyczki wypłacone na dzień 31.12.2011	13 900	14 100	28 000
Pożyczki spłacone na dzień 31.12.2011	0	0	0
Pożyczki niespłacone na dzień 31.12.2011	13 900	14 100	28 000
Niewykorzystane kwoty na dzień 31.12.2011	8 600	11 900	20 500

Tabela z harmonogramem spłat tych pożyczek znajduje się na końcu niniejszej noty.

W dniu 11 maja 2010 r. Rada przyjęła europejski mechanizm stabilizacji finansowej w celu zachowania stabilności finansowej w Europie (rozporządzenie Rady (UE) nr 407/2010). Mechanizm opiera się na art. 122 ust. 2 Traktatu i umożliwia przyznanie pomocy finansowej państwu członkowskiemu, które ma trudności lub jest istotnie zagrożone poważnymi trudnościami z racji nadzwyczajnych okoliczności pozostających poza jego kontrolą. Pomoc może być udzielona w formie pożyczki lub linii kredytowej. Komisja zaciąga pożyczki na rynkach kapitałowych lub w instytucjach finansowych w imieniu UE i pożycza te środki finansowe państwu członkowskiemu będącemu beneficjentem. W przypadku każdego kraju otrzymującego pożyczkę w ramach EFSM przed wypłatą transzy dokonuje się kwartalnej oceny pod kątem tego, czy warunki dotyczące prowadzenia określonej polityki są spełnione.

Zgodnie z konkluzjami Rady ECOFIN z dnia 9 maja 2010 r. mechanizm ograniczony jest do 60 mld EUR, ale ograniczenie prawne zawarte jest w art. 2 ust. 2 rozporządzenia Rady nr 407/2010, zgodnie z którym łączna kwota pożyczek lub linii kredytowych ograniczona jest do marginesu dostępnego w ramach pułapu zasobów własnych. Zaciągnięte pożyczki związane z pożyczkami udzielonymi w ramach EFSM są gwarantowane przez budżet UE – zatem na dzień 31 grudnia 2011 r. maksymalna ekspozycja budżetu na ewentualne ryzyko z tytułu tych udzielonych pożyczek wynosi 28 344 mln EUR (ich wartość nominalna wynosi 28 mld EUR, jak podano powyżej). Ponieważ zaciągnięte pożyczki w ramach EFSM są gwarantowane przez budżet UE, Parlament Europejski nadzoruje działania Komisji w ramach EFSM i sprawuje kontrolę w ramach procedury budżetowej i procedury udzielania absolutorium.

W grudniu 2010 r. Rada przyjęła decyzję wykonawczą w sprawie pożyczki dla Irlandii w maksymalnej wysokości 22,5 mld EUR, a w maju 2011 r. przyjęła taką decyzję w sprawie pożyczki dla Portugalii w kwocie nie wyższej niż 26 mld EUR. W pierwotnych decyzjach wykonawczych określono stopę procentową z marginesem, tak by warunki tych pożyczek było podobne do warunków, na jakich wsparcia udziela MFW. Przyjmując swoje decyzje wykonawcze nr 682/2011 i 683/2011 z dnia 11 października 2011 r., Rada zniosła wstecznie marżę odsetkową i przedłużyła maksymalny średni okres zapadalności z 7,5 roku do 12,5 roku oraz okres zapadalności poszczególnych transz maksymalnie do 30 lat.

W styczniu 2012 r. wypłacono Irlandii i Portugalii dalsze 1,5 mld EUR (z okresem zapadalności wynoszącym 30 lat). W marcu wypłacono Irlandii kolejne 3 mld EUR (okres zapadalności - 20 lat). W kwietniu i maju wypłacono Portugalii odpowiednio 1,8 mld EUR i 2,7 mld EUR (okres zapadalności wynosi odpowiednio 26 i 10 lat). W lipcu wypłacono Irlandii 2,3 mld EUR (okres zapadalności - 16 lat). W ramach EFSM UE zamierza wyemitować w 2012 r. kolejne obligacje na łączną kwotę 3 mld EUR na pożyczki dla Irlandii i Portugalii.

7.3 BILANS PŁATNICZY (BOP)

Instrument wsparcia bilansu płatniczego jest opartym na założeniach politycznych instrumentem finansowym, który przywrócono podczas obecnego kryzysu gospodarczego i finansowego w celu zapewnienia średnioterminowego wsparcia finansowego państwom członkowskim UE. Umożliwia on udzielanie pożyczek państwom członkowskim, które mają trudności lub są poważnie zagrożone trudnościami z bieżącym bilansem płatniczym lub przepływem kapitału. Z tego instrumentu mogą korzystać wyłącznie państwa członkowskie, które nie przyjęły euro. Maksymalna pozostająca do dyspozycji kwota pożyczek, jakie mogą zostać udzielone, wynosi 50 mld EUR. Zaciągnięte pożyczki związane z tymi pożyczkami są gwarantowane z budżetu UE – zatem na dzień 31 grudnia 2011 r. maksymalna ekspozycja budżetu na ewentualne ryzyko z tytułu tych pożyczek wynosi 11 625 mln EUR (ich wartość nominalna wynosi 11,4 mld EUR, jak podano poniżej).

BOP – WARTOŚĆ NOMINALNA

	<i>mln EUR</i>			
	Węgry	Łotwa	Rumunia	Ogółem
Wypłacone w 2008 r.	2 000	—	—	2 000
Wypłacone w 2009 r.	3 500	2 200	1 500	7 200
Wypłacone w 2010 r.	—	700	2 150	2 850
Wypłacone w 2011 r.	—	—	1 350	1 350
Pożyczki wypłacone na dzień 31.12.2011 r.	5 500	2 900	5 000	13 400
Pożyczki spłacone na dzień 31.12.2011 r.	(2 000)	—	—	(2 000)
Kwota niespłacona na dzień 31.12.2011 r.	3 500	2 900	5 000	11 400
Pożyczki udzielone ogółem	6 500	3 100	6 400	16 000
Kwoty niewykorzystane na dzień 31.12.2011 r.	0	200	1 400	1 600

Tabela z harmonogramem spłat tych pożyczek znajduje się na końcu niniejszej noty.

W okresie od listopada 2008 r. do końca 2011 r. udzielono pożyczek na kwotę 16 mld EUR takim krajom jak Węgry, Łotwa i Rumunia, z czego 13,4 mld EUR wypłacono pod koniec 2011 r. Należy zauważyć, że ważność programu wsparcia bilansu płatniczego dla Węgier wygasła w listopadzie 2010 r. (z niewykorzystaną kwotą 1 mld EUR), a pierwsza spłata kwoty 2 mld EUR wpłynęła zgodnie z harmonogramem w grudniu 2011 r. Łotwie pozostało nadal 200 mln EUR niewykorzystane i dostępne na koniec 2011 r., ale jej prawo do tych środków wygasło niewykorzystane w styczniu 2012 r. Całość kwoty przewidzianej w ramach nowej pomocy przyznanej Rumunii (poniżej) była także niewykorzystana na koniec roku.

W lutym 2011 r. Rumunia zwróciła się o uruchomienie uzupełniającego zapobiegawczego programu pomocy finansowej w ramach mechanizmu wsparcia bilansu płatniczego w celu ułatwienia przywrócenia wzrostu gospodarczego. W dniu 12 maja 2011 r. Rada podjęła decyzję w sprawie udzielenia Rumunii zapobiegawczo pomocy UE na wsparcie bilansu płatniczego w wysokości nieprzekraczającej 1,4 mld EUR (decyzja Rady 2011/288/UE). Obecnie Rumunia nie zamierza zwracać się o wypłatę jakiegokolwiek raty w ramach zapobiegawczego programu pomocy finansowej, jako że wypłata środków będzie jedynie wnioskowana w przypadku nieprzewidzianego znacznego pogorszenia sytuacji ekonomicznej lub finansowej na rynku, spowodowanego czynnikami znajdującymi się poza kontrolą władz rumuńskich, w wyniku czego dojdzie do powstania poważnej luki finansowej. W przypadku uruchomienia pomocy finansowej pomoc ta zostanie udzielona w formie pożyczki z maksymalnym okresem zapadalności wynoszącym siedem lat.

7.4 POMOC MAKROFINANSOWA, EURATOM i EWWIS W LIKWIDACJI

Pomoc makrofinansowa jest opartym na założeniach politycznych instrumentem finansowym, umożliwiającym udzielanie niewiązanego i nieukierunkowanego wsparcia bilansu płatniczego lub wsparcia budżetowego partnerskim państwom trzecim geograficznie bliskim terytorium UE. Pomoc ta przyjmuje formę średnio- bądź długoterminowych pożyczek lub dotacji, albo stanowi formę pośrednią pomiędzy nimi,

i zasadniczo służy uzupełnieniu finansowania zapewnianego w ramach programu zmian i reform wspieranego przez MFW. Na dzień 31 grudnia 2011 r. zawarte przez Komisję umowy o udzielenie pożyczek opiewały na dalsze 239 mln EUR, lecz przed końcem roku pożyczkobiorcy nie pobrali jeszcze tych środków. Komisja nie uzyskała gwarancji osób trzecich w odniesieniu do tych udzielonych pożyczek, jednak są one objęte gwarancją z Funduszu Gwarancyjnego (zob. nota 2.4).

Euratom jest jednostką prawną UE reprezentowaną przez Komisję Europejską. Udziela on państwom członkowskim pożyczek na finansowanie projektów inwestycyjnych w państwach członkowskich powiązanych z produkcją przemysłową energii elektrycznej w elektrowniach jądrowych oraz z przemysłowymi urządzeniami cyklu paliwowego. Udziela on także pożyczek państwom trzecim z przeznaczeniem na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa i wydajności elektrowni jądrowych oraz urządzeń jądrowego cyklu paliwowego — działających bądź powstających. W odniesieniu do tych pożyczek uzyskano od osób trzecich gwarancje w wysokości 447 mln EUR (w 2010 r.: 466 mln EUR).

Pożyczki EWWiS obejmują pożyczki udzielone przez EWWiS w likwidacji z pożyczonych funduszy zgodnie z art. 54 i 56 Traktatu EWWiS oraz trzy nienotowane dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) jako substytut zapłaty od dłużnika zalegającego ze spłatami. Wspomniane dłużne papiery wartościowe będą utrzymywane do upłynięcia ostatecznego terminu ich zapadalności (2017 r. i 2019 r.), tak aby pokryć koszty obsługi powiązanych zaciągniętych pożyczek. Zmiany wartości bilansowej odpowiadają zmianom narosłych odsetek, z doliczeniem amortyzacji rocznej zapłaconych premii i kosztów transakcji poniesionych w momencie jej zawarcia, obliczonych zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

7.5 MIĘDZYRZĄDOWE MECHANIZMY STABILNOŚCI FINANSOWEJ

7.5.1 Europejski Instrument Stabilności Finansowej

Europejski Instrument Stabilności Finansowej („EFSF”) został utworzony przez państwa członkowskie należące do strefy euro w następstwie decyzji podjętej w dniu 9 maja 2010 r. przez Radę Ecofin. Ma on służyć zabezpieczeniu stabilności finansowej w Europie poprzez zapewnianie pomocy finansowej państwom członkowskim należącym do strefy euro. Zgodnie z obecną umową ramową EFSF nie ma być dostępny, jeżeli chodzi o udzielanie nowych pożyczek, po dniu 1 lipca 2013 r. Zgodnie z porozumieniem między szefami państw lub rządów strefy euro, osiągniętym w lipcu 2011 r., w ramach EFSF można wykorzystywać następujące instrumenty w powiązaniu z odpowiednimi warunkami:

- udzielanie pożyczek państwom mającym trudności finansowe;
- podejmowanie interwencji na rynku pierwotnym i wtórnym długu; interwencja na rynku wtórnym będzie podejmowana jedynie na podstawie analizy przeprowadzonej przez EBC i stwierdzenia, że istnieją wyjątkowe okoliczności na rynku finansowym oraz ryzyko dla stabilności finansowej;
- działanie w oparciu o program zapobiegawczy;
- finansowanie rekapitalizacji instytucji finansowych poprzez pożyczki dla rządów;
- wydawanie świadectw częściowego zabezpieczenia przed ryzykiem wraz z obligacjami nowo emitowanymi przez państwa członkowskie podatne na zagrożenia.

W celu wypełniania swojego zadania EFSF emituje obligacje lub inne instrumenty dłużne na rynkach kapitałowych. Jego działalność zabezpieczają zobowiązania gwarancyjne 17 państw członkowskich strefy euro na łączną kwotę 780 mld EUR, a zdolność udzielania pożyczek wynosi 440 mld EUR. EFSF nie ma gwarancji budżetu UE. EFSF jest spółką handlową zarejestrowaną w Luksemburgu, będącą własnością państw członkowskich strefy euro, która nie wchodzi w zakres Traktatu UE i w związku z tym nie jest organem UE, prowadzi oddzielne rachunki i nie podlega konsolidacji w sprawozdaniu UE. Nie ma zatem wpływu na sprawozdanie UE z wyjątkiem przychodów z ewentualnych sankcji opisanych poniżej. EFSF podlega statutowemu audytowi przeprowadzanemu przez zewnętrznych audytorów na podstawie przepisów prawnych Luksemburga dotyczących audytu.

Komisja będzie odpowiedzialna za negocjowanie warunków w zakresie polityki towarzyszących pomocy finansowej oraz monitorowanie przestrzegania tych warunków. Każdy kraj otrzymujący pomoc finansową z EFSF będzie podlegał regularnym ocenom przestrzegania warunków w zakresie polityki przed wypłatą kolejnej raty. Takie warunki mogą być różne, począwszy od programu dostosowań makroekonomicznych

(w przypadku regularnych pożyczek) aż po stałe przestrzeganie ustalonych z góry kryteriów kwalifikowalności (w przypadku pomocy zapobiegawczej). Zasadniczo Komisja Europejska we współpracy z EBC negocjuje z danym państwem członkowskim strefy euro protokół ustaleń, w którym szczegółowo określa się warunki towarzyszące pomocy finansowej. Treść protokołu ustaleń powinna odzwierciedlać powagę niedociągnięć, które trzeba wyeliminować, oraz wybrany instrument pomocy finansowej.

Równoległe z pożyczkami w ramach europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej udzielonymi Irlandii i Portugalii uruchomiono instrument pożyczkowy w ramach Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej w łącznej kwocie do wypłaty netto w wysokości 17,7 mld EUR dla Irlandii oraz 26 mld EUR dla Portugalii (oprócz wsparcia z Międzynarodowego Funduszu Walutowego w wysokości odpowiednio 19,5 mld SDR (specjalnych praw ciągnięcia) (około 22,5 mld EUR według kursu obowiązującego w chwili zawierania umowy) oraz 23,7 mld SDR (około 26 mld EUR) w ramach Extended Fund Facility (instrumentu rozszerzonego wsparcia finansowego).

Rozporządzenie 1173/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady umożliwia nałożenie sankcji w formie grzywny na państwo członkowskie, którego walutą jest euro. Grzywny te w wysokości 0,2 % PKB państwa członkowskiego w roku poprzedzającym dany rok mogą być stosowane w przypadkach, gdy państwo członkowskie nie podjęło odpowiednich działań w celu skorygowania nadmiernego deficytu budżetowego lub gdy doszło do manipulacji danymi statystycznymi. Podobnie rozporządzenie 1174/2011 w sprawie zakłóceń równowagi makroekonomicznej zawiera przepis umożliwiający nałożenie rocznej grzywny w wysokości 0,1 % PKB na państwo członkowskie należące do strefy euro w przypadku niepodjęcia przez nie wymaganych działań naprawczych lub w przypadku przedłożenia niewystarczającego planu działań naprawczych. Rozporządzenie 1177/2011 zaktualizowało rozporządzenie nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia stosowania procedury nadmiernego deficytu. Zaktualizowane rozporządzenie przewiduje również możliwość nałożenia grzywny na państwa członkowskie należące do strefy euro (wynoszących 0,2 % PKB plus składnik zmienny). Zgodnie z wszystkimi trzema rozporządzeniami grzywny pobierane przez Komisję przekazywane są do EFSF lub mechanizmu, który go zastąpi. Obecnie przewiduje się przekazanie tych grzywny do budżetu UE, a następnie do EFSF. Oznaczałoby to, że takie środki finansowe byłyby wykazywane zarówno jako dochody budżetowe, jak i wydatki budżetowe, co pozostawałoby bez wpływu na ogólny wynik budżetu. Podobnie nie miałyby to wpływu na wynik ekonomiczny wykazany w sprawozdaniu finansowym UE.

7.5.2 Europejski mechanizm stabilności (ESM)

Dnia 17 grudnia 2010 r. Rada Europejska porozumiała się co do tego, że państwa członkowskie strefy euro powinny stworzyć stały mechanizm stabilności: europejski mechanizm stabilności (ESM), będący międzyrządową organizacją na mocy międzynarodowego prawa publicznego, nieobjętą zakresem Traktatu UE. Porozumienie ustanawiające europejski mechanizm stabilności zostało podpisane przez 17 państw członkowskich należących do strefy euro w dniu 2 lutego 2012 r. i zanim zacznie obowiązywać, musi przejść procedury ratyfikacyjne w państwach członkowskich, które do niego przystąpiły. Ostatecznie europejski mechanizm stabilności przejmie funkcje, które obecnie pełnią Europejski Instrument Stabilności Finansowej i europejski mechanizm stabilizacji finansowej, tzn. w razie potrzeby będzie służyć udzielaniu pomocy finansowej państwom członkowskim strefy euro. Przez pewien okres te trzy mechanizmy będą się na siebie nakładać, ale pożyczki, które już zostały udzielone w ramach EFSM, będą w dalszym ciągu wypłacane i spłacane na zasadach EFSM, a powiązane z nimi zaciągnięte pożyczki będą nadal gwarantowane przez budżet UE i pozostaną w bilansie UE. Utworzenie ESM nie będzie zatem miało wpływu na istniejące zobowiązania w ramach EFSM. Należy także zwrócić uwagę, że budżet UE nie będzie gwarantował pożyczek zaciągniętych w ramach ESM.

ESM będzie zabezpieczony solidną strukturą kapitałową - kapitał subskrybowany wyniesie ogółem 700 mld EUR, z czego 80 mld EUR będzie w formie kapitału wpłaconego, wniesionego przez państwa członkowskie strefy euro. Przy takim kapitale zdolność udzielania pożyczek w ramach ESM powinna zasadniczo sięgnąć 500 mld EUR. Ostatnio dokonano przeglądu pod kątem tego, czy łączna zdolność udzielania pożyczek z EFSF jest odpowiednia. Dnia 30 marca Eurogrupa osiągnęła porozumienie co do zwiększenia łącznego pułapu pożyczkowego EFSF/ESM do 700 mld EUR oraz umożliwienia obu mechanizmom współistnienia do dnia 30 czerwca 2013 r. Wspólnie z najwyższymi instytucjami kontroli opracowano proces kontroli ESM, który zostanie wdrożony i będzie obejmował niezależną kontrolę zewnętrzną, a także kontrolę przeprowadzoną przez niezależną komisję obrachunkową.

Pomocy udzielanej w ramach ESM będą towarzyszyć określone warunki, w zależności od wybranego instrumentu pomocy. Pożyczki dla państw członkowskich będących beneficjentami będą uzależnione od wdrożenia surowego programu dostosowań ekonomicznych i budżetowych, zgodnego z obowiązującymi ustaleniami. Jako że mechanizm będzie posiadał osobowość prawną i będzie finansowany bezpośrednio przez państwa członkowskie strefy euro, nie jest on organem UE i nie ma wpływu ani na sprawozdanie ani na budżet UE, z wyjątkiem przychodów z ewentualnych sankcji opisanych poniżej. Komisja będzie odpowiedzialna za negocjowanie warunków w zakresie polityki towarzyszących pomocy finansowej oraz

monitorowanie przestrzegania tych warunków (tak jak w przypadku EFSF powyżej). Każdy kraj otrzymujący pomoc finansową z ESM będzie podlegał regularnym ocenom przestrzegania warunków w zakresie polityki przed wypłatą kolejnej raty.

Jak podano powyżej, grzywny pobierane na mocy rozporządzeń 1173/2011, 1174/2011 i 1177/2011 będą trafiały do budżetu UE, a następnie zostaną przekazane do ESM, kiedy już EFSF przestanie funkcjonować. Ponadto Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej, podpisany przez 25 państw członkowskich (z wyjątkiem Zjednoczonego Królestwa i Republiki Czeskiej), przewiduje nałożenie kar pieniężnych na jakąkolwiek z „Umawiających się Stron”, jeżeli dane państwo członkowskie nie podjęło niezbędnych środków w celu zaradzenia naruszeniu kryterium wielkości deficytu. Nałożone kary (które nie mogą przekraczać 0,1 % PKB) będą płatne na rzecz ESM, jeżeli zostaną zastosowane wobec państw członkowskich należących do strefy euro (co nie będzie w związku z tym miało wpływu na wynik budżetu UE, tak jak w przypadku EFSF, o którym była mowa powyżej) lub do budżetu UE w przypadku państw członkowskich spoza strefy euro – zob. art. 8 ust. 2 Traktatu. W tym ostatnim przypadku kwota kary będzie stanowił dochód dla budżetu UE i zostanie ujęta w nim jako dochód.

Harmonogram spłat niespłaconych kwot pożyczek w ramach EFSM i BOP na dzień 17 lipca 2012 r.

																mld EUR
Pożyczka/państwo	Rata	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2021	2022	2025	2026	2028	2032	2038	2042	Ogółem
Bilans płatniczy																
Węgry	2	2,0														
	3				1,5											
	1	1,0														
Łotwa	2		1,2					0,5								
	3										0,2					
	4															
Rumunia	1		1,5													
	2							1,0								
	3					1,15										
	4						1,2									
	5						0,15									
<i>Bilans płatniczy ogółem</i>		3,0	2,7	1,5	1,15	1,35	1,5	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,4
Europejski mechanizm stabilizacji finansowej																
Irlandia	1 (T1)		5,0													
	1 (T2)						3,4									
	2								3,0							
	3 (T1)											2,0				
	3 (T2)							0,5								
	4 (¹)															1,5
Portugalia	5 (¹)													3,0		
	6 (¹)												2,3			
	1 (T1)								1,75							
	1 (T2)				4,75											
	2 (T1)								5,0							
	2 (T2)											2,0				
	2 (T3)							0,6								
	3 (¹)															1,5
4 (T1) (¹)														1,8		
4 (T2) (¹)									2,7							
<i>Europejski mechanizm stabilizacji finansowej ogółem</i>		0,0	5,0	4,75	0,0	4,5	0,0	9,75	2,7	0,0	4,0	2,3	3,0	1,8	3,0	40,8
Całość ogółem		3,0	7,7	6,25	1,15	5,85	1,5	9,75	2,7	0,2	4,0	2,3	3,0	1,8	3,0	52,2

(¹) Wyplacone w 2012 r., więc nieuwjęte w bilansie UE na dzień 31 grudnia 2011 r.

8. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Poniższe informacje odnoszące się do zarządzania ryzykiem finansowym Unii Europejskiej (UE) dotyczą:

- działalności w zakresie udzielania i zaciągania pożyczek, którą Komisja Europejska prowadzi poprzez: europejski mechanizm stabilizacji finansowej (EFSM), pomoc dla bilansów płatniczych (BOP), pomoc makrofinansową (MFA), działania Euratomu oraz Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (w likwidacji);
- operacji finansowych przeprowadzonych przez Komisję Europejską w celu wykonania budżetu UE, w tym pobierania grzywien; oraz
- Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych.

8.1 RODZAJE RYZYKA

Ryzyko rynkowe polega na tym, że wartość godziwa instrumentu finansowego lub przyszłe przepływy pieniężne z nim związane będą ulegać wahaniom ze względu na zmiany cen rynkowych. Ryzyko rynkowe niesie w sobie nie tylko potencjał strat, ale i potencjał zysków. Obejmuje ono ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej oraz inne ryzyko cenowe (UE nie jest narażona na inne znaczące ryzyko cenowe).

1. **Ryzyko walutowe** polega na tym, że wartość operacji UE lub jej inwestycji jest uzależniona od wahań kursów obcych walut. Ryzyko wynika ze zmiany ceny jednej waluty w stosunku do drugiej.
2. **Ryzyko stopy procentowej** polega na możliwości spadku wartości papierów wartościowych, w szczególności zaś obligacji, na skutek wzrostu stóp procentowych. Ogólnie rzecz biorąc, wyższe stopy procentowe będą prowadzić do niższych cen obligacji o stałym oprocentowaniu i odwrotnie.

Ryzyko kredytowe polega na ryzyku straty spowodowanej niespłaceniem przez dłużnika/pożyczkobiorcę pożyczki lub innej linii kredytowej (kwoty głównej lub odsetek, lub obu) lub niewywiązaniem się w inny sposób z obowiązków umownych. Zdarzenia związane z niewykonaniem zobowiązania obejmują opóźnienia w dokonywaniu spłat, restrukturyzację spłat pożyczkobiorcy i upadłość.

Ryzyko płynności jest ryzykiem, które wynika z trudności w sprzedaży składnika aktywów; np. ryzyko, że danego papieru wartościowego lub składnika aktywów nie będzie można sprzedać na rynku na tyle szybko, aby uniknąć straty lub wywiązać się ze zobowiązania.

8.2 POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Działalności w zakresie udzielania i zaciągania pożyczek

UE dokonuje transakcji udzielania i zaciągania pożyczek oraz zarządza związanymi z nimi finansami zgodnie z odpowiednimi decyzjami Rady oraz w stosownych przypadkach zgodnie z wewnętrznymi wytycznymi. Odpowiednie jednostki operacyjne korzystają z opracowanych podręczników dotyczących procedur w zakresie poszczególnych dziedzin, takich jak zaciąganie i udzielanie pożyczek czy zarządzanie finansami. Co do zasady nie prowadzi się działalności w celu zrównoważenia wahań stopy procentowej lub zmian wartości obcej waluty (działalności zabezpieczającej), gdyż operacje udzielania pożyczek finansowane są za pomocą zaciąganych pożyczek wzajemnych (*back-to-back*), które nie powodują powstawania otwartych pozycji stopy procentowej czy otwartych pozycji walutowych. Stosowanie systemu pożyczek wzajemnych poddaje się regularnym kontrolom.

Komisja Europejska zarządza likwidacją zobowiązań EWWiS; w przypadku EWWiS w likwidacji nie jest przewidywane udzielanie nowych pożyczek ani powiązane finansowanie. Nowe pożyczki zaciągane przez EWWiS są ograniczone do refinansowania w celu ograniczenia kosztu środków. Zarządzanie operacjami finansowymi odbywa się zgodnie z zasadami ostrożności w celu ograniczania ryzyka finansowego.

Finanse:

Reguły i zasady dotyczące zarządzania operacjami finansowymi Komisji określono w rozporządzeniu Rady 1150/2000 (zmienionym rozporządzeniami Rady 2028/2004 i 105/2009) i w rozporządzeniu finansowym (rozporządzeniu Rady 1605/2002 zmienionym rozporządzeniami 1995/2006, 1525/2007 i 1081/2010) oraz przepisach wykonawczych do tego rozporządzenia (rozporządzenie Komisji 2342/2002 zmienione rozporządzeniami Komisji 1261/2005, 1248/2006 i 478/2007).

Na podstawie wspomnianych rozporządzeń obowiązują następujące główne zasady:

- państwa członkowskie wpłacają środki na poczet zasobów własnych na rachunki otwarte w tym celu w imieniu Komisji przez administrację finansową lub organ wyznaczony przez każde państwo członkowskie; Komisja może korzystać ze wspomnianych rachunków jedynie w celu pokrycia swoich potrzeb w zakresie środków pieniężnych;
- państwa członkowskie wpłacają środki na poczet zasobów własnych w swojej walucie krajowej, natomiast płatności Komisji są denominowane głównie w EUR;
- nie można przekraczać stanu rachunków bankowych otwartych w imieniu Komisji; ograniczenie to nie ma zastosowania do rachunków Komisji prowadzonych na potrzeby zasobów własnych w przypadku niewywiązania się ze zobowiązań z tytułu pożyczek zaciągniętych lub gwarantowanych na mocy rozporządzeń i decyzji Rady UE;
- środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w walutach innych niż euro są wykorzystywane do płatności w tych samych walutach lub okresowo przeliczane na euro.

Oprócz rachunków prowadzonych na potrzeby zasobów Komisja otwiera inne rachunki w bankach centralnych i bankach komercyjnych w celu dokonywania płatności i otrzymywania wpływów innych niż z tytułu składek państw członkowskich do budżetu.

Operacje finansowe i płatnicze są w dużej mierze zautomatyzowane i opierają się na nowoczesnych systemach informatycznych. Aby zagwarantować bezpieczeństwo systemu oraz zapewnić rozdział obowiązków zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego, standardami kontroli wewnętrznej i zasadami audytu Komisji stosuje się określone procedury.

Zarządzanie operacjami finansowymi i płatniczymi Komisji regulują wytyczne i procedury, które mają na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego i finansowego oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu kontroli. Wspomniane wytyczne i procedury odnoszą się do różnych obszarów działań (np.: wykonywania płatności i zarządzania środkami pieniężnymi, prognoz przepływów pieniężnych, ciągłości działania itd.), a ich przestrzeganie jest regularnie sprawdzane. Ponadto Dyrekcja Generalna ds. Budżetu i Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych wymieniają się informacjami na temat zarządzania ryzykiem i najlepszej ekspozycji na ryzyko.

Tymczasowo zainkasowane grzywny: portfel (BUFI)

Od 2010 r. tymczasowo zainkasowane grzywny inwestowane są w specjalnie w tym celu utworzony fundusz zarządzany przez Dyrekcję Generalną ds. Gospodarczych i Finansowych, a mianowicie w BUFI. Grzywny otrzymane przed 2010 r. pozostają zdeponowane na specjalnych rachunkach bankowych. Za zarządzanie aktywami w przypadku tymczasowo zainkasowanych grzywien odpowiedzialna jest Komisja, która działa zgodnie z wewnętrznymi wytycznymi i wytycznymi w zakresie zarządzania aktywami, zawartymi w umowie o poziomie usług (SLA) podpisanej w grudniu 2009 r. między Dyrekcją Generalną ds. Budżetu a Dyrekcją Generalną ds. Gospodarczych i Finansowych. Odpowiednie jednostki operacyjne korzystają z opracowanych podręczników dotyczących procedur w zakresie poszczególnych dziedzin, takich jak zarządzanie finansami. Ryzyko finansowe i operacyjne określa się i ocenia, a ponadto regularnie sprawdza się przestrzeganie wewnętrznych wytycznych i procedur.

Celem działalności związanej z zarządzaniem aktywami jest zainwestowanie grzywien wpłaconych na rachunek Komisji, w taki sposób, aby:

- a) zapewnić łatwą dostępność środków w razie potrzeby, a jednocześnie
- b) starając się przy tym w zwykłych okolicznościach uzyskać zwrot z inwestycji, który jest przeciętnie równy referencyjnej stopie zwrotu z funduszu BUFI po odliczeniu poniesionych kosztów.

Inwestycje są zasadniczo ograniczone do następujących kategorii: depozyty terminowe w bankach centralnych strefy euro, agencjach obsługujących dług państwowy w strefie euro, bankach należących w całości do skarbu państwa lub bankach objętych gwarancjami państwa lub instytucjach ponadnarodowych; obligacje, weksle i certyfikaty depozytowe wystawiane przez państwa, z którymi wiąże się bezpośrednia ekspozycja na ryzyko z tytułu długu państwowego w strefie euro lub które są wystawiane przez instytucje ponadnarodowe.

Fundusz Gwarancyjny

Zasady zarządzania aktywami Funduszu Gwarancyjnego (zob. nota 2.4) określono w porozumieniu zawartym przez Komisję Europejską i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) dnia 25 listopada 1994 r. oraz jego kolejnych zmianach z 17–23 września 1996 r., 8 maja 2002 r., 25 lutego 2008 r. i 9 listopada 2010 r. Fundusz Gwarancyjny jest obsługiwany wyłącznie w euro. Inwestycje dokonuje się jedynie w tej walucie, aby uniknąć wszelkiego ryzyka walutowego. Zarządzanie aktywami opiera się na tradycyjnych

zasadach ostrożności, stosowanych w przypadku działalności finansowej. Przy zarządzaniu funduszem konieczne jest zwracanie szczególnej uwagi na ograniczanie ryzyka i dbałość o to, aby zbywanie i przeniesienie aktywów, którymi zarządza fundusz, następowało bez większych opóźnień, przy uwzględnieniu stosownych zobowiązań.

8.3 RYZYKO WALUTOWE

Działalność w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek:

Ponieważ większość aktywów i zobowiązań finansowych jest w euro, UE nie jest narażona w tych przypadkach na ryzyko walutowe. UE udziela jednak pożyczek w dolarach amerykańskich, wykorzystując w tym celu instrument finansowy Euratomu, a pożyczki te są finansowane pożyczkami zaciągniętymi na równoważną kwotę w dolarach amerykańskich (operacje wzajemne – ang. *back-to-back*). Na dzień bilansowy UE nie jest narażona na ryzyko walutowe w odniesieniu do Euratomu. EWWiS w likwidacji jest w ujęciu netto narażona w niewielkim stopniu na ryzyko walutowe wynoszące równowartość 1,3 mln EUR, wynikające z pożyczek na budownictwo czynszowe o równowartości 1,26 mln EUR i sald na rachunkach bieżących o równowartości 0,04 mln EUR.

Finanse:

Środki na poczet zasobów własnych wpłacane przez państwa członkowskie w walutach innych niż euro są przechowywane na rachunkach przeznaczonych na potrzeby zasobów własnych, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zasobów własnych. Są one przeliczane na euro, w przypadku gdy są potrzebne do wykonania płatności. Procedury stosowane do zarządzania tymi środkami są określone w wyżej wymienionym rozporządzeniu. W ograniczonej liczbie przypadków środki te są bezpośrednio wykorzystywane do wykonania płatności w danych walutach.

Komisja posiada w bankach komercyjnych szereg rachunków w walutach państw UE innych niż euro, a także w USD i CHF w celu wykonywania płatności w danych walutach. Środki na tych rachunkach są uzupełniane w zależności od kwoty płatności, jakie mają zostać wykonane, w wyniku czego salda tych rachunków nie są narażone na ryzyko walutowe.

W przypadku otrzymania różnych wpływów (innych niż na poczet zasobów własnych) w walutach innych niż euro, są one albo przelewane na rachunki Komisji w tej samej walucie, jeżeli są niezbędne do wykonania płatności, albo przeliczane na euro i przekazywane na inne rachunki w euro w zależności od potrzeb w zakresie środków pieniężnych. Rachunki zaliczkowe prowadzone w walutach innych niż euro są uzupełniane w zależności od szacowanej kwoty lokalnych płatności krótkoterminowych, które mają być wykonane w te samej walucie. Salda na tych rachunkach nie mogą przekraczać odnośnych pułapów.

Tymczasowo zainkasowane grzywny: portfel (BUFI)

Ponieważ wszystkie grzywny są nakładane i wpłacane w euro, nie ma w ich przypadku ryzyka walutowego.

Fundusz Gwarancyjny

Aktywa finansowe są w euro, ryzyko walutowe zatem nie istnieje.

8.4 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Działalność w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek:

Zaciągane i udzielane pożyczki o zmiennej stopie procentowej

Ze względu na charakter działalności UE w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek, znaczna część jej aktywów i zobowiązań jest oprocentowana. Pożyczki MFA i Euratomu o zmiennym oprocentowaniu narażają UE na ryzyko stopy procentowej. Jednak ryzyko związane z oprocentowaniem wynikające z zaciągniętych pożyczek niwelują odpowiadające im pożyczki udzielane na analogicznych warunkach (operacje wzajemne). Na dzień bilansowy wartość udzielonych pożyczek UE (wyrażonych w kwotach nominalnych) o zmiennej stopie procentowej wynosiła 0,8 mld EUR (w 2010 r.: 0,86 mld EUR), przy czym co 6 miesięcy przeprowadza się ponowną wycenę.

Zaciągane i udzielane pożyczki o stałej stopie procentowej

Udzielone pożyczki MFA i Euratomu o stałym oprocentowaniu opiewały w 2011 r. na kwotę 236 mln EUR (w 2010 r.: 110 mln EUR), przy czym ich ostateczne terminy zapadalności wynoszą od roku do pięciu lat (25 mln EUR) i ponad pięć lat (211 mln EUR). Co jeszcze bardziej istotne, istnieje jedenaście pożyczek o stałej stopie procentowej udzielonych w ramach instrumentu finansowego wsparcia bilansu płatniczego, których łączna kwota w 2011 r. wyniosła 11,4 mld EUR (w 2010 r.: 12,05 mld EUR), przy czym ich

ostateczne terminy zapadalności wynoszą od roku do pięciu lat (7,2 mld EUR) i ponad pięć lat (4,2 mld EUR). W ramach EFSM istnieje dziesięć udzielonych pożyczek o stałej stopie procentowej, których łączna kwota w 2011 r. wyniosła 28 mld EUR, a ich ostateczne terminy zapadalności wynoszą od roku do pięciu lat (9,75 mld EUR) oraz ponad pięć lat (18,25 mld EUR).

Ze względu na charakter swojej działalności EWWiS w likwidacji jest narażona na ryzyko stopy procentowej. Ryzyko stopy procentowej wynikające z zaciągniętych pożyczek zasadniczo niwelują odpowiadające im pożyczki udzielane na analogicznych warunkach. Jeżeli chodzi o operacje zarządzania aktywami, portfel EWWiS nie zawiera obligacji o zmiennej stopie procentowej. Na dzień bilansowy 15 % portfela obligacji stanowiły obligacje zerokuponowe.

Finanse:

Komisja nie zaciąga pożyczek pieniężnych, w związku z czym nie jest narażona na ryzyko stopy procentowej. Uzyskuje jednak dochody z tytułu odsetek od sald posiadanych na różnych rachunkach bankowych. Dlatego Komisja wprowadziła środki mające zagwarantować, że dochody z tytułu odsetek od środków na jej rachunkach bankowych będą systematycznie odzwierciedlać rynkowe stopy procentowe, a także ich ewentualne wahania.

Rachunki otwarte przez administracje finansowe państw członkowskich lub w narodowych bankach centralnych na potrzeby wpływów na poczet zasobów własnych nie generują odsetek i są prowadzone nieodpłatnie. W przypadku wszelkich innych rachunków ulokowanych w narodowych bankach centralnych opłaty zależą od warunków zaproponowanych przez dany bank; obowiązują zmienne stopy procentowe korygowane w zależności od wahań rynkowych.

Salda przez noc posiadane na rachunkach w bankach komercyjnych generują codziennie dochody z tytułu odsetek. Opiera się to na zmiennym oprocentowaniu rynkowym, do którego stosuje się marżę umowną (dodatnią lub ujemną). W przypadku większości rachunków obliczanie odsetek jest powiązane ze stopą EONIA (Euro over night index average) i obliczenie to jest korygowane w celu uwzględnienia wszelkich wahań tej stopy. W przypadku niektórych innych rachunków obliczanie odsetek jest powiązane z krańcową stopą EBC dla jego głównych operacji refinansujących. W związku z tym nie istnieje ryzyko, aby Komisja uzyskała dochody z tytułu odsetek po stopach niższych niż rynkowe.

Tymczasowo zainkasowane grzywny: portfel (BUFI)

Portfel BUFI nie zawiera obligacji o zmiennej stopie procentowej. Na dzień bilansowy 34 % portfela obligacji stanowiły obligacje zerokuponowe.

Fundusz Gwarancyjny

Dłużne papiery wartościowe o zmiennych stopach procentowych emitowane w ramach Funduszu Gwarancyjnego są narażone na skutki związane ze zmiennością tych stóp, podczas gdy dłużne papiery wartościowe o stałych stopach procentowych wiążą się z ryzykiem związanym z ich wartością godziwą. Na dzień bilansowy obligacje o stałym oprocentowaniu stanowią około 83 % portfela inwestycyjnego (w 2010 r.: 93 %).

8.5 RYZYKO KREDYTOWE

Działalność w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek:

Ekspozycją na ryzyko kredytowe zarządza się przede wszystkim poprzez uzyskanie gwarancji od krajów (w przypadku Euratomu), następnie za pomocą Funduszu Gwarancyjnego (MFA i Euratom), potem poprzez możliwość pobrania niezbędnych środków finansowych z rachunków Komisji prowadzonych na potrzeby zasobów własnych w państwach członkowskich i wreszcie poprzez budżet UE. W przepisach dotyczących zasobów własnych państwa płatności na poczet zasobów własnych określono na poziomie 1,23 % DNB państw członkowskich i w ciągu 2011 r. na pokrycie środków na płatności faktycznie wykorzystano 0,93 %. Oznacza to, że na dzień 31 grudnia 2011 r. istniał dostępny margines wysokości 0,3 % na pokrycie tych gwarancji. Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych ustanowiono w 1994 r. w celu zabezpieczenia ryzyka niewywiązania się ze zobowiązań, dotyczącego pożyczek zaciągniętych na sfinansowanie pożyczek udzielanych państwu spoza Unii Europejskiej. W każdym razie ekspozycja na ryzyko kredytowe jest zmniejszana poprzez możliwość pobrania środków z rachunków Komisji prowadzonych na potrzeby zasobów własnych w państwach członkowskich w wysokości przekraczającej środki na tych rachunkach, gdyby dłużnik nie był w stanie zwrócić w całości należnych kwot. W tym celu UE ma prawo zwrócić się do wszystkich państw członkowskich, aby zapewnić przestrzeganie zobowiązań prawnych UE wobec jej pożyczkodawców.

Przy przeprowadzaniu operacji finansowych należy stosować się do wytycznych dotyczących wyboru kontrahentów. Tak więc jednostka operacyjna może przeprowadzać transakcje jedynie z bankami kwalifikującymi się i posiadającymi wystarczające limity ustalone dla kontrahentów.

Zarządzanie ekspozycją EWWiS na ryzyko kredytowe polega na przeprowadzaniu regularnych analiz zdolności pożyczkobiorców do wypełnienia zobowiązań w zakresie spłaty odsetek i kapitału. Ekspozycją na

ryzyko kredytowe zarządza się również poprzez uzyskiwanie zabezpieczeń oraz gwarancji od krajów, osób prawnych i fizycznych. 61 % ogólnej kwoty niespłaconych pożyczek jest objęte gwarancjami państw członkowskich lub równoważnych organizacji (np. instytucji publicznych). 30 % niespłaconych pożyczek udzielono bankom lub gwarancji na nie udzieliły banki. Przy przeprowadzaniu operacji finansowych należy stosować się do wytycznych dotyczących wyboru kontrahentów. Jednostka operacyjna może przeprowadzać transakcje jedynie z bankami kwalifikującymi się i posiadającymi wystarczające limity ustalone dla kontrahentów.

Finanse:

Większa część zasobów finansowych Komisji, zgodnie z rozporządzeniem Rady 1150/2000 w sprawie zasobów własnych, jest przechowywana na rachunkach otwartych przez państwa członkowskie w celu wpłacania swoich składek (na poczet zasobów własnych). Wszystkie tego rodzaju rachunki to rachunki otwarte przez administracje finansowe państw członkowskich lub rachunki prowadzone w narodowych bankach centralnych. Instytucje te niosą ze sobą najmniejsze ryzyko kredytowego (lub kontrahenta) dla Komisji, gdyż ekspozycja pozostaje po stronie danych państw członkowskich. Jeśli chodzi o część zasobów finansowych Komisji przechowywaną w bankach komercyjnych, tak aby możliwe było dokonywanie płatności, zlecone jest, aby uzupełniać środki na tych rachunkach dopiero wtedy, kiedy jest to niezbędne, czym automatycznie zarządza system zarządzania środkami pieniężnymi. Na każdym rachunku utrzymywany jest minimalny stan środków pieniężnych, proporcjonalnie do średniej kwoty dziennych płatności z niego dokonywanych. W rezultacie kwoty utrzymywane przez noc na tych rachunkach pozostają stale na bardzo niskich poziomach (ogólnie średnio od 20 mln EUR do 100 mln EUR, rozłożonych na ponad 20 rachunków), dzięki czemu ekspozycja na ryzyko dla Komisji jest ograniczona. Kwoty te należy postrzegać w odniesieniu do ogólnych sald środków finansowych, które wahają się od 1 mld EUR do 35 mld EUR, przy ogólnej kwocie płatności dokonywanych w 2011 r., która przekroczyła 128 mld EUR.

Dodatkowo przy wyborze banków komercyjnych zastosowanie mają szczegółowe wytyczne w celu dalszego zminimalizowania ryzyka kontrahenta, na które narażona jest Komisja.

- Wszystkie banki komercyjne są wybierane w drodze zaproszenia do składania ofert. Aby zostać dopuszczonym do udziału w procedurach przetargowych, wymagane jest posiadanie minimalnego krótkoterminowego ratingu kredytowego na poziomie P-1 przyznanego przez agencję ratingową Moody's lub na poziomie równoważnym (S&P A-1 lub Fitch F1). W szczególnych i należycie uzasadnionych okolicznościach można dopuścić niższy poziom ratingu.
- W przypadku banków komercyjnych specjalnie wybranych do zdeponowania tymczasowo zainkasowanych grzywien (środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania) wymagany jest także co do zasady minimalny długoterminowy rating na poziomie AA w jednej agencji ratingowej, a w przypadku, gdy rating tych banków zostaje obniżony, stosuje się specjalne środki. Ponadto kwota zdeponowana w każdym banku jest ograniczona do określonej części procentowej jego środków własnych; przy obliczaniu takiego pułapu uwzględnia się także kwotę nierozliczonych gwarancji udzielonych przez tę instytucję na rzecz Komisji.
- Rachunki zaliczkowe są prowadzone w lokalnych bankach wybranych w drodze uproszczonej procedury przetargowej. Wymagany poziom ratingu uzależniony jest od uwarunkowań lokalnych i może znacząco różnić się w zależności od kraju. Aby zmniejszyć ekspozycję na ryzyko, salda na tych rachunkach utrzymywane są na możliwie najniższych poziomach (przy uwzględnieniu potrzeb operacyjnych), środki na tych rachunkach są regularnie uzupełniane, natomiast obowiązujące pułapy są poddawane przeglądowi w trybie rocznym.
- Ratingi kredytowe banków komercyjnych, w których Komisja posiada rachunki, są poddawane przeglądowi w trybie co najmniej miesięcznym, a w razie potrzeby częściej. W kontekście kryzysu finansowego przyjęto wzmoczone środki monitorowania i codzienne przeglądy ratingów banków komercyjnych i w 2011 r. były one utrzymywane.

Znaczące kwoty gwarancji wydanych przez instytucje finansowe są także w posiadaniu Komisji w związku z grzywami, jakie nakłada ona na przedsiębiorstwa naruszające unijne reguły konkurencji (zob. nota 2.11.1). Gwarancje te przedstawiają ukarane przedsiębiorstwa, co stanowi alternatywę dla dokonania tymczasowej zapłaty. Politykę zarządzania ryzykiem stosowaną w odniesieniu do przyjmowania takich gwarancji poddano przeglądowi w pierwszych miesiącach 2012 r. i w świetle obecnych warunków finansowych w UE zdefiniowano nowy zestaw wymogów dotyczących ratingu kredytowego oraz ograniczonej części procentowej na kontrahenta (proporcjonalnej do środków własnych każdego kontrahenta). Zapewnia to Komisji w dalszym ciągu wysoką jakość kredytową. Zgodność nierozliczonych gwarancji z obowiązującymi wymogami wynikającymi z prowadzonej polityki poddaje się regularnie weryfikacji.

Tymczasowo zainkasowane grzywny: portfel (BUFI)

W przypadku inwestowania tymczasowo zainkasowanych grzywien Komisja ponosi ryzyko kredytowe, czyli ryzyko że kontrahent nie będzie mógł spłacić pełnej wysokości zobowiązań w terminie. Największa koncentracja ekspozycji przypada na Francję i w Niemcy, a poziom inwestycji w tych krajach wynosi odpowiednio 62 % i 25 % całkowitej wartości portfela.

Fundusz Gwarancyjny

Zgodnie z porozumieniem między UE a EBI w sprawie zarządzania Funduszem Gwarancyjnym wszystkie inwestycje międzybankowe powinny mieć co najmniej rating P-1 przyznany przez agencję ratingową Moody's lub równoważny. Na dzień 31 grudnia 2011 r. lokaty terminowe (300 mln EUR) były założone u takich kontrahentów (w 2010 r.: 124 mln EUR). Na dzień 31 grudnia 2011 r. fundusz nie posiadał inwestycji w krótkoterminowe papiery dyskontowe. Za ten sam okres poprzedniego roku w ramach funduszu zainwestowano w cztery krótkoterminowe instrumenty finansowe, a wszystkie te inwestycje (69 mln EUR) przeprowadzono z kontrahentami mającymi co najmniej rating P-1 w agencji ratingowej Moody's lub równoważny. Wszystkie papiery wartościowe trzymane w portfelu dostępnym do sprzedaży są zgodne z wytycznymi dotyczącymi zarządzania.

8.6 RYZYKO PŁYNNOŚCI

Działalność w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek

Ryzyko utraty płynności wynikające z zaciągniętych pożyczek zasadniczo niwelują odpowiadające im pożyczki udzielane na analogicznych warunkach (operacje wzajemnie). W przypadku MFA i Euratomu Fundusz Gwarancyjny służy jako rezerwa płynności (lub zabezpieczenie) na wypadek braku płatności lub zwłoki w płatności ze strony pożyczkobiorcy. W przypadku bilansu płatniczego rozporządzenie Rady 431/2009 przewiduje procedurę, która zapewnia wystarczająco dużo czasu na uruchomienie środków poprzez rachunki Komisji prowadzone na potrzeby zasobów własnych w państwach członkowskich. W przypadku EFSM rozporządzenie Rady 407/2010 przewiduje podobną procedurę.

Komisja zarządza wymogami w zakresie płynności aktywów i pasywów EWWiS w likwidacji w oparciu o prognozy wypłat opracowane w porozumieniu z odpowiednimi służbami Komisji.

Finanse:

Zasady budżetu UE zakładają, że ogólne zasoby środków pieniężnych na rok są zawsze wystarczające do wykonania wszystkich płatności. Kwota składek państw członkowskich ogółem równa się kwocie środków na płatności na dany rok budżetowy. Składki państw członkowskich wpływają jednak w ciągu całego roku w postaci dwunastu miesięcznych rat, a tymczasem płatności charakteryzuje swoista sezonowość. Aby zagwarantować, że zasoby finansowe będą zawsze wystarczające do pokrycia płatności, jakie mają zostać wykonane w danym miesiącu, istnieją procedury dotyczące regularnych prognoz w zakresie środków pieniężnych, a w pewnych warunkach można w razie potrzeby wezwać państwa członkowskie do przekazania środków na poczet zasobów własnych z wyprzedzeniem. Oprócz tego, w kontekście operacji finansowych Komisji wykonywanych na co dzień, automatyczne narzędzia zarządzania środkami pieniężnymi gwarantują odpowiednią płynność na wszystkich rachunkach bankowych Komisji na co dzień.

Fundusz Gwarancyjny

Zarządzanie funduszem opiera się na zasadzie, że aktywa mają mieć wystarczający stopień płynności i mobilizacyjności w stosunku do odpowiednich zobowiązań. Fundusz musi utrzymywać w portfelu minimalnie 100 mln EUR o zapadalności poniżej 12 miesięcy, które mają być zainwestowane w instrumenty rynku pieniężnego. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość tych inwestycji wyniosła 300 mln EUR. Ponadto co najmniej 20 % wartości nominalnej funduszu powinno obejmować instrumenty rynku pieniężnego, obligacje o stałym oprocentowaniu, w których przypadku okres pozostający do terminu zapadalności nie przekracza roku, oraz obligacje o zmiennej stopie procentowej. Na dzień 31 grudnia 2011 r. odsetek ten wynosił 45 %.

9. UJAWNIE NIE INFORMACJI NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

9.1 PODMIOTY POWIĄZANE

Do podmiotów powiązanych Komisji zalicza się unijne jednostki objęte konsolidacją i przedstawiciele kadry kierowniczej najwyższego szczebla tych jednostek. Transakcje między tymi jednostkami stanowią część normalnych operacji UE i jako takie - zgodnie z regułami rachunkowości UE - nie są objęte szczególnymi obowiązkami informacyjnymi.

9.2 ŚWIADCZENIA PRZYSŁUGUJĄCE KADRZE KIEROWNICZEJ NAJWYŻSZEGO SZCZEBŁA

Do celów prezentacji informacji na temat transakcji podmiotów powiązanych dotyczących kadry kierowniczej najwyższego szczebla Komisji Europejskiej, osoby te pogrupowano w pięć kategorii:

Kategoria 1: przewodniczący Rady Europejskiej, przewodniczący Komisji i prezes Trybunału Sprawiedliwości,

Kategoria 2: wiceprzewodniczący Komisji i wysoki przedstawiciel Unii Europejskiej ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz inni wiceprzewodniczący Komisji,

Kategoria 3: sekretarz generalny Rady, członkowie Komisji, sędziowie i rzecznicy generalni Trybunału Sprawiedliwości, prezes i członkowie Sądu, prezes i członkowie Sądu do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej, europejski rzecznik praw obywatelskich i europejski inspektor ochrony danych,

Kategoria 4: prezes i członkowie Trybunału Obrachunkowego,

Kategoria 5: urzędnicy instytucji i agencji o najwyższym zaszeregowaniu.

Zestawienie przysługujących im świadczeń przedstawiono poniżej – dalsze informacje znajdują się w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (187 z 8.8.1967 ostatnio zmienionym rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 202/2005 z 18.1.2005 (L 33 z 5.2.2005) i L 268 z 20.10.1977 ostatnio zmienionym rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1293/2004 z 30.4.2004 (L 243 z 15.7.2004)). Pozostałe informacje dostępne są także w opublikowanym na portalu Europa regulaminie pracowniczym, który stanowi oficjalny dokument opisujący prawa i obowiązki wszystkich urzędników UE. Przedstawiciele kadry kierowniczej najwyższego szczebla nie otrzymali od UE żadnych pożyczek o preferencyjnym oprocentowaniu.

ŚWIADCZENIA FINANSOWE PRZYSŁUGUJĄCE KADRZE KIEROWNICZEJ NAJWYŻSZEGO SZCZEBŁA

EUR

Świadczenie (na pracownika)	Kategoria 1	Kategoria 2	Kategoria 3	Kategoria 4	Kategoria 5
Wynagrodzenie podstawowe (miesięcznie)	25 351,76	22 963,55 – 23 882,09	18 370,84 – 20 667,20	19 840,51 – 21 126,47	11 681,17 – 18 370,84
Dodatek mieszkaniowy/zagraniczny	15 %	15 %	15 %	15 %	16 %
Dodatki rodzinne:					
na gospodarstwo domowe (% wynagrodzenia)	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52	2 % + 170,52
na dziecko pozostające na utrzymaniu	372,61	372,61	372,61	372,61	372,61
przedszkolny	91,02	91,02	91,02	91,02	91,02
szkolny lub	252,81	252,81	252,81	252,81	252,81
szkolny – gdy dziecko uczy się w szkole innej niż zapewniana przez zakład pracy rodzica	505,39	505,39	505,39	505,39	505,39
Dodatek dla sędziów-przewodniczących	Nie dotyczy	Nie dotyczy	500 – 810,74	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Dodatek reprezentacyjny	1 418,07	0 – 911,38	500 – 607,71	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Roczne koszty podróży	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Tak
Przelewy do państw członkowskich					
dodatek edukacyjny ⁽¹⁾	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
% wynagrodzenia ⁽¹⁾	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% wynagrodzenia bez zastosowania współczynnika korygującego	maks. 25 %	maks. 25 %	maks. 25 %	maks. 25 %	maks. 25 %
Koszty reprezentacyjne	zwracane	zwracane	zwracane	Nie dotyczy	Nie dotyczy

EUR

Świadczenie (na pracownika)	Kategoria 1	Kategoria 2	Kategoria 3	Kategoria 4	Kategoria 5
Objęcie stanowiska:					
Koszty zagospodarowania	50 703,52	45 927,10 – 47 764,18	36 741,68 – 41 334,40	39 681,02 – 42 252,94	zwracane
Koszty podróży rodziny	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Koszty przeprowadzki	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Opuszczenie stanowiska:					
Koszty ponownego przesiedlenia	25 351,76	22 963,55 – 23 882,09	18 370,84 – 20 667,20	19 840,51 – 21 126,47	zwracane
Koszty podróży rodziny	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Koszty przeprowadzki	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Przeniesienie (% wynagrodzenia) ⁽²⁾	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	Nie dotyczy
Ubezpieczenie zdrowotne	pokryte	pokryte	pokryte	pokryte	opcjonalnie
Emerytura (% wynagrodzenia, przed opodatkowaniem)	maksymalnie 70 %	maksymalnie 70 %	maksymalnie 70 %	maksymalnie 70 %	maksymalnie 70 %
Odliczenia:					
Podatek unijny	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Ubezpieczenie zdrowotne (% wynagrodzenia)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Specjalny podatek od wynagrodzenia	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %
Odliczenie emerytalne	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	11,6 %
Liczba osób na koniec roku	3	8	90	27	97

⁽¹⁾ przy zastosowaniu współczynnika korygującego („cc”)

⁽²⁾ wypłacane przez pierwsze trzy lata po opuszczeniu stanowiska

10. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego, oprócz informacji przedstawionych poniżej, księgowy Komisji nie wiedział ani nie został powiadomiony o żadnych istotnych zdarzeniach, które wymagałyby zamieszczenia odrębnych informacji w tej sekcji. Roczne sprawozdanie finansowe i powiązane informacje dodatkowe opracowano wykorzystując najnowsze dostępne informacje, co znalazło swoje odzwierciedlenie w przedstawionych informacjach.

Dodatkowe wnioski o pomoc finansową w strefie euro

Dnia 25 czerwca 2012 r. Eurogrupa przyjęła formalny wniosek rządu hiszpańskiego o pomoc finansową. Dnia 9 lipca osiągnęła porozumienie polityczne co do programu, który ma pomóc Hiszpanii dokapitalizować i zrestrukturyzować jej instytucje finansowe. Gdy tylko protokół ustaleń zostanie przyjęty, możliwa będzie wypłata pierwszej transzy. Wsparcie finansowe służące dokapitalizowaniu będzie udzielane za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej, do czasu aż dostępny będzie europejski mechanizm stabilności, który go zastąpi.

Eurogrupa przyjęła także dnia 27 czerwca wniosek władz cypryjskich o pomoc finansową od państw członkowskich strefy euro ze względu na wyzwania, w obliczu których stanął Cypr, a szczególnie ze względu na trudności w sektorze bankowym oraz zakłócenia równowagi makroekonomicznej. Na podstawie oceny potrzeb finansowych wsparcie finansowe strefy euro zostałoby udzielone w ramach kompleksowego programu dostosowań. Pakiet pomocy finansowej zapewni EFSF lub ESM w oparciu o swoje instrumenty finansowania.

Więcej informacji na temat EFSF i ESM, a także programów pomocy finansowej UE można znaleźć w notcie 7.

11. ZAKRES KONSOLIDACJI

11.1 JEDNOSTKI OBJĘTE KONSOLIDACJĄ

A. JEDNOSTKI KONTROLOWANE

1. Instytucje i organy konsultacyjne

Komitet Regionów

Rada Unii Europejskiej

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Komisja Europejska

Europejski Trybunał Obrachunkowy

Europejska Służba Działań Zewnętrznych ⁽¹⁾

Europejski Inspektor Ochrony Danych

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

Parlament Europejski

Rada Europejska

2. Agencje UE

Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy

Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego

Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób

Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego

Europejska Agencja Środowiska

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności

Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy

Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa na Morzu

Europejska Agencja Leków

Europejska Agencja Chemikaliów

Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej

Eurojust

Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn

Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacyjności

Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego

Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych

Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Objęte konsolidacją po raz pierwszy w 2011 r.

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego ⁽¹⁾
Urząd Organu Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej ⁽¹⁾
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej
Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji
Europejska Fundacja Kształcenia
Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej
Europejski Organ Nadzoru GNSS
Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (Znaki Towarowe i Wzory)
Europejska Agencja Kolejowa
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii
Europejskie Kolegium Policyjne (CEPOL)
Europejski Urząd Policji (EUROPOL)
Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Konsumentów
Agencja Wykonawcza ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej
Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych ⁽¹⁾
Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych ⁽¹⁾
Europejski Instytut Innowacji i Technologii ⁽¹⁾

3. Inne jednostki kontrolowane

Europejska Wspólnota Węgla i Stali (w likwidacji)

B. WSPÓLNE PRZEDSIĘBIORSTWA

Międzynarodowa Organizacja Energii Termojądrowej (ITER)

Wspólne przedsięwzięcie SESAR

Wspólne przedsiębiorstwo na rzecz technologii ogniwo paliwowych i technologii wodorowych

Wspólne przedsiębiorstwo Galileo w likwidacji

Wspólne przedsiębiorstwo IMI

C. JEDNOSTKI STOWARZYSZONE

Europejski Fundusz Inwestycyjny

Wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo”

Wspólne przedsiębiorstwo ARTEMIS

Wspólne przedsięwzięcie ENIAC

11.2 JEDNOSTKI NIEOBJĘTE KONSOLIDACJĄ

Chociaż UE zarządza aktywami poniższych jednostek, jednostki te nie spełniają kryteriów pozwalających na ich konsolidację i tym samym nie są objęte sprawozdaniem Unii Europejskiej.

⁽¹⁾ Objęte konsolidacją po raz pierwszy w 2011 r.

11.2.1 Europejski Fundusz Rozwoju (EFR)

Europejski Fundusz Rozwoju (EFR) jest głównym instrumentem udzielania pomocy Unii Europejskiej w zakresie współpracy na rzecz rozwoju krajom Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) oraz krajom i terytoriom zamorskim (KTZ). Traktat rzymski z 1957 r. przewidział utworzenie EFR w celu świadczenia pomocy technicznej i finansowej, ograniczonej początkowo do krajów afrykańskich, z którymi z niektóre państwa członkowskie miały więzi historyczne.

EFR nie jest finansowany z budżetu Unii Europejskiej, lecz bezpośrednio z wkładów państw członkowskich, których wysokość jest ustalana w drodze negocjacji na szczeblu międzyrządowym. Środkami EFR zarządzają Komisja i EBI. Każda edycja funduszu jest ustanawiana zazwyczaj na okres około pięciu. Od czasu zawarcia pierwszej konwencji o partnerstwie w 1964 r., kolejne edycje programowania EFR odpowiadały w zasadzie cyklowi zawieranych umów/konwencji o partnerstwie.

Działalność EFR reguluje dotyczące go rozporządzenie finansowe (Dz.U. L 78 z 19.3.2008), które przewiduje sporządzenie sprawozdania finansowego EFR odrębnego od sprawozdania UE. Roczne sprawozdanie finansowe i zarządzanie zasobami EFR podlegają zewnętrznej kontroli Trybunału Obrachunkowego i Parlamentu. W celach informacyjnych przedstawiono poniżej bilans i rachunek wyniku ekonomicznego 8., 9. i 10. EFR:

Bilans – 8., 9. i 10. EFR

	<i>mln EUR</i>	
	31.12.2011	31.12.2010
AKTYWA TRWAŁE	380	353
AKTYWA OBROTOWE	2 510	2 151
Aktywa ogółem	2 890	2 504
Zobowiązania krótkoterminowe	(1 033)	(1 046)
Zobowiązania ogółem	(1 033)	(1 046)
Aktywa netto	1 857	1 458
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE		
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem)	26 979	23 879
Inne kapitały rezerwowe	2 252	2 252
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat	(24 674)	(21 908)
Wynik ekonomiczny za rok	(2 700)	(2 765)
Aktywa netto	1 857	1 458

Rachunek wyniku ekonomicznego – 8., 9. i 10 EFR

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
PRZYCHODY OPERACYJNE	99	140
KOSZTY OPERACYJNE	(2 778)	(3 000)
DEFICYT Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	(2 679)	(2 860)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA	(21)	95
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	(2 700)	(2 765)

11.2.2 Program ubezpieczeń zdrowotnych

Program ubezpieczeń zdrowotnych zapewnia ubezpieczenie kosztów leczenia pracownikom różnych organów Unii Europejskich. Środki w ramach programu są jego własnością i nie są kontrolowane przez Unię Europejską, choć należącymi do niego aktywami finansowymi zarządza Komisja. Program jest finansowany ze składek jego członków (pracowników) i pracodawców (instytucji/agencji/organów). Wszelkie nadwyżki są zatrzymywane w programie.

Program składa się z czterech odrębnych jednostek – głównego programu, obejmującego pracowników instytucji i agencji Unii Europejskiej oraz trzech mniejszych programów, obejmujących pracowników Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji, szkół europejskich i pracowników zatrudnionych poza terytorium EU, tj. pracowników delegatur UE. Na dzień 31 grudnia 2011 r. aktywa programu ogółem wynosiły 294 mln EUR (w 2010 r. 286 mln EUR).

11.2.3 *Fundusz gwarancyjny dla uczestników*

Niektóre kwoty zaliczek wypłacone w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego (7.PR) są w istocie pokrywane z Funduszu gwarancyjnego dla uczestników (PGF).

Jest to instrument ukierunkowany na wzajemne korzyści, ustanowiony w celu zabezpieczenia ryzyka finansowego ponoszonego przez UE i uczestników w trakcie realizacji działań pośrednich w ramach 7.PR, przy czym jego kapitał oraz odsetki stanowią zabezpieczenie wykonania. Wszyscy uczestnicy działań pośrednich mających postać dotacji wnoszą - na okres trwania działania - na poczet kapitału PGF wkład stanowiący 5 % łącznego wkładu UE. Uczestnicy są właścicielami PGF, a UE (reprezentowana przez Komisję) działa jako ich przedstawiciel wykonawczy. Po zakończeniu danego działania pośredniego uczestnicy odzyskują w całości swój wkład wniesiony na poczet kapitału, chyba że PGF poniesie straty spowodowane niewypełnieniem przez beneficjentów swoich zobowiązań; w takim przypadku uczestnicy odzyskują co najmniej 80 % swojego wkładu. Fundusz gwarancyjny dla uczestników zabezpiecza interesy finansowe zarówno UE, jak i uczestników.

Aktywa PGF na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosiły ogółem 1 171 mln EUR (w 2010 r.: 879 mln EUR). Środki PGF są jego własnością i nie są kontrolowane przez Unię Europejską, choć należącymi do niego aktywami finansowymi zarządza Komisja.

CZĘŚĆ II

Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu oraz informacja dodatkowa**SPIS TREŚCI**

	<i>Strona</i>
Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu:	
1. Wynik budżetu UE	98
2. Zestawienie porównawcze kwot ujętych w budżecie z kwotami rzeczywistymi	98
Dochody:	
3. Zestawienie wykonania dochodów budżetowych	101
Wydatki:	
4. Struktura i zmiany stanu środków na zobowiązania i środków na płatności według działów ram finansowych	102
5. Wykorzystanie środków na zobowiązania według działów ram finansowych	103
6. Wykorzystanie środków na płatności według działów ram finansowych	103
7. Zmiana stanu zobowiązań pozostających do spłaty według działów ram finansowych	104
8. Struktura zobowiązań pozostających do spłaty według roku powstania zobowiązania i działów ram finansowych	105
9. Struktura i zmiany stanu środków na zobowiązania i środków na płatności według obszarów polityki	105
10. Wykorzystanie środków na zobowiązania według obszarów polityki	107
11. Wykorzystanie środków na płatności według obszarów polityki	109
12. Zmiana stanu zobowiązań pozostających do spłaty według obszarów polityki	111
13. Struktura zobowiązań pozostających do spłaty według roku powstania zobowiązania i obszarów polityki	113
Institucje:	
14. Zestawienie wykonania dochodów budżetowych z podziałem na poszczególne instytucje	114
15. Wykorzystanie środków na zobowiązania i środków na płatności z podziałem na poszczególne instytucje	115
Agencje:	
16. Dochody agencji: prognozy budżetowe, należności i otrzymane kwoty	117
17. Środki na zobowiązania i środki na płatności w podziale na agencje	118
18. Wynik budżetu z uwzględnieniem agencji	119
Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania z wykonania budżetu:	
1. Zasady budżetowe, struktura budżetu i środki budżetowe	120
2. Wyjaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania z wykonania budżetu	122

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA BUDŻETU ⁽¹⁾

WYKONANIE BUDŻETU UE

1: WYNIK BUDŻETU UE

		mln EUR	
UNIA EUROPEJSKA	2011	2010	
Dochody za rok budżetowy	130 000	127 795	
Płatności ze środków na bieżący rok	(128 043)	(121 213)	
Środki na płatności przeniesione na rok N+1	(1 019)	(2 797)	
Anulowanie niewykorzystanych środków na płatności przeniesionych z roku N-1	457	741	
Różnice kursowe w roku budżetowym	97	23	
Wynik budżetu ⁽¹⁾	1 492	4 549	

⁽¹⁾ Z czego kwoty dotyczące EFTA wynoszą ogółem (5) mln EUR w 2011 r. i 9 mln EUR w 2010 r.

Nadwyżka budżetowa Unii Europejskiej zwracana jest państwu członkowskim w następnym roku poprzez odpowiednie pomniejszenie ich kwot należnych za dany rok.

2. ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE KWOT UJĘTYCH W BUDŻECIE Z KWOTAMI RZECZYWISTYMI

DOCHODY

								mln EUR
Tytuł	Budżet początkowy	Budżet ostateczny	Ustalone należności	Dochody	Różnica budżet ostateczny – kwoty rzeczywiste	Wpływy wyrażone jako % budżetu	Nierozliczone	
	1	2	3	4	5 = 2 – 4	6 = 4/2	7 = 3 – 4	
1. Zasoby własne	125 106	118 289	118 193	118 164	125	99,89 %	29	
3. Nadwyżki, salda i dostosowania	0	6 354	6 472	6 370	(16)	100,25 %	102	
4. Dochody pochodzące od osób pracujących w instytucjach i innych organach Unii	1 182	1 182	1 213	1 207	(25)	102,12 %	6	
5. Dochody z działalności administracyjnej instytucji	56	56	609	587	(531)	1 048,48 %	22	
6. Wkłady i zwroty związane z realizacją porozumień i programów unijnych/wspólnotowych	30	82	2 745	2 454	(2 372)	2 993,28 %	291	
7. Odsetki od zaległych płatności i grzywny	123	733	13 943	1 183	(450)	161,37 %	12 761	
8. Operacje zaciągania i udzielania pożyczek	0	0	159	1	0		159	
9. Dochody różne	30	30	44	34	(4)	111,86 %	11	
Ogółem	126 527	126 727	143 380	130 000	(3 273)	102,58 %	13 380	

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach dotyczących wykonania budżetu nie sumują się.

WYDATKI – WEDŁUG DZIAŁÓW RAM FINANSOWYCH

mln EUR

Dział ram finansowych	Budżet początkowy	Budżet ostateczny ⁽¹⁾	Zrealizowane płatności	Różnica budżet ostateczny – kwoty rzeczywiste	%	Środki przeniesione	Środki wygasające
	1	2	3	4 = 2 – 3	5 = 3/2	6	7 = 2 – 3 – 6
1. Trwały wzrost	53 280	56 982	54 732	2 251	96,05 %	2 051	199
2. Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	56 379	58 887	57 374	1 513	97,43 %	1 416	97
3. Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1 459	2 008	1 827	181	91,00 %	144	37
4. UE jako partner na arenie międzynarodowej	7 238	7 366	7 102	264	96,42 %	145	118
5. Administracja	8 172	9 716	8 359	1 357	86,03 %	1 012	345
6. Wyrównania							
Ogółem	126 527	134 960	129 395	5 565	95,88 %	4 768	797

⁽¹⁾ w tym środki przeniesione i dochody przeznaczone na określony cel

WYDATKI – WEDŁUG OBSZARÓW POLITYKI

mln EUR

Obszar polityki	Budżet początkowy	Budżet ostateczny ⁽¹⁾	Zrealizowane płatności	Różnica budżet ostateczny – kwoty rzeczywiste	%	Środki przeniesione	Środki wygasające
	1	2	3	4 = 2 – 3	5 = 3/2	6	7 = 2 – 3 – 6
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	341	443	389	54	87,76 %	9	46
02 Przedsiębiorstwa	1 210	1 485	1 336	149	89,99 %	123	25
03 Konkurencja	93	104	94	10	90,73 %	9	1
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	9 163	10 498	10 392	106	98,99 %	75	30
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	55 269	57 784	56 342	1 442	97,50 %	1 406	35
06 Mobilność i transport	1 142	1 217	1 114	103	91,53 %	77	26
07 Środowisko i działania w dziedzinie klimatu	390	379	332	47	87,54 %	24	23
08 Badania naukowe	4 117	5 476	4 604	872	84,08 %	861	10
09 Społeczeństwo informacyjne i media	1 334	1 741	1 489	252	85,51 %	250	2
10 Bezpośrednie badania naukowe	396	832	441	391	53,01 %	384	6
11 Gospodarka morską i rybołówstwo	771	812	772	40	95,08 %	5	35
12 Rynek wewnętrzny	93	104	95	9	91,52 %	8	1
13 Polityka regionalna	33 317	33 052	32 995	57	99,83 %	51	5
14 Podatki i unia celna	115	133	123	10	92,20 %	9	1
15 Edukacja i kultura	1 996	2 725	2 414	310	88,62 %	305	5

mln EUR

Obszar polityki	Budżet początkowy	Budżet ostateczny ⁽¹⁾	Zrealizowane płatności	Różnica budżet ostateczny – kwoty rzeczywiste	%	Środki przeniesione	Środki wygasające
	1	2	3	4 = 2 – 3	5 = 3/2	6	7 = 2 – 3 – 6
16 Komunikacja społeczna	253	279	259	21	92,61 %	17	4
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	596	659	623	37	94,40 %	27	10
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	885	1 014	944	70	93,10 %	40	30
19 Stosunki zewnętrzne	3 385	3 462	3 313	148	95,72 %	66	82
20 Handel	104	113	104	8	92,51 %	8	1
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	1 480	1 583	1 513	71	95,54 %	43	27
22 Rozszerzenie	1 013	970	928	42	95,63 %	38	4
23 Pomoc humanitarna	839	1 090	1 068	22	97,96 %	10	12
24 Zwalczanie nadużyć finansowych	75	83	71	12	85,96 %	7	4
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	191	221	197	24	89,07 %	21	4
26 Administracja Komisji	1 017	1 274	1 063	211	83,45 %	196	15
27 Budżet	69	73	60	13	82,01 %	12	1
28 Kontrola	11	13	12	1	91,58 %	1	0
29 Statystyka	124	159	134	25	84,26 %	19	6
30 Emerytury i wydatki pochodne	1 278	1 273	1 257	16	98,75 %	0	16
31 Służby językowe	393	501	442	60	88,11 %	56	3
32 Energia	1 535	1 087	963	123	88,63 %	44	79
40 Rezerwy	100	0	0	0	0,00 %	0	0
90 Inne instytucje	3 428	4 321	3 512	809	81,27 %	565	245
Ogółem	126 527	134 960	129 395	5 565	95,88 %	4 768	797

⁽¹⁾ w tym środki przeniesione i dochody przeznaczane na określony cel

3. ZESTAWIENIE WYKONANIA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

mln EUR

Tytuł	Dochody przewidziane w budżecie		Ustalone należności			Dochody			Wpływy (% budżetu)	Nierozliczone
	Początkowe	Ostateczne	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności – bieżący rok	Z należności – przeniesione	Ogółem		
1. Zasoby własne	125 106	118 289	118 111	81	118 193	118 121	43	118 164	99,89 %	29
3. Nadwyżki, salda i dostosowania	0	6 354	6 308	164	6 472	6 308	62	6 370	100,25 %	102
4. Dochody pochodzące od osób pracujących w instytucjach i innych organach Unii	1 182	1 182	1 206	7	1 213	1 201	6	1 207	102,12 %	6
5. Dochody z działalności administracyjnej instytucji	56	56	591	18	609	573	14	587	1 048,48 %	22
6. Wkłady i zwroty związane z realizacją porozumień i programów wspólnotowych	30	82	2 470	275	2 745	2 313	141	2 454	2 993,28 %	291
7. Odsetki od zaległych płatności i grzywny	123	733	50	13 893	13 943	(172)	1 355	1 183	161,37 %	12 761
8. Operacje zaciągania i udzielania pożyczek	0	0	37	122	159	1	0	1	195,64 %	159
9. Dochody różne	30	30	34	10	44	30	4	34	111,86 %	11
Ogółem	126 527	126 727	128 808	14 572	143 380	128 374	1 626	130 000	102,58 %	13 380

Tytuł 1 w ujęciu szczegółowym: Zasoby własne

Rozdział	Dochody przewidziane w budżecie		Ustalone należności			Dochody			Wpływy (% budżetu)	Nierozliczone
	Początkowe	Ostateczne	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności – bieżący rok	Z należności – przeniesione	Ogółem		
11. Opłaty wyrównawcze od cukru	123	123	132	0	132	132	0	132	106,75 %	0
12. Cła	16 654	16 544	16 593	81	16 675	16 603	43	16 646	100,62 %	29
13. VAT	13 787	14 126	14 077	0	14 077	14 077	0	14 077	99,65 %	0
14. DNB	94 542	87 497	87 259	0	87 259	87 259	0	87 259	99,73 %	0
15. Korekta nierównowagi budżetowej	0	0	52	0	52	52	0	52		0
16. Obniżka składek opartych na DNB dla Niderlandów i Szwecji	0	0	(1)	0	(1)	(1)	0	(1)		0
Ogółem	125 106	118 289	118 111	81	118 193	118 121	43	118 164	99,89 %	29

Tytuł 3 w ujęciu szczegółowym: Nadwyżki, salda i dostosowania

Rozdział	Dochody przewidziane w budżecie		Ustalone należności			Dochody			Wpływy (% budżetu)	Nierozliczone
	Początkowe	Ostateczne	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności – bieżący rok	Z należności przeniesionych	Ogółem		
30. Nadwyżka z poprzedniego roku	0	4 539	4 539	0	4 539	4 539	0	4 539	100,00 %	0
31. Salda oparte na VAT	0	673	680	37	717	680	14	694	103,11 %	23
32. Salda oparte na DNB	0	1 142	1 135	128	1 263	1 135	48	1 183	103,64 %	80
34. Dostosowanie związane z nieuczestnictwem w WSiSW	0	0	0	0	0	0	0	0		0
35. Rabat brytyjski – dostosowania	0	0	(46)	0	(46)	(46)	0	(46)		0
Ogółem	0	6 354	6 308	164	6 472	6 308	62	6 370	100,25 %	102

4. STRUKTURA I ZMIANY STANU ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI WEDŁUG DZIAŁÓW RAM FINANSOWYCH

mln EUR

Dział ram finansowych	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki przyjęte	Zmiany (przesunięcia i BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone	Środki przyjęte	Zmiany (przesunięcia i BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
1 Trwały wzrost	64 501	3	182	2 308	2 490	66 995	53 280	714	281	2 707	2 989	56 982
2 Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	58 659	0	2	2 680	2 682	61 341	56 379	(585)	419	2 675	3 093	58 887
3 Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1 822	276	24	169	193	2 291	1 459	255	98	196	294	2 008
4 UE jako partner na arenie międzynarodowej	8 754	5	42	287	329	9 088	7 238	(184)	38	274	313	7 366
5 Administracja	8 173	0	9	785	794	8 967	8 172	1	745	799	1 544	9 716
6 Wyrównania												
Ogółem	141 909	284	259	6 228	6 488	148 681	126 527	200	1 582	6 651	8 233	134 960

5. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA WEDŁUG DZIAŁÓW RAM FINANSOWYCH

mln EUR

Dział ram finansowych	Zatwierdzone środki na zobowiązania	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione				Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Dochody przeznaczone na określony cel	Środki przeniesione decyzją	Ogółem	%	Ze środków budżetowych na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	14 = 11 + 12 + 13
1 Trwały wzrost	66 995	64 065	182	991	65 238	97,38 %	1 317	36	1 353	2,02 %	403	0	0	404	0,60 %
2 Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	61 341	58 577	2	1 328	59 907	97,66 %	1 352	23	1 375	2,24 %	59	0	0	59	0,10 %
3 Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	2 291	2 048	24	92	2 165	94,50 %	76	41	117	5,12 %	9	0	0	9	0,38 %
4 UE jako partner na arenie międzynarodowej	9 088	8 572	42	194	8 808	96,91 %	94	178	272	2,99 %	8	0	0	8	0,09 %
5 Administracja	8 967	7 941	9	504	8 454	94,28 %	281	22	303	3,38 %	210	0	0	210	2,34 %
6 Wyrównania															
Ogółem	148 681	141 204	259	3 108	144 572	97,24 %	3 120	301	3 420	2,30 %	689	0	0	689	0,46 %

6. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI WEDŁUG DZIAŁÓW RAM FINANSOWYCH

mln EUR

Dział ram finansowych	Zatwierdzone środki na płatności	Zrealizowane płatności					Środki przeniesione					Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Środki przeniesione automatycznie	Środki przeniesione decyzją	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14
1 Trwały wzrost	56 982	53 658	235	839	54 732	96,05 %	131	53	1 868	2 051	3,60 %	153	47	0	199	0,35 %
2 Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	58 887	55 646	391	1 337	57 374	97,43 %	32	46	1 338	1 416	2,40 %	70	27	0	97	0,16 %

Dział ram finansowych	Zatwierdzone środki na płatności	Zrealizowane płatności					Środki przeniesione					Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Środki przeniesione automatycznie	Środki przeniesione decyzją	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
3 Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	2 008	1 636	92	99	1 827	91,00 %	9	38	97	144	7,17 %	31	6	0	37	1,83 %
4 UE jako partner na arenie międzynarodowej	7 366	6 902	19	181	7 102	96,42 %	27	25	93	145	1,97 %	99	19	0	118	1,61 %
5 Administracja	9 716	7 304	614	442	8 359	86,03 %	637	22	352	1 012	10,41 %	209	131	5	345	3,55 %
6 Wyrównania																
Ogółem	134 960	125 145	1 352	2 898	129 395	95,88 %	835	185	3 748	4 768	3,53 %	562	230	5	797	0,59 %

7. ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY – WEDŁUG DZIAŁÓW RAM FINANSOWYCH

Dział ram finansowych	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za rok				
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie /aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania za rok	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku ogółem
1 Trwały wzrost	150 467	(1 262)	(48 945)	100 259	65 238	(5 786)	(3)	59 448	159 707
2 Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	22 963	(193)	(11 687)	11 083	59 907	(45 687)	0	14 220	25 302
3 Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1 911	(118)	(555)	1 237	2 165	(1 272)	0	893	2 130
4 UE jako partner na arenie międzynarodowej	18 332	(469)	(4 740)	13 123	8 808	(2 363)	(1)	6 444	19 567
5 Administracja	722	(77)	(631)	14	8 454	(7 728)	(4)	722	737
6 Wyrównania									
Ogółem	194 395	(2 120)	(66 559)	125 717	144 572	(62 836)	(9)	81 727	207 443

8. STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY WEDŁUG ROKU POWSTANIA ZOBOWIĄZANIA I DZIAŁÓW RAM FINANSOWYCH

mln EUR

Dział ram finansowych	< 2005	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Ogółem
1 Trwały wzrost	820	998	10 089	984	7 997	29 501	49 870	59 448	159 707
2 Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	42	32	928	91	180	1 237	8 573	14 220	25 302
3 Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	16	14	21	80	172	401	534	893	2 130
4 UE jako partner na arenie międzynarodowej	783	357	986	1 093	2 097	3 180	4 627	6 444	19 567
5 Administracja	0	0	0	0	0	0	14	722	737
Ogółem	1 661	1 401	12 024	2 247	10 446	34 319	63 618	81 727	207 443

9. STRUKTURA I ZMIANY STANU ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI WEDŁUG OBSZARÓW POLITYKI

mln EUR

Obszar polityki	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki przyjęte	Zmiany (przesunięcia, BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone	Środki przyjęte	Zmiany (przesunięcia, BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	524	(122)	0	13	13	416	341	26	54	22	76	443
02 Przedsiębiorstwa	1 056	(1)	0	119	119	1 174	1 210	95	33	146	180	1 485
03 Konkurencja	93	(2)	0	5	5	96	93	(2)	8	5	13	104
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	11 398	255	19	16	35	11 689	9 163	1 283	36	15	51	10 498
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	57 292	0	0	2 667	2 667	59 960	55 269	(510)	357	2 667	3 024	57 784
06 Mobilność i transport	1 547	1	0	115	115	1 663	1 142	(110)	66	119	185	1 217
07 Środowisko i działania w dziedzinie klimatu	471	0	0	21	21	492	390	(44)	17	16	33	379
08 Badania naukowe	5 335	0	0	849	849	6 184	4 117	130	29	1 199	1 228	5 476
09 Społeczeństwo informacyjne i media	1 539	(3)	0	248	248	1 784	1 334	101	17	289	305	1 741
10 Bezpośrednie badania naukowe	395	0	0	484	484	879	396	(7)	39	403	443	832
11 Gospodarka morska i rybołówstwo	1 001	23	2	2	4	1 028	771	0	38	2	40	812
12 Rynek wewnętrzny	95	2	0	3	3	100	93	2	6	3	9	104

Obszar polityki	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki przyjęte	Zmiany (przesunięcia, BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone	Środki przyjęte	Zmiany (przesunięcia, BK)	Przeniesione	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem dodatkowo	Ogółem zatwierdzone
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
13 Polityka regionalna	40 383	141	21	4	25	40 549	33 317	(346)	77	4	81	33 052
14 Podatki i unia celna	142	(3)	0	4	4	143	115	6	8	4	12	133
15 Edukacja i kultura	2 429	(6)	0	514	514	2 937	1 996	145	20	563	583	2 725
16 Komunikacja społeczna	273	1	0	6	6	280	253	8	13	5	18	279
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	692	(23)	0	36	36	705	596	(8)	35	36	71	659
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	1 210	42	24	62	86	1 339	885	24	31	75	106	1 014
19 Stosunki zewnętrzne	4 315	45	31	118	149	4 508	3 385	(75)	43	109	152	3 462
20 Handel	105	0	0	3	3	109	104	0	5	3	8	113
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	1 542	81	6	121	127	1 749	1 480	(47)	31	119	150	1 583
22 Rozszerzenie	1 123	(5)	0	44	44	1 163	1 013	(94)	7	44	52	970
23 Pomoc humanitarna	878	256	0	14	14	1 149	839	234	5	12	17	1 090
24 Zwalczanie nadużyć finansowych	82	0	0	0	0	81	75	1	7	0	7	83
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	191	2	0	10	10	203	191	2	18	10	28	221
26 Administracja Komisji	1 019	4	0	108	108	1 131	1 017	10	134	112	246	1 274
27 Budżet	69	(12)	0	6	6	64	69	(12)	8	6	15	73
28 Kontrola	11	0	0	1	1	12	11	0	1	1	2	13
29 Statystyka	145	(5)	0	17	17	157	124	10	7	18	25	159
30 Emerytury i wydatki pochodne	1 278	(5)	0	0	0	1 273	1 278	(5)	0	0	0	1 273
31 Służby językowe	393	(2)	0	83	83	474	393	(2)	28	83	110	501
32 Energia	700	1	146	42	188	889	1 535	(518)	15	54	70	1 087
40 Rezerwy	754	(383)	0	0	0	371	100	(100)	0	0	0	0
90 Inne instytucje	3 428	0	9	493	502	3 930	3 428	0	388	504	893	4 321
Ogółem	141 909	284	259	6 228	6 488	148 681	126 527	200	1 582	6 651	8 233	134 960

10. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA WEDŁUG OBSZARÓW POLITYKI

mln EUR

Obszar polityki	Zatwierdzone środki na zobowiązania	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione				Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Dochody przeznaczone na określony cel	Przeniesienia: decyzja	Ogółem	%	Ze środków budżetowych na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	14 = 11 + 12 + 13
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	416	403	0	11	414	99,55 %	2	0	2	0,41 %	0	0	0	0	0,05 %
02 Przedsiębiorstwa	1 174	1 053	0	61	1 113	94,87 %	58	0	58	4,94 %	2	0	0	2	0,19 %
03 Konkurencja	96	91	0	3	94	97,65 %	2	0	2	2,28 %	0	0	0	0	0,07 %
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	11 689	11 612	19	7	11 638	99,57 %	9	34	42	0,36 %	8	0	0	8	0,07 %
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	59 960	57 257	0	1 322	58 579	97,70 %	1 345	0	1 345	2,24 %	36	0	0	36	0,06 %
06 Mobilność i transport	1 663	1 545	0	64	1 609	96,79 %	51	0	51	3,08 %	2	0	0	2	0,12 %
07 Środowisko i działania w dziedzinie klimatu	492	466	0	11	478	97,08 %	10	0	10	2,02 %	4	0	0	4	0,90 %
08 Badania naukowe	6 184	5 334	0	396	5 730	92,67 %	453	0	453	7,33 %	0	0	0	0	0,01 %
09 Społeczeństwo informacyjne i media	1 784	1 535	0	102	1 637	91,75 %	146	0	146	8,21 %	1	0	0	1	0,04 %
10 Bezpośrednie badania naukowe	879	395	0	79	474	53,90 %	405	0	405	46,09 %	0	0	0	0	0,01 %
11 Gospodarka morską i rybołówstwo	1 028	996	2	1	999	97,13 %	1	23	24	2,35 %	5	0	0	5	0,51 %
12 Rynek wewnętrzny	100	96	0	2	98	98,21 %	1	0	1	1,47 %	0	0	0	0	0,32 %
13 Polityka regionalna	40 549	40 472	21	2	40 495	99,87 %	2	40	41	0,10 %	12	0	0	12	0,03 %
14 Podatki i unia celna	143	139	0	2	141	98,01 %	3	0	3	1,78 %	0	0	0	0	0,21 %
15 Edukacja i kultura	2 937	2 422	0	297	2 720	92,58 %	217	0	217	7,40 %	0	0	0	0	0,02 %
16 Komunikacja społeczna	280	271	0	3	274	97,71 %	3	0	3	0,96 %	4	0	0	4	1,32 %
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	705	653	0	21	674	95,61 %	15	0	15	2,12 %	16	0	0	16	2,27 %
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	1 339	1 244	24	40	1 308	97,74 %	22	3	25	1,86 %	5	0	0	5	0,40 %

Obszar polityki	Zatwierdzone środki na zobowiązania	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione				Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Dochody przeznaczone na określony cel	Przeniesienia: decyzja	Ogółem	%	Ze środków budżetowych na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%
19 Stosunki zewnętrzne	4 508	4 312	31	72	4 415	97,93 %	46	44	90	2,00 %	3	0	0	3	0,07 %
20 Handel	109	105	0	2	106	98,01 %	1	0	1	1,22 %	1	0	0	1	0,77 %
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	1 749	1 495	6	111	1 612	92,16 %	10	127	136	7,80 %	1	0	0	1	0,04 %
22 Rozszerzenie	1 163	1 110	0	9	1 119	96,29 %	35	8	43	3,70 %	0	0	0	0	0,01 %
23 Pomoc humanitarna	1 149	1 131	0	8	1 139	99,19 %	6	0	6	0,55 %	3	0	0	3	0,26 %
24 Zwalczanie nadużyć finansowych	81	77	0	0	77	95,16 %	0	0	0	0,02 %	4	0	0	4	4,82 %
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	203	193	0	5	198	97,72 %	4	0	4	2,09 %	0	0	0	0	0,20 %
26 Administracja Komisji	1 131	1 020	0	61	1 081	95,61 %	47	0	47	4,16 %	3	0	0	3	0,23 %
27 Budżet	64	57	0	4	61	94,91 %	3	0	3	4,17 %	1	0	0	1	0,92 %
28 Kontrola	12	11	0	0	12	96,94 %	0	0	0	2,74 %	0	0	0	0	0,32 %
29 Statystyka	157	137	0	9	146	93,06 %	7	0	7	4,58 %	4	0	0	4	2,37 %
30 Emerytury i wydatki pochodne	1 273	1 257	0	0	1 257	98,75 %	0	0	0	0,00 %	16	0	0	16	1,25 %
31 Służby językowe	474	390	0	50	440	92,98 %	33	0	33	6,89 %	1	0	0	1	0,13 %
32 Energia	889	698	146	16	860	96,75 %	26	0	26	2,96 %	3	0	0	3	0,29 %
40 Rezerwy	371	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	371	0	0	371	100,00 %
90 Inne instytucje	3 930	3 225	9	336	3 570	90,83 %	156	22	178	4,53 %	182	0	0	182	4,64 %
Ogółem	148 681	141 204	259	3 108	144 572	97,24 %	3 120	301	3 420	2,30 %	689	0	0	689	0,46 %

11. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI WEDŁUG OBSZARÓW POLITYKI BUDŻETOWEJ

mln EUR

Obszar polityki	Zatwierdzone środki na płatności	Zrealizowane płatności					Środki przeniesione					Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Środki przeniesione automatycznie	Środki przeniesione decyzją	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	443	330	40	20	389	87,76 %	6	0	2	9	1,92 %	31	14	0	46	10,32 %
02 Przedsiębiorstwa	1 485	1 271	22	43	1 336	89,99 %	20	0	103	123	8,29 %	14	12	0	25	1,71 %
03 Konkurencja	104	85	7	2	94	90,73 %	6	0	3	9	8,53 %	0	1	0	1	0,74 %
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	10 498	10 354	32	7	10 392	98,99 %	17	50	8	75	0,72 %	26	4	0	30	0,29 %
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	57 784	54 663	349	1 330	56 342	97,50 %	25	45	1 337	1 406	2,43 %	27	8	0	35	0,06 %
06 Mobilność i transport	1 217	1 001	64	48	1 114	91,53 %	6	0	71	77	6,33 %	25	1	0	26	2,15 %
07 Środowisko i działania w dziedzinie klimatu	379	307	14	10	332	87,54 %	18	0	6	24	6,33 %	21	2	0	23	6,13 %
08 Badania naukowe	5 476	4 217	23	364	4 604	84,08 %	26	0	835	861	15,73 %	4	7	0	10	0,19 %
09 Społeczeństwo informacyjne i media	1 741	1 422	15	52	1 489	85,51 %	13	0	236	250	14,35 %	1	2	0	2	0,14 %
10 Bezpośrednie badania naukowe	832	343	35	63	441	53,01 %	44	0	341	384	46,22 %	2	4	0	6	0,77 %
11 Gospodarka morską i rybołówstwo	812	750	21	1	772	95,08 %	3	1	1	5	0,64 %	18	17	0	35	4,28 %
12 Rynek wewnętrzny	104	89	5	1	95	91,52 %	6	0	2	8	7,56 %	0	1	0	1	0,92 %
13 Polityka regionalna	33 052	32 917	76	2	32 995	99,83 %	11	38	2	51	0,16 %	4	1	0	5	0,02 %
14 Podatki i unia celna	133	114	7	1	123	92,20 %	7	0	3	9	7,03 %	0	1	0	1	0,77 %
15 Edukacja i kultura	2 725	2 126	15	273	2 414	88,62 %	15	0	290	305	11,21 %	0	5	0	5	0,18 %
16 Komunikacja społeczna	279	246	11	2	259	92,61 %	14	0	3	17	6,09 %	2	2	0	4	1,30 %
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	659	572	31	20	623	94,40 %	11	0	16	27	4,07 %	5	5	0	10	1,53 %

Obszar polityki	Zatwierdzone środki na płatności	Zrealizowane płatności					Środki przeniesione					Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Środki przeniesione automatycznie	Środki przeniesione decyzją	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	1 014	876	25	43	944	93,10 %	8	0	31	40	3,95 %	24	6	0	30	2,95 %
19 Stosunki zewnętrzne	3 462	3 243	12	59	3 313	95,72 %	10	6	50	66	1,91 %	51	32	0	82	2,37 %
20 Handel	113	99	4	1	104	92,51 %	4	2	2	8	6,69 %	0	1	0	1	0,80 %
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	1 583	1 393	11	108	1 513	95,54 %	16	17	11	43	2,73 %	7	20	0	27	1,74 %
22 Rozszerzenie	970	914	3	10	928	95,63 %	4	0	34	38	3,95 %	0	4	0	4	0,43 %
23 Pomoc humanitarna	1 090	1 054	5	9	1 068	97,96 %	6	0	3	10	0,90 %	12	0	0	12	1,14 %
24 Zwalczenie nadużyć finansowych	83	66	5	0	71	85,96 %	6	1	0	7	8,93 %	3	2	0	4	5,11 %
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	221	178	15	4	197	89,07 %	15	0	5	21	9,28 %	0	3	0	4	1,65 %
26 Administracja Komisji	1 274	893	122	47	1 063	83,45 %	130	2	65	196	15,37 %	3	12	0	15	1,18 %
27 Budżet	73	49	8	3	60	82,01 %	8	0	4	12	16,29 %	1	1	0	1	1,71 %
28 Kontrola	13	11	1	0	12	91,58 %	1	0	0	1	7,29 %	0	0	0	0	1,13 %
29 Statystyka	159	125	5	4	134	84,26 %	5	0	14	19	12,19 %	4	2	0	6	3,55 %
30 Emerytury i wydatki pochodne	1 273	1 257	0	0	1 257	98,75 %	0	0	0	0	0,00 %	16	0	0	16	1,25 %
31 Służby językowe	501	373	25	43	442	88,11 %	17	0	39	56	11,23 %	1	3	0	3	0,67 %
32 Energia	1 087	934	14	16	963	88,63 %	6	0	39	44	4,08 %	78	2	0	79	7,28 %
40 Rezerwy	0	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
90 Inne instytucje	4 321	2 873	330	308	3 512	81,27 %	351	22	192	565	13,07 %	182	58	5	245	5,66 %
Ogółem	134 960	125 145	1 352	2 898	129 395	95,88 %	835	185	3 748	4 768	3,53 %	562	230	5	797	0,59 %

12. ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY WEDŁUG OBSZARÓW POLITYKI

mln EUR

Obszar polityki	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie /aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania za rok	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	581	(24)	(175)	382	414	(214)	0	200	582
02 Przedsiębiorstwa	2 414	(36)	(963)	1 415	1 113	(373)	0	740	2 155
03 Konkurencja	8	(1)	(7)	0	94	(87)	0	7	7
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	28 673	(250)	(9 999)	18 424	11 638	(394)	0	11 245	29 669
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	20 197	(76)	(10 833)	9 288	58 579	(45 509)	0	13 070	22 358
06 Mobilność i transport	2 468	(154)	(894)	1 420	1 609	(220)	0	1 389	2 809
07 Środowisko i działania w dziedzinie klimatu	783	(30)	(199)	554	478	(133)	0	344	898
08 Badania naukowe	8 222	(147)	(2 910)	5 165	5 730	(1 694)	(2)	4 035	9 200
09 Społeczeństwo informacyjne i media	2 157	(35)	(767)	1 355	1 637	(722)	0	914	2 269
10 Bezpośrednie badania naukowe	163	(12)	(93)	58	474	(348)	0	125	184
11 Gospodarka morska i rybołówstwo	1 877	(42)	(521)	1 314	999	(251)	0	748	2 062
12 Rynek wewnętrzny	20	(1)	(16)	3	98	(80)	0	19	22
13 Polityka regionalna	101 474	(561)	(31 994)	68 919	40 495	(1 001)	0	39 494	108 413
14 Podatki i unia celna	76	(2)	(51)	22	141	(71)	0	69	92
15 Edukacja i kultura	1 698	(82)	(707)	909	2 720	(1 708)	0	1 012	1 921
16 Komunikacja społeczna	123	(16)	(83)	24	274	(176)	0	98	122
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	724	(58)	(312)	355	674	(311)	0	363	718
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	1 282	(51)	(267)	964	1 308	(678)	0	631	1 595
19 Stosunki zewnętrzne	9 380	(249)	(2 229)	6 901	4 415	(1 085)	0	3 330	10 232
20 Handel	19	(1)	(12)	6	106	(93)	0	13	20
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	3 276	(94)	(971)	2 211	1 612	(542)	0	1 070	3 281
22 Rozszerzenie	2 766	(93)	(766)	1 907	1 119	(162)	0	957	2 864

Obszar polityki	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie /aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania za rok	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
23 Pomoc humanitarna	621	(24)	(369)	229	1 139	(699)	0	441	670
24 Zwalczanie nadużyć finansowych	32	(4)	(16)	12	77	(56)	0	22	34
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	20	(3)	(17)	1	198	(180)	0	18	19
26 Administracja Komisji	179	(14)	(156)	10	1 081	(907)	0	174	184
27 Budżet	8	(1)	(8)	0	61	(52)	0	9	9
28 Kontrola	1	0	(1)	0	12	(11)	0	1	1
29 Statystyka	108	(5)	(50)	53	146	(84)	0	62	115
30 Emerytury i wydatki pochodne	0	0	0	0	1 257	(1 257)	0	0	0
31 Służby językowe	28	(3)	(25)	0	440	(417)	0	24	24
32 Energia	4 672	(47)	(820)	3 805	860	(143)	0	717	4 522
90 Inne instytucje	344	(2)	(330)	12	3 570	(3 181)	(3)	385	397
Ogółem	194 395	(2 120)	(66 559)	125 717	144 572	(62 836)	(9)	81 727	207 443

13. STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY WEDŁUG ROKU POWSTANIA ZOBOWIĄZANIA
I OBSZARÓW POLITYKI

Obszar polityki	mln EUR								
	< 2005	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Ogółem
01 Sprawy gospodarcze i finansowe	0	11	43	10	5	113	200	200	582
02 Przedsiębiorstwa	9	9	10	27	179	222	959	740	2 155
03 Konkurencja	0	0	0	0	0	0	0	7	7
04 Zatrudnienie i sprawy społeczne	109	333	2 029	62	984	5 209	9 697	11 245	29 669
05 Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich	6	1	631	0	30	828	7 790	13 070	22 358
06 Mobilność i transport	24	21	45	161	152	400	618	1 389	2 809
07 Środowisko i działania w dziedzinie klimatu	3	13	23	78	111	156	172	344	898
08 Badania naukowe	157	96	204	370	736	1 413	2 189	4 035	9 200
09 Społeczeństwo informacyjne i media	12	13	20	75	196	363	676	914	2 269
10 Bezpośrednie badania naukowe	0	1	5	2	11	15	24	125	184
11 Gospodarka morską i rybołówstwo	33	18	275	10	28	302	649	748	2 062
12 Rynek wewnętrzny	0	0	0	0	0	0	3	19	22
13 Polityka regionalna	681	579	8 004	159	5 532	20 317	33 647	39 494	108 413
14 Podatki i unia celna	0	0	0	0	2	5	16	69	92
15 Edukacja i kultura	4	3	4	78	177	238	405	1 012	1 921
16 Komunikacja społeczna	0	0	0	0	1	3	20	98	122
17 Ochrona zdrowia i konsumentów	11	2	10	14	50	92	175	363	718
18 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	1	9	7	57	142	345	403	631	1 595
19 Stosunki zewnętrzne	406	135	421	750	1 149	1 658	2 382	3 330	10 232
20 Handel	0	0	0	0	0	2	4	13	20
21 Rozwój i stosunki z państwami AKP	118	87	118	145	344	586	812	1 070	3 281
22 Rozszerzenie	45	42	116	185	385	453	682	957	2 864
23 Pomoc humanitarna	0	0	1	2	12	41	172	441	670
24 Zwalczanie nadużyć finansowych	0	0	0	1	1	3	6	22	34
25 Koordynacja polityk Komisji i doradztwo prawne	0	0	0	0	0	0	1	18	19
26 Administracja Komisji	0	0	0	0	1	0	9	174	184
27 Budżet	0	0	0	0	0	0	0	9	9
28 Kontrola	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Statystyka	2	1	3	3	2	10	31	62	115
30 Emerytury i wydatki pochodne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Służby językowe	0	0	0	0	0	0	0	24	24
32 Energia	42	28	56	55	216	1 545	1 863	717	4 522
90 Inne instytucje	0	0	0	0	0	0	12	385	397
Ogółem	1 661	1 401	12 024	2 247	10 446	34 319	63 618	81 727	207 443

14. ZESTAWIENIE WYKONANIA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH Z PODZIAŁEM NA POSZCZEGÓLNE INSTYTUCJE

mln EUR

Instytucja	Dochody przewidziane w budżecie		Ustalone należności			Dochody			Wpływy (% budżetu)	Nierozliczone
	Początkowe	Ostateczne	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności – bieżący rok	Z należności - przeniesione	Ogółem		
Parlament Europejski	125	125	170	29	200	169	4	173	139,02 %	26
Rada Europejska i Rada	49	49	121	8	129	111	7	118	240,35 %	11
Komisja	126 236	126 436	128 119	14 535	142 654	127 697	1 615	129 312	102,27 %	13 342
Trybunał Sprawiedliwości	44	44	45	0	45	44	0	44	102,26 %	0
Trybunał Obrachunkowy	21	21	20	0	20	20	0	20	94,14 %	0
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	11	11	16	0	16	16	0	16	138,47 %	0
Komitet Regionów	8	8	21	0	21	21	0	21	262,06 %	0
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	1	1	1	0	1	1	0	1	99,52 %	0
Europejski Inspektor Ochrony Danych	1	1	1	0	1	1	0	1	69,15 %	0
Europejska Służba Działań Zewnętrznych	32	32	295	0	295	295	0	295	917,61 %	0
Ogółem	126 527	126 727	128 808	14 572	143 380	128 374	1 626	130 000	102,58 %	13 380

15. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI Z PODZIAŁEM NA POSZCZEGÓLNE INSTYTUCJE

Środki na zobowiązania

mln EUR

Instytucja	Zatwierdzone środki na zobowiązania	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione				Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Środki przeniesione decyzją	Ogółem	%	Ze środków budżetowych na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%
1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	14 = 11 + 12 + 13	15 = 14/1	
Parlament Europejski	1 820	1 570	9	24	1 603	88,11 %	101	22	123	6,74 %	94	0	0	94	5,15 %
Rada Europejska i Rada	647	507	0	47	554	85,51 %	37	0	37	5,77 %	56	0	0	56	8,71 %
Komisja	144 751	137 979	250	2 772	141 002	97,41 %	2 964	279	3 242	2,24 %	507	0	0	507	0,35 %
Trybunał Sprawiedliwości	344	336	0	2	338	98,11 %	1	0	1	0,34 %	5	0	0	5	1,55 %
Trybunał Obrachunkowy	145	134	0	0	135	92,81 %	0	0	0	0,30 %	10	0	0	10	6,89 %
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	132	123	0	3	125	95,20 %	0	0	0	0,30 %	6	0	0	6	4,50 %
Komitet Regionów	96	82	0	12	94	97,76 %	0	0	0	0,02 %	2	0	0	2	2,22 %
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	9	9	0	0	9	92,54 %	0	0	0	0,00 %	1	0	0	1	7,46 %
Europejski Inspektor Ochrony Danych	8	7	0	0	7	89,31 %	0	0	0	0,00 %	1	0	0	1	10,69 %
Europejska Służba Działań Zewnętrznych	729	457	0	249	706	96,82 %	16	0	16	2,19 %	7	0	0	7	0,99 %
Ogółem	148 681	141 204	259	3 108	144 572	97,24 %	3 120	301	3 420	2,30 %	689	0	0	689	0,46 %

Środki na płatności

mln EUR

Instytucja	Zatwierdzone środki na płatności	Zrealizowane płatności					Środki przeniesione					Środki wygasające				
		Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Środki przeniesione automatycznie	Środki przeniesione decyzją	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Ze środków na dany rok	Ze środków przeniesionych	Dochody przeznaczone na określony cel	Ogółem	%
1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14	16 = 15/1	
Parlament Europejski	2 060	1 348	207	25	1 580	76,72 %	223	22	109	353	17,14 %	94	33	0	126	6,14 %
Rada Europejska i Rada	699	465	40	41	547	78,26 %	41	0	44	86	12,29 %	56	10	0	66	9,45 %
Komisja	130 639	122 272	1 021	2 590	125 883	96,36 %	484	163	3 557	4 203	3,22 %	380	172	0	552	0,42 %
Trybunał Sprawiedliwości	361	318	15	2	334	92,62 %	18	0	1	19	5,36 %	5	2	0	7	2,02 %
Trybunał Obrachunkowy	161	121	15	0	137	84,64 %	13	0	0	14	8,41 %	10	1	0	11	6,95 %
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	142	115	7	3	126	88,83 %	7	0	1	8	5,71 %	6	2	0	8	5,46 %
Komitet Regionów	103	73	6	12	91	88,39 %	9	0	0	9	8,51 %	2	1	0	3	3,10 %
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	10	8	0	0	9	85,89 %	1	0	0	1	6,55 %	1	0	0	1	7,56 %
Europejski Inspektor Ochrony Danych	9	6	1	0	7	74,86 %	1	0	0	1	10,49 %	1	1	0	1	14,65 %
Europejski Inspektor Ochrony Danych Europejska Służba Działań Zewnętrznych	777	419	38	225	682	87,80 %	38	0	36	74	9,56 %	7	9	5	21	2,65 %
Ogółem	134 960	125 145	1 352	2 898	129 395	95,88 %	835	185	3 748	4 768	3,53 %	562	230	5	797	0,59 %

16. DOCHODY AGENCJI: PROGNOZY BUDŻETOWE, NALEŻNOŚCI I OTRZYMANE KWOTY

					mln EUR
Agencja	Prognozowane dochody - budżet	Ustalone należności	Otrzymane kwoty	Nierozliczone	Finansowanie – obszar polityki Komisji
Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki	4	4	4	0	06
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego	139	111	111	0	06
Frontex	118	119	119	0	18
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	19	19	18	1	15
Europejskie Kolegium Policyjne	8	9	9	0	18
Europejska Agencja Chemikaliów	35	38	38	0	02
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	57	57	57	0	17
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii	16	16	16	0	18
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	13	13	13	0	12
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych	11	9	9	0	12
Europejska Agencja Środowiska	62	45	44	0	07
Europejski Urząd Policji	85	85	85	0	18
Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych	17	17	17	0	12
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	12	12	12	0	11
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	76	76	76	0	17
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn	8	8	8	0	04
Organ Nadzoru Europejskiego GNSS	8	39	39	0	06
Fusion for Energy	242	279	243	36	08
Eurojust	32	31	31	0	18
Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa na Morzu	57	53	53	0	06
Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego	166	176	176	0	12
Europejska Agencja Leków	209	220	199	21	17
Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji	8	8	8	0	09
Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej	1	1	1	0	09
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	22	22	22	0	18
Europejska Agencja Kolejowa	26	25	25	0	06
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	15	15	15	0	04
Europejski Instytut Innowacji i Technologii	16	10	10	0	15
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej	51	47	43	4	15
Europejska Fundacja Kształcenia	20	20	20	0	15
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	13	13	13	0	17
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy	21	21	21	0	04
Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego	50	50	50	0	15
Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacyjności	16	16	16	0	06
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych	36	36	36	0	08
Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych	39	39	39	0	08
Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Konsumentów	7	7	7	0	17
Agencja Wykonawcza ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej	10	10	10	0	06
Ogółem	1 744	1 773	1 710	63	

mln EUR

Rodzaj dochodów	Prognozowane dochody - budżet	Ustalone należności	Otrzymane kwoty	Nierozliczone
Dotacje z Komisji	1 119	1 137	1 137	0
Dochody z tytułu opłat	441	457	437	19
Pozostałe dochody	184	180	136	44
Ogółem	1 744	1 773	1 710	63

17. ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKI NA PŁATNOŚCI W PODZIALE NA AGENCJE

mln EUR

Agencja	Środki na zobowiązania			Środki na płatności		
	Środki	Zaciągnięte zobowiązania	Przeniesione	Środki	Zrealizowane płatności	Przeniesione
Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki	5	3	0	6	4	1
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego	150	122	26	162	103	55
Frontex	121	119	0	145	100	39
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	21	21	0	21	18	2
Europejskie Kolegium Policyjne	10	10	0	11	8	2
Europejska Agencja Chemikaliów	93	89	0	105	85	15
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	57	55	0	72	58	11
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii	17	16	0	17	16	1
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	13	9	0	13	7	2
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych	11	7	0	11	6	0
Europejska Agencja Środowiska	71	46	25	75	43	31
Europejski Urząd Policji	87	82	0	107	84	17
Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych	17	13	0	17	11	2
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	13	13	0	13	12	1
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	78	77	0	87	72	13
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn	8	7	0	10	5	3
Organ Nadzoru Europejskiego GNSS	77	33	44	56	21	34
Fusion for Energy	649	647	1	298	255	40
Eurojust	35	31	2	41	31	7
Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa na Morzu	58	55	1	59	50	2
Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego	387	151	0	422	149	32
Europejska Agencja Leków	212	202	3	254	205	39
Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji	8	8	0	10	9	1
Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej	1	1	0	1	1	0
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	21	20	1	28	21	7
Europejska Agencja Kolejowa	26	25	0	32	26	4
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	16	14	1	20	14	4

mln EUR

Agencja	Środki na zobowiązania			Środki na płatności		
	Środki	Zaciągnięte zobowiązania	Przeniesione	Środki	Zrealizowane płatności	Przeniesione
Europejski Instytut Innowacji i Technologii	26	24	0	16	7	5
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej	51	42	0	55	43	4
Europejska Fundacja Kształcenia	21	20	0	21	20	1
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	14	13	0	14	12	0
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy	21	20	0	24	20	4
Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audio-wizualnego	50	50	0	56	50	6
Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacyjności	16	15	0	18	15	1
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych	36	35	0	37	34	2
Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych	39	38	0	43	37	3
Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Konsumentów	7	7	0	8	7	1
Agencja Wykonawcza ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej	10	10	0	11	10	1
Ogółem	2 553	2 149	107	2 397	1 670	394

Rodzaj wydatków	Środki na zobowiązania			Środki na płatności		
	Środki	Zaciągnięte zobowiązania	Przeniesione	Środki	Zrealizowane płatności	Przeniesione
Personel	757	727	4	773	720	21
Koszty administracyjne	274	260	4	361	265	76
Koszty operacyjne	1 522	1 162	99	1 263	684	297
Ogółem	2 553	2 149	107	2 397	1 670	394

18. WYNIK BUDŻETU Z UWZGLĘDNIENIEM AGENCJI

mln EUR

	Unia europejska	Agencje	Eliminacja dotacji dla agencji	Ogółem
Dochody za rok budżetowy	130 000	1 710	(1 137)	130 573
Płatności ze środków na bieżący rok	(128 043)	(1 451)	1 137	(128 357)
Środki na płatności przeniesione na rok N+1	(1 020)	(394)	0	(1 413)
Anulowanie niewykorzystanych środków przeniesionych z roku N-1	457	167	0	624
Różnice kursowe w roku budżetowym	97	(2)	0	96
Wynik budżetu	1 492	31	0	1 523

INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU

1. ZASADY BUDŻETOWE, STRUKTURA BUDŻETU I ŚRODKI BUDŻETOWE

1.1 PODSTAWA PRAWNA I ROZPORZĄDZENIE FINANSOWE

Konta budżetowe prowadzone są zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. (Dz.U. L 248 z 16 września 2002 r.) w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Unii Europejskiej oraz zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania ww. rozporządzenia finansowego. Budżet ogólny jest głównym instrumentem polityki finansowej Unii, przy pomocy którego przewiduje się i zatwierdza wszelkie dochody i wydatki UE na każdy rok budżetowy.

Co roku Komisja szacuje dochody i wydatki wszystkich instytucji na nadchodzący rok oraz sporządza projekt budżetu, który przedkłada władzy budżetowej. Na podstawie projektu budżetu Rada przygotowuje swoje stanowisko, które następnie stanowi przedmiot negocjacji między obydwoma organami władzy budżetowej. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego ogłasza, że wspólny projekt został ostatecznie uchwalony, co oznacza, że budżet podlega wykonaniu. Za wykonanie budżetu odpowiedzialna jest głównie Komisja.

1.2 ZASADY BUDŻETOWE

Budżet ogólny Unii Europejskiej podlega podstawowym zasadom wymienionym poniżej:

- **zasadzie jednolitości i rzetelności budżetowej:** wszelkie dochody i wydatki muszą być ujęte w jednym budżecie, zapisane w jednej pozycji budżetowej, a wydatki nie mogą przekroczyć zatwierdzonych środków;
- **zasadzie uniwersalności:** która obejmuje dwie zasady:
 - zasadę nieprzeznaczenia dochodów na określone cele, zgodnie z którą dochody budżetowe nie mogą być przeznaczane na poszczególne pozycje wydatków (suma dochodów pokrywa sumę wydatków);
 - zasadę budżetu brutto, zgodnie z którą dochody i wydatki zapisuje się w budżecie w pełnej wysokości bez dokonywania jakichkolwiek korekt między nimi;
- **zasadzie jednoroczności:** środki są zatwierdzane na okres jednego roku budżetowego i muszą zostać wykorzystane w tym okresie;
- **zasadzie równowagi:** dochody i wydatki zapisane w budżecie muszą znajdować się w równowadze (szacowane dochody muszą być równe środkom na płatności);
- **zasadzie specyfikacji:** poszczególne środki przeznaczane są na określone cele;
- **zasadzie jednostki rozliczeniowej:** budżet sporządza się i wykonuje w euro; również sprawozdania finansowe sporządza się w euro;
- **zasadzie należytego zarządzania finansami:** środki budżetowe wykorzystuje się zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, tj. gospodarności, efektywności i skuteczności;
- **zasadzie przejrzystości:** budżet i budżety korygujące oraz sprawozdanie finansowe publikuje się w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

1.3 STRUKTURA BUDŻETU

Na budżet składają się:

- a) ogólne zestawienie dochodów;
- b) odrębne sekcje zawierające zestawienia dochodów i wydatków każdej instytucji: Sekcja I: Parlament; Sekcja II: Rada; Sekcja III: Komisja; Sekcja IV: Trybunał Sprawiedliwości; Sekcja V: Trybunał Obrachunkowy; Sekcja VI: Komitet Ekonomiczno-Społeczny; Sekcja VII: Komitet Regionów; Sekcja VIII: Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich; Sekcja IX: Europejski Inspektor Ochrony Danych; Sekcja X: Europejska Służba Działań Zewnętrznych.

Poszczególne dochody i wydatki każdej instytucji klasyfikuje się zgodnie z ich rodzajem lub przeznaczeniem w ramach tytułów, rozdziałów, artykułów i pozycji.

1.4 STRUKTURA KONT BUDŻETOWYCH

1.4.1 *Zarys ogólny*

Jedynie budżet Komisji zawiera środki administracyjne i środki operacyjne. Pozostałe instytucje mają jedynie środki administracyjne. Ponadto w budżecie występują dwa rodzaje środków: środki niezróżnicowane i środki zróżnicowane.

Środki niezróżnicowane są wykorzystywane na finansowanie operacji rocznych (zgodnych z zasadą jednoroczności). Obejmują one wszystkie administracyjne rozdziały budżetu w sekcji „Komisja” oraz całość pozostałych sekcji, środki EFOGR o charakterze rocznym oraz niektóre środki techniczne (zwroty, gwarancje na zaciągnięte i udzielone pożyczki itp.). W przypadku środków niezróżnicowanych kwota środków na zobowiązania jest równa kwocie środków na płatności.

Środki zróżnicowane zostały wprowadzone w celu pogodzenia zasady jednoroczności z koniecznością zarządzania działaniami wieloletnimi. Mają one finansować działania wieloletnie i obejmują wszystkie pozostałe środki we wszystkich rozdziałach z wyjątkiem rozdziału 1 sekcji „Komisja”. Środki zróżnicowane składają się ze środków na zobowiązania i środków na płatności:

- **środki na zobowiązania:** pokrywają łączny koszt zobowiązań prawnych zaciągniętych na bieżący rok budżetowy w odniesieniu do działań realizowanych przez kilka lat. Jednakże zgodnie z art. 76 ust. 3 rozporządzenia finansowego zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozbić na roczne raty, w przypadku gdy przewiduje to akt podstawowy;
- **środki na płatności:** pokrywają wydatki wynikające ze zobowiązań zaciągniętych w bieżącym roku budżetowym lub w ubiegłych latach budżetowych.

1.4.2 *Pochodzenie środków*

Głównym źródłem środków jest budżet Unii na bieżący rok. Z przepisów rozporządzenia finansowego wynikają też inne rodzaje środków. Są to środki z wcześniejszych lat budżetowych lub środki ze źródeł zewnętrznych:

- **Początkowe środki budżetowe** przyjęte na bieżący rok mogą być uzupełniane **przesunięciami** środków między poszczególnymi pozycjami zgodnie z zasadami określonymi w art. 22–24 rozporządzenia finansowego (nr 1605/2002 z 25 czerwca 2002 r.) i poprzez budżety korygujące (objęte art. 37 i 38 rozporządzenia finansowego).
- **Środki przeniesione** z poprzedniego roku budżetowego lub ponownie udostępnione także uzupełniają budżet na bieżący rok. Są to (i) niezróżnicowane środki na płatności, które mogą zostać przeniesione automatycznie jedynie na następny rok budżetowy zgodnie z art. 9 ust. 4 rozporządzenia finansowego; (ii) środki przeniesione decyzją instytucji w jednym z dwóch przypadków: jeżeli zakończono wstępne etapy (art. 9 ust. 2 lit. a) rozporządzenia finansowego) lub gdy podstawa prawna została przyjęta późno (art. 9 ust. 2 lit. b)). Zarówno środki na zobowiązania, jak i środki na płatności mogą zostać przeniesione (art. 9 ust. 3), oraz (iii) środki ponownie udostępnione w wyniku umorzenia: wiąże się to z ponownym udostępnieniem środków na zobowiązania związanych z funduszami strukturalnymi, które zostały umorzone. Kwoty mogą zostać ponownie udostępnione w drodze wyjątku w przypadku błędu Komisji lub gdy są one niezbędne w celu zakończenia programu (art. 157 rozporządzenia finansowego).
- **Dochody przeznaczone na określony cel** obejmują (i) zwroty, w przypadku, gdy kwoty te są dochodami przeznaczonymi na określony cel w pozycji w budżecie, z której poniesiono początkowe wydatki, i mogą być przenoszone bez ograniczeń; (ii) środki EFTA: porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym przewiduje wkład finansowy państw EOG w niektóre działania uwzględnione w budżecie UE. Odpowiednie pozycje budżetu oraz przewidywane kwoty są publikowane w załączniku III do budżetu UE. Kwoty w tych pozycjach powiększa się o wkład EFTA. Środki niewykorzystane na koniec roku są anulowane i zwracane państwom EOG; (iii) dochody od osób trzecich/innych państw, które zawarły z Unią Europejską umowy przewidujące wkład finansowy w działania UE. Uzyskane kwoty uznaje się za dochody od osób trzecich, które przypisuje się do odpowiednich pozycji w budżecie (często w obszarze badań naukowych), i mogą one być przenoszone bez ograniczeń (art. 10 i art. 18 ust. 1 lit. a) i d) rozporządzenia finansowego); (iv) dochody z prac na rzecz osób trzecich: w ramach

działań naukowo-badawczych ośrodki badawcze UE mogą wykonywać prace na rzecz podmiotów zewnętrznych (art. 161 ust. 2 rozporządzenia finansowego). Podobnie jak dochody od osób trzecich, dochody z prac na rzecz osób trzecich przypisywane są do poszczególnych pozycji w budżecie i mogą być przenoszone bez ograniczeń (art. 10 i art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia finansowego) oraz (v) środki udostępnione ponownie w wyniku zwrotu płatności na rachunek: są to środki UE, które zostały zwrócone przez beneficjentów i mogą być przenoszone bez ograniczeń. W przypadku funduszy strukturalnych ponowne udostępnienie oparte jest na decyzji Komisji (art. 18 ust. 2 rozporządzenia finansowego i art. 228 przepisów wykonawczych do tego rozporządzenia).

1.4.3 Struktura dostępnych środków

- *Ostateczne środki budżetowe* = początkowo przyjęte środki budżetowe + środki z budżetu korygującego + przesunięcia;
- *środki dodatkowe* = dochody przeznaczone na określony cel (zob. wyżej) + środki przeniesione z poprzedniego roku budżetowego lub ponownie udostępnione po umorzeniu;
- *zatwierdzone środki ogółem* = ostateczne środki budżetowe + środki dodatkowe;
- *środki na rok budżetowy* (wykorzystywane w celu obliczenia wyniku budżetowego) = ostateczne środki budżetowe + dochody przeznaczone na określony cel.

1.5 WYKONANIE BUDŻETU

Wykonanie budżetu odbywa się zgodnie z rozporządzeniem finansowym, którego art. 48 ust. 1 stanowi: „Komisja realizuje dochody i wydatki budżetu zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, na własną odpowiedzialność i w granicach zatwierdzonych środków”. Zgodnie z art. 50 Komisja przyznaje innym instytucjom odpowiednie kompetencje do wykonywania sekcji budżetu ich dotyczących.

1.6 ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY (RAL)

W wyniku wprowadzenia środków zróżnicowanych powstaje luka między zaciągniętymi zobowiązaniami a zrealizowanymi płatnościami. Luka ta, odpowiadająca zobowiązaniom pozostającym do spłaty, odnosi się do okresu między zaciągnięciem zobowiązań a realizacją odpowiadających im płatności.

2. WYJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU

2.1 WYNIK BUDŻETU ZA ROK (*tabela 1*)

2.1.1 *Uwagi ogólne*

Kwoty zasobów własnych ujęte w sprawozdaniu to kwoty przekazane w ciągu roku na rachunki otwarte w imieniu Komisji przez rządy państw członkowskich. Dochody obejmują także, w przypadku nadwyżki, wynik budżetu za poprzedni rok budżetowy. Pozostałe dochody ujęte w sprawozdaniu stanowią kwotę faktycznie uzyskaną w ciągu roku.

Do celów obliczenia wyniku budżetu za dany rok przyjęto, że wydatki obejmują płatności zrealizowane ze środków na płatności na ten rok oraz wszelkie środki na ten rok przeniesione na rok następny. Płatności zrealizowane ze środków na płatności na dany rok oznaczają płatności zrealizowane przez księgowego do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego. W przypadku Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji płatności obejmują płatności zrealizowane przez państwa członkowskie między dniem 16 października N-1 a dniem 15 października N, pod warunkiem że księgowy został poinformowany o zobowiązaniu i autoryzacji do dnia 31 stycznia N+1. Wydatki dotycząceEFRG mogą podlegać decyzji w sprawie zgodności wydanej w wyniku kontroli przeprowadzonych w państwach członkowskich.

Wynik budżetu obejmuje dwa elementy: wynik Unii Europejskiej oraz wynik udziału państw EFTA należących do EOG. Zgodnie z art. 15 rozporządzenia nr 1150/2000 w sprawie środków własnych wynik ten stanowi różnicę między:

- wszystkimi dochodami otrzymanymi za dany rok budżetowy
- a kwotą płatności dokonanych ze środków na ten rok budżetowy, zwiększoną o kwotę środków na ten rok budżetowy przeniesionych na następny rok.

Różnicę tę powiększa się lub pomniejsza o:

- saldo netto anulowanych środków na płatności przeniesionych z ubiegłych lat budżetowych oraz wszelkich płatności, które ze względu na zmiany kursu euro przekraczają środki niezróżnicowane przeniesione z poprzedniego roku budżetowego,
- saldo wynikające z dodatnich i ujemnych różnic kursowych w ciągu roku budżetowego.

Nadwyżka budżetowa zwracana jest państwom członkowskim w następnym roku budżetowym poprzez odpowiednie pomniejszenie ich kwot należnych za ten rok.

Środki przeniesione z poprzedniego roku budżetowego, które odnoszą się do wkładów osób trzecich i prac na rzecz osób trzecich oraz które z zasady nigdy nie wygasają, ujmują się jako środki dodatkowe na rok budżetowy. Wyjaśnia to różnicę między kwotami przeniesionymi z poprzedniego roku budżetowego ujętymi w sprawozdaniu z wykonania budżetu na 2011 r. a ujętymi w sprawozdaniu z wykonania budżetu na 2010 r. kwotami przeniesionymi na następny rok. Środki na płatności do ponownego wykorzystania oraz środki ponownie udostępnione w wyniku zwrotu płatności na rachunek nie są uwzględniane przy obliczaniu wyniku za dany rok.

Przeniesione środki na płatności obejmują przeniesienia automatyczne i przeniesienia decyzją. Anulowane niewykorzystane środki na płatności przeniesione z poprzedniego roku obejmują anulowane środki przeniesione automatycznie lub decyzją. Dotyczy to również zmniejszenia w stosunku do 2010 r. środków z tytułu dochodów przeznaczonych na określony cel przeniesionych na następny rok.

2.1.2 *Uzgodnienie wyniku budżetu z wynikiem ekonomicznym*

Wynik ekonomiczny za rok oblicza się w oparciu o zasadę memoriałową. Wynik budżetu opiera się natomiast na zmodyfikowanej metodzie kasowej, zgodnie z rozporządzeniem finansowym. Ponieważ oba wspomniane wyniki bazują na tych samych podstawowych transakcjach, ich uzgodnienie stanowi przydatny rodzaj kontroli. W poniższej tabeli przedstawiono to uzgodnienie, z wyróżnieniem istotnych dla uzgodnienia kwot w podziale na dochody i wydatki.

UZGODNIENIE: WYNIK EKONOMICZNY – WYNIK BUDŻETU

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	(1 789)	17 232
Dochody		
Należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze niepobrane	(371)	(3 132)
Należności ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku	2 072	1 346
Naliczone dochody (netto)	(236)	(371)
Wydatki		
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów (netto)	3 410	(7 426)
Wydatki poprzedniego roku poniesione w bieżącym roku	(936)	(386)
Efekt netto zaliczkowania	1 131	(678)

	<i>mln EUR</i>	
	2011	2010
Środki na płatności przeniesione na następny rok	(1 211)	(2 798)
Płatności dokonane z przeniesionych środków i anulowane niewykorzystane środki na płatności	2 000	1 760
Zmiany stanu rezerw	(2 109)	(323)
Inne	(378)	(257)
Wynik ekonomiczny agencji i EWWiS	(91)	(418)
Wynik budżetu za rok	1 492	4 549

Pozycje uzgadniane - Dochody

Faktyczne dochody budżetowe za dany rok budżetowy odpowiadają dochodom pobranym z tytułu należności ustalonych w ciągu tego roku oraz kwotom pobranym z tytułu należności ustalonych w ubiegłych latach. Dlatego **należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze nie pobrane**, odlicza się od wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia, jako że nie są one częścią dochodów budżetowych. Z kolei **należności ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku** dolicza się do wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia.

Na **naliczone dochody netto** składają się głównie naliczone dochody z tytułu opłat rolnych, zasobów własnych oraz odsetek i dywidend. Uwzględnia się jedynie efekt netto, tj. naliczone dochody za bieżący rok pomniejszone o wpływy z tytułu naliczonych dochodów z poprzedniego roku.

Pozycje uzgadniane - Wydatki

Na **bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów netto** składają się głównie bierne rozliczenia międzyokresowe dokonane na użytek procedur zakończenia księgowania na koniec roku (tzw. procedur *cut-off*), tj. wydatki kwalifikowalne poniesione przez beneficjentów środków unijnych, które nie zostały jeszcze zgłoszone Komisji.

Biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów nie uważa się za wydatki budżetowe, natomiast płatności dokonane **w bieżącym roku powiązane z fakturami ujętymi we wcześniejszych latach** stanowią część wydatków budżetowych bieżącego roku.

Efekt netto zaliczkowania obejmuje (1) nowe kwoty zaliczek wypłacone w bieżącym roku i ujęte jako wydatki budżetowe tego roku i (2) rozliczenie zaliczek wypłaconych w bieżącym roku lub we wcześniejszych latach poprzez zatwierdzenie kosztów kwalifikowalnych. Te ostatnie stanowią wydatek zgodnie z zasadą memoriałową, jednak nie jest on ujmowany na kontach budżetowych, jako że płatność początkowych zaliczek została już uwzględniona jako wydatek budżetowy w momencie jej dokonania.

Oprócz płatności dokonanych ze środków na dany rok, przy obliczaniu wyniku budżetu za ten rok należy uwzględnić także środki na ten rok **przeniesione na rok następny** (zgodnie z art. 15 rozporządzenia nr 1150/2000). To samo podejście stosuje się do płatności budżetowych dokonanych w bieżącym roku ze **środków przeniesionych oraz anulowania niewykorzystanych środków na płatności**.

Zmiany stanu rezerw odnoszą się do szacunków na koniec roku dokonanych na kontach rozliczeń międzyokresowych (głównie świadczenia pracownicze), które nie mają wpływu na konta budżetowe. **Pozostałe uzgadniane kwoty** obejmują rozmaite elementy, takie jak amortyzacja aktywów, nabycie aktywów, opłaty z tytułu leasingu (część kapitałowa) oraz udziały finansowe, które są różnie traktowane w rachunkowości budżetowej i rachunkowości memoriałowej.

2.2 ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE KWOT UJĘTYCH W BUDŻECIE Z KWOTAMI RZECZYWISTYMI (tabela 2)

Kwota środków na płatności w początkowo przyjętym budżecie, podpisanym przez Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego w dniu 15 grudnia 2010 r., wynosiła 126 527 mln EUR, w tym z zasobów własnych sfinansowana miała zostać kwota 125 106 mln EUR. Szacunki dotyczące dochodów i wydatków w początkowym budżecie są zazwyczaj korygowane w trakcie roku budżetowego, przy czym tego rodzaju zmiany przedstawia się w budżetach korygujących. Korekty zasobów własnych opartych na DNB gwarantują, że dochody przewidziane w budżecie będą dokładnie odpowiadać zapisanym w budżecie wydatkom. Zgodnie z zasadą równowagi dochody i wydatki budżetowe (środki na płatności) muszą się równoważyć.

Dochody:

W 2011 r. przyjęto siedem budżetów korygujących. Przy uwzględnieniu tych budżetów ostateczne dochody ogółem w 2011 r. wyniosły 126 727 mln EUR. Zostały one sfinansowane z zasobów własnych w wysokości 118 289 mln EUR (zatem o 6 816 mln EUR mniej niż początkowo prognozowano), a w pozostałej części z innych dochodów. Zmniejszone zapotrzebowanie na zasoby własne wynikało głównie z włączenia do budżetu kwoty 4 539 mln EUR związanej z nadwyżką z poprzedniego roku. Ponadto zmiany w prognozie dochodów wprowadzone w budżecie korygującym nr 6/2011 spowodowały dodatkową redukcję.

Jeżeli chodzi o wynik zasobów własnych, pobór tradycyjnych zasobów własnych niemal całkowicie pokrywał się z prognozowanymi kwotami. Stało się tak dlatego, że szacunki budżetowe – zmienione w czasie sporządzenia budżetu korygującego nr 4/2011 (zwiększone wówczas o 1 090 mln EUR zgodnie z nowymi prognozami makroekonomicznymi z wiosny 2011 r.) – zostały ponownie zmienione w budżecie korygującym nr 6/2011 w celu uwzględnienia rzeczywistego tempa poboru. Zostały one zmniejszone o 1 200 EUR, co oznacza powrót niemal do kwoty początkowej.

Także ostateczne płatności państw członkowskich z tytułu VAT i DNB są zbliżone do ostatecznych szacunków budżetowych. Różnica między szacowanymi kwotami a kwotami faktycznie wpłaconymi wynika z różnic między kursem euro stosowanym dla celów budżetowych a kursem obowiązującym w dniu faktycznego dokonania płatności przez państwa członkowskie spoza UGW.

Wydatki:

Rok 2011 był piątym rokiem obecnego okresu programowania, a w przypadku wielu programów odnotowano szybsze tempo realizacji płatności. Biorąc jednak pod uwagę ogólny kontekst konsolidacji fiskalnej w państwach członkowskich, wzrost środków na płatności w budżecie był ograniczony i okazał się niewystarczający, aby zaspokoić zapotrzebowanie na płatności w ciągu roku. Nie osiągnął też poziomu, który pozwoliłby zmniejszyć kwotę zobowiązań pozostających do spłaty (RAL = reste à liquider).

W odniesieniu do środków na zobowiązania uchwalony budżet, a co za tym idzie, wyznaczone cele polityczne zostały całkowicie zrealizowane (99,6 %). Korekty w czasie tego roku dotyczyły kwoty 240 mln EUR na Fundusz Solidarności Unii Europejskiej – wydatków z natury nieprzewidzianych – oraz 41 mln EUR na tytuł 18 „Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości” (głównie na FRONTEX). W pełni wykorzystano kwotę 141 204 mln EUR, natomiast 617 mln EUR pozostało niewykorzystane. Po przeniesieniu na 2012 r. wygasa kwota 316 mln EUR, podobnie jak kwota niewykorzystanej rezerwy na Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji, wynosząca 371 mln EUR, oraz niewykorzystane środki tymczasowe w wysokości 2 mln EUR.

Wykorzystanie środków na płatności ogółem, wynoszące 125 145 mln EUR, daje wskaźnik wykonania na poziomie 98,8 %. Łączna kwota środków uległa zmianie w ciągu roku, gdyż w budżecie korygującym nr 6/2011 zatwierdzono dodatkowo 200 mln EUR na Europejski Fundusz Społeczny (EFS). W tym samym budżecie korygującym przesunięto także 253 mln EUR z rozwoju obszarów wiejskich na rzecz EFS, a kolejne 601 mln EUR na ten fundusz władza budżetowa zapewniła w drodze przesunięcia środków DEC 52/2011. Pomimo tych działań nagły wzrost wniosków o płatności w ostatnich trzech tygodniach roku oraz brak niezbędnych środków na płatności oznaczał, że roszczenia w wysokości około 11 mld EUR zostaną pokryte dopiero w 2012 r.

Niewykorzystane a uchwalone środki, z wyłączeniem rezerw, wyniosły 1 580 mln EUR (w 2010 r. – 3 243 mln EUR), a po przeniesieniu na 2012 r., środki w łącznej wysokości 560 mln EUR (w 2010 r. – 1 730 mln EUR), głównie z działu 2 i 4, wygasły. Tymczasowe środki na płatności w wysokości 2 mln EUR pozostały niewykorzystane.

Bardziej szczegółowa analiza dostosowań budżetowych, ich właściwego kontekstu, uzasadnienia i wpływu znajduje się w sprawozdaniu Komisji z zarządzania budżetem i finansami za rok budżetowy 2011: w części A zawierającej ogólny przegląd na poziomie budżetu oraz w części B dotyczącej poszczególnych działów wieloletnich ram finansowych.

2.3 DOCHODY (tabela 3)

Dochody budżetu ogólnego Unii Europejskiej można podzielić na dwie główne kategorie: zasoby własne i inne dochody. Wynika to z art. 311 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym: „bez uszczerbku dla innych dochodów budżet jest finansowany całkowicie z zasobów własnych”. Większość wydatków budżetowych jest finansowana z zasobów własnych. Inne dochody stanowią jedynie niewielką część finansowania ogółem.

Wyróżnia się trzy kategorie zasobów własnych: tradycyjne zasoby własne, zasoby oparte na VAT oraz zasoby oparte na DNB. Tradycyjne zasoby własne obejmują opłaty wyrównawcze od cukru i cła. Częścią systemu zasobów własnych jest również mechanizm korekcyjny odnoszący się do Zjednoczonego Królestwa oraz obniżka brutto rocznych składek Niderlandów i Szwecji opartych na DNB.

Przyznanie zasobów własnych odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w decyzji Rady nr 2007/436/WE, Euratom z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich (DZW z 2007 r.). DZW z 2007 r. weszła w życie w dniu 1 marca 2009 r. Obowiązywać zaczęła jednak już w dniu 1 stycznia 2007 r. W związku z czym jej wpływ z mocą wsteczną uwzględniono w roku budżetowym 2009.

2.3.1 Tradycyjne zasoby własne

Tradycyjne zasoby własne: wszelkie ustalone kwoty tradycyjnych zasobów własnych należy ująć na jednym z rachunków prowadzonych przez właściwe organy.

- Na rachunku zwyczajnym określonym w art. 6 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1150/2000 ujmuje się: wszelkie kwoty odzyskane lub objęte zabezpieczeniem.
- Na odrębnym rachunku określonym w art. 6 ust. 3 lit. b) rozporządzenia nr 1150/2000 ujmuje się: wszelkie kwoty jeszcze nieodzyskane lub nieobjęte zabezpieczeniem; na rachunku tym mogą też zostać ujęte kwoty objęte zabezpieczeniem, lecz kwestionowane.

Kwartalne sprawozdanie państw członkowskich dla Komisji, dotyczące odrębnych rachunków, obejmuje:

- saldo do odzyskania w poprzednim kwartale,
- ustalone należności w danym kwartale,
- korekty podstawy (poprawki/anulowania) w danym kwartale,
- kwoty odpisane (których nie można udostępnić zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia 1150/2000),
- kwoty odzyskane w danym kwartale,
- saldo pozostające do odzyskania na koniec danego kwartału.

Tradycyjne zasoby własne należy zapisać na rachunku Komisji otwartym przez administrację finansową lub organ wyznaczony przez państwo członkowskie najpóźniej w pierwszym dniu roboczym następującym po 19. dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym należności ustalono (lub odzyskano, w przypadku odrębnego rachunku). Państwa członkowskie zatrzymują — na poczet kosztów poboru — 25 % tradycyjnych zasobów własnych. Warunkowe należności na poczet zasobów własnych są korygowane w oparciu o stopień prawdopodobieństwa ich odzyskania.

2.3.2 Zasoby oparte na VAT oraz zasoby oparte na DNB

Zasoby własne oparte na VAT wynikają z zastosowania obowiązującej wszystkie państwa członkowskie jednolitej stawki do zharmonizowanej podstawy VAT określonej zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 lit. b) DZW z 2007 r. Jednolitą stawkę ustalono na 0,30 %, z wyjątkiem okresu 2007-2013, w którym stawkę poboru dla Austrii ustalono na 0,225 %, dla Niemiec na 0,15 %, a dla Niderlandów i Szwecji na 0,10 %. Podstawa VAT nie może przekraczać 50 % DNB dla każdego państwa członkowskiego.

Zasoby oparte na DNB to zasoby zmienne, mające zapewnić dochody wymagane w danym roku w celu pokrycia wydatków przekraczających kwotę uzyskaną z tradycyjnych zasobów własnych, zasobów opartych na VAT i dochodów różnych. Dochody te wynikają z zastosowania jednolitej stawki do sumy DNB wszystkich państw członkowskich. Zasoby oparte na VAT i DNB ustala się na podstawie prognoz podstaw VAT i DNB sporządzonych w momencie opracowania wstępnego projektu budżetu. Następnie prognozy te koryguje się; dane liczbowe aktualizuje się w danym roku budżetowym w ramach budżetu korygującego.

Rzeczywiste kwoty podstaw VAT i DNB znane są w roku następującym po danym roku budżetowym. Komisja oblicza różnice między kwotami należnymi od państw członkowskich według rzeczywistej podstawy a kwotami faktycznie zapłaconymi na podstawie (skorygowanych) prognoz. Komisja wzywa państwa członkowskie do uregulowania salda VAT i DNB (dodatniego lub ujemnego) na pierwszy dzień roboczy miesiąca grudnia roku następującego po danym roku budżetowym. W ciągu kolejnych czterech lat nadal można wprowadzać korekty do rzeczywistych podstaw VAT i DNB, o ile nie zostaną wydane zastrzeżenia. Salda obliczone wcześniej są korygowane, a różnica staje się wymagalna w tym samym czasie co salda VAT i DNB za poprzedni rok budżetowy.

Podczas prowadzonych kontroli sprawozdań VAT i danych dotyczących DNB Komisja może zgłaszać państwom członkowskim zastrzeżenia dotyczące kwestii, które mogą mieć konsekwencje dla ich składek na poczet zasobów własnych. Kwestie te mogą na przykład wynikać z braku zadowalających danych lub potrzeby opracowania odpowiedniej metodyki. Zastrzeżenia te należy postrzegać jako potencjalne roszczenia względem państw członkowskich o niepewnych kwotach, ponieważ nie można dokładnie oszacować ich wpływu finansowego. Kiedy możliwe jest określenie dokładnej kwoty, wzywa się do przekazania odpowiednich zasobów opartych na VAT i DNB w powiązaniu z saldami VAT i DNB lub wystawia indywidualne wezwania do wpłacenia środków.

2.3.3 Rabat brytyjski

Mechanizm ten polega na redukcji płatności Zjednoczonego Królestwa z tytułu zasobów własnych proporcjonalnie do tzw. „nierównowagi budżetowej” Zjednoczonego Królestwa i powoduje odpowiedni wzrost płatności innych państw członkowskich z tytułu zasobów własnych. Mechanizm korekty nierównowagi budżetowej na rzecz Zjednoczonego Królestwa ustanowiono na posiedzeniu Rady Europejskiej w Fontainebleau w czerwcu 1984 r.) oraz na mocy wynikającej z niego decyzji w sprawie zasobów własnych z dnia 7 maja 1985 r. Mechanizm ma na celu ograniczenie nierównowagi budżetowej Zjednoczonego Królestwa poprzez redukcję jego płatności na rzecz UE. Niemcy, Austria, Szwecja i Niderlandy korzystają ze zmniejszonego wkładu w finansowanie rabatu (ograniczonego do jednej czwartej ich nominalnego wkładu na ten cel).

2.3.4 Obniżka brutto

Na posiedzeniu w dniach 15–16 grudnia 2005 r. Rada Europejska ustaliła, że Niderlandy i Szwecja uzyskują obniżkę brutto ich rocznych składek opartych na DNB w latach 2007–2013. Zgodnie z mechanizmem wyrównawczym Niderlandy korzystają z obniżki brutto swojej rocznej składki opartej na DNB w wysokości 605 mln EUR, a Szwecja – z obniżki brutto swojej rocznej składki opartej na DNB w wysokości 150 mln EUR (według cen z 2004 r.).

2.4 WYDATKI (tabele 4-13)

2.4.1 Ramy finansowe na lata 2007–2013

	mln EUR						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Trwały wzrost	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	67 614	70 147
2. Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	55 143	59 193	56 333	59 955	59 888	60 810	61 289

	<i>mln EUR</i>						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
3. Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. UE jako partner na arenie międzynarodowej	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Administracja	7 039	7 380	7 525	7 882	8 091	8 523	9 095
6. Wyrównania	445	207	210	0	0	0	0
Środki na zobowiązania:	124 457	132 797	134 722	140 978	142 272	148 049	152 502
Środki na płatności ogółem:	122 190	129 681	120 445	134 289	133 700	141 360	143 911

W niniejszej części przedstawione są główne kategorie wydatków UE według działów ram finansowych na lata 2007–2013. Rok budżetowy 2011 był piątym rokiem objętym ramami finansowymi na lata 2007–2013. Ogólny pułap środków na zobowiązania na 2011 r. wynosi 142 272 mln EUR, co stanowi 1,15 % DNB. Odpowiedni pułap środków na płatności wynosi 133 700 mln EUR, czyli 1,08 % DNB. W powyższej tabeli przedstawiono ramy finansowe według cen bieżących.

Dział 1 – Trwały wzrost

Dział ten obejmuje dwa oddzielne, ale powiązane ze sobą komponenty:

- 1a. Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia — komponent ten obejmuje wydatki na badania i innowacje, edukację i szkolenia, sieci transeuropejskie, politykę społeczną, rynek wewnętrzny i polityki powiązane.
- 1b. Spójność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia – komponent mający na celu poprawę konwergencji najmniej rozwiniętych państw członkowskich i regionów, w celu uzupełnienia strategii UE na rzecz trwałego rozwoju poza mniej zamożnymi regionami i wspierania współpracy transgranicznej.

Dział 2 – Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona

Dział 2 obejmuje wspólną politykę rolną i rybołówstwa, środki w obszarze rozwoju obszarów wiejskich i środki środowiskowe, w szczególności program Natura 2000. Kwota przeznaczona na wspólną politykę rolną jest związana z porozumieniem osiągniętym podczas posiedzenia Rady Europejskiej w październiku 2002 r.

Dział 3 – Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość

Nowy dział 3 (Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość) jest dowodem na to, że coraz większą wagę przywiązuje się do takich obszarów, jak sprawiedliwość i sprawy wewnętrzne, ochrona granic, polityka imigracyjna i azylowa, zdrowie publiczne i ochrona konsumentów, kultura, młodzież, polityka informacyjna i dialog z obywatelami, w których to dziedzinach powierzono UE nowe zadania. Obejmuje on dwa komponenty:

- 3a. Wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość
- 3b. Obywatelstwo

Dział 4 – UE jako partner na arenie międzynarodowej

Dział 4 obejmuje wszystkie działania zewnętrzne, w tym instrumenty przedakcesyjne. Komisja proponowała włączenie Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) do ram finansowych, jednak Rada Europejska i Parlament Europejski nie przychyliły się do tej propozycji.

Dział 5 – Administracja

Dział ten obejmuje wydatki administracyjne wszystkich instytucji, renty i emerytury oraz szkoły europejskie. W przypadku instytucji (z wyjątkiem Komisji) koszty te stanowią łączną sumę ich wydatków, natomiast agencje oraz inne organy mają zarówno wydatki administracyjne, jak i operacyjne.

Dział 6 – Wyrównania

Zgodnie z porozumieniem politycznym, według którego nowe państwa członkowskie nie powinny być płatnikami netto budżetu UE na samym początku członkostwa, przewidziano w ramach tego działu środki na wyrównania. Kwota ta będzie dostępna w formie transferów na rzecz tych państw na wyrównanie różnicy pomiędzy wysokością wpłacanych przez nie składek do budżetu i kwot z niego uzyskiwanych.

2.4.2 Obszary polityki

W ramach stosowania przez siebie koncepcji zarządzania kosztami działań (ABM) Komisja wprowadziła w swoich procesach planowania i zarządzania metodę sporządzania budżetu zadaniowego (ABB). Z budżetem zadaniowym związana jest struktura budżetu, w której tytuły budżetu odpowiadają obszarom polityki, a rozdziały budżetu działaniom. Celem metody ABB jest zapewnienie przejrzystych ram umożliwiających przełożenie celów politycznych Komisji na konkretne działania przy wykorzystaniu środków legislacyjnych, finansowych bądź innych środków polityki publicznej. Uporządkowanie pracy Komisji w podziale na poszczególne działania pozwala na uzyskanie klarownego obrazu przedsięwzięć Komisji, a jednocześnie tworzy wspólne ramy do wyznaczania priorytetów. Zasoby rozdzielane są zgodnie z priorytetami w toku procedury budżetowej, przy czym odnośne działania stanowią podstawę tworzenia założeń budżetowych. Poprzez powiązanie działań z przydzielonymi na nie zasobami metoda ABB ma na celu zwiększenie efektywności i skuteczności korzystania z zasobów Komisji.

Obszar polityki można zdefiniować jako jednorodny zbiór działań składających się na pracę Komisji, które są istotne w procesie podejmowania decyzji. Każdy obszar polityki przyporządkowany jest do określonej dyrekcji generalnej i obejmuje średnio około sześciu lub siedmiu pojedynczych działań. Obszary polityki mają głównie charakter operacyjny, ponieważ główne działania podejmowane w ich ramach są skierowane do osób trzecich, odpowiednio w ich zakresie działalności. Budżet operacyjny uzupełniany jest o niezbędne wydatki administracyjne dla każdego obszaru polityki.

2.5 INSTYTUCJE I AGENCJE (tabele 14-18)

Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej obejmuje, podobnie jak w latach poprzednich, wykonanie budżetu wszystkich instytucji, ponieważ w ramach budżetu UE ustanowione są oddzielne budżety dla poszczególnych instytucji. Agencje nie mają oddzielnych budżetów w ramach budżetu UE i są częściowo finansowane z dotacji z budżetu Komisji.

Jeżeli chodzi o ESDZ, należy zauważyć, że oprócz własnego budżetu otrzymuje ona też wkłady Komisji (202 mln EUR) i z EFR (50 mln EUR). Te środki budżetowe są przekazywane ESDZ (jako dochody przeznaczone na określony cel) przede wszystkim na pokrycie kosztów personelu Komisji zatrudnionego w delegaturach UE, ponieważ Służba jest odpowiedzialna za zarządzanie tymi delegaturami.

W celu uwzględnienia wszelkich istotnych danych budżetowych dotyczących agencji w części budżetowej skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego zawarto oddzielne sprawozdanie dotyczące wykonania indywidualnych budżetów tradycyjnych agencji objętych konsolidacją.